

2019

Vuosikertomus

Patria

Sisältö

Patrian vuosikertomus sisältää liiketoimintojen katsauksen, yritysvastuun tilannekatsauksen ja talouskatsauksen. Patrian vuosikertomus julkaistaan pelkästään sähköisenä versiona yhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.patriagroup.com.

VUOSIKATSAUS

3 Konserni lyhyesti
5 Avainluvut
6 Toimitusjohtajan katsaus
10 Toimintaympäristö

LIIKETOIMINTA

13 Aviation
16 Systems
19 International Support Partnerships
22 Land
25 Aerostructures
27 Millog
30 Nammo

VASTUULLISUUS

33 Yritysvastuu Patriassa
38 Patria ja yhteiskunta
45 Eettinen toiminta
49 Vastuullinen työnantaja
56 Ympäristövastuu
64 GRI-taulukko

TALOUS

67 Hallituksen toimintakertomus
71 Konsernitilinpäätös (IFRS)
97 Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)

HALLINTO

108 Hallinto- ja ohjausjärjestelmä
111 Teollinen yhteistyö
112 Riskienhallinta
115 Hallitus
116 Neuvottelukunta
117 Johtoryhmä

Konserni lyhyesti

Patria on kansainvälinen puolustus-, turvallisuus- ja ilmailualan luotettu elinkaaren tukipalvelujen, lentokoulutuksen ja teknologiaratkaisujen tuottaja.

Patria tarjoaa kaluston käytettävyyttä ja suorituskyvyn jatkuvaa kehittämistä sekä tiedustelu-, valvonta- ja johtamisjärjestelmien tuotteita ja palveluita ilmailu- ja puolustusalan toimijoille. Patrian missiona on olla asiakkailleen tae toimintavarmuudesta, ja visiona on olla #1 kumppani kriittisissä toiminnoissa. Toimipisteitä on Suomen lisäksi muun muassa Belgiassa, Ruotsissa, Norjassa, Virossa ja Espanjassa. Konsernissa toimii yli 3 000 ammattilaista. Patrian omistavat Suomen valtio (50,1 %) ja norjalainen Kongsberg Defence & Aerospace AS (49,9 %). Patria omistaa 50 % norjalaisesta Nammosta, ja yhdessä nämä kolme yritystä muodostavat johtavan pohjoismaisen puolustuskumppanuuden.
www.patriagroup.com

Liiketoiminnot ja niiden osuudet konsernin liikevaihdosta

15 % Aviation
tarjoaa lentokoneiden ja helikoptereiden elinkaaren tukipalveluita pääasiassa viranomais- ja sotilasasiakkaille Pohjois-Euroopassa. Elinkaaren tukipalvelut kattavat rungon, moottorin ja laitteiden huolto-, korjaus- ja modifiointipalvelut sekä lentokoulutuksen.

16 % Systems
tarjoaa vaativia järjestelmä- ja laitetoimituksia sekä puolustusvoimille että turvallisuusviranomaisille. Erikoisosaamisalueita ovat tiedustelu-, valvonta- ja johtamisjärjestelmät sekä niiden integrointi ja elinkaaren tuki.

9 % International Support Partnerships
tarjoaa kansainvälisiä elinkaaren tukipalveluja. Keskeisiä toimintoja ovat huolto ja kunnossapito, modifikaatiot, varaosat ja tekninen tuki.

13 % Land
Keskeisiin tuote- ja palvelualueisiin lukeutuvat korkealuokkaiset panssaroidut pyöräajoneuvot, kranaatinheittimet sekä niiden koko elinkaaren tukipalvelut. Tunnetuimmat tuotteet ovat Patria AMV-tuoteperhe sekä Patria Nemo -kranaatinheitinjärjestelmä.

4 % Aerostructures
suunnittelee ja valmistaa vaativia, komposiittisia lentokone- ja avaruusrakenteita ja on aktiivisesti mukana uusien komposiittiteknologioiden kehittämisohjelmissa. Ydinosaamista ovat vahva komposiittirakenteiden suunnitteluosaaminen ja tehokkaat tuotantoprosessit.

43 % Millog
tarjoaa puolustusmateriaalien elinkaaren tukipalveluita sotilasasiakkaille ja strategiselle kumppanille Suomen puolustusvoimille. Patrian omistus Millogista on 61,8 %.

Nammo
keskittyy ammus- ja ohjustuotteiden sekä ympäristöystävällisten demilitarisointipalvelujen kehittämiseen ja tuottamiseen. Patria ja Norjan valtio omistavat tasaosuudet (50 %) Nammosta.

PATRIAN ARVOT

TAHDOMME MENESTYÄ

Olemme ylpeitä työstämme ja tahdomme sen näkyvän.

TOIMIMME ASIAKAS-LÄHEISESTI

Yhteistyö takaa molempien menestymisen.

ONNISTUMME YHDESSÄ

Annamme rakentavaa palautetta. Iloitsemme onnistumisista yhdessä.

Missio:

WE GIVE OUR CUSTOMERS CONFIDENCE IN ALL CONDITIONS.

Asiakaslupaus:

KUN KAIKEN ON PAKKO TOIMIA.

Työnantajalupaus:

TYÖPAIKKA JOSSA SINÄ RATKAISET.

Visio:

THE #1 PARTNER FOR CRITICAL OPERATIONS.

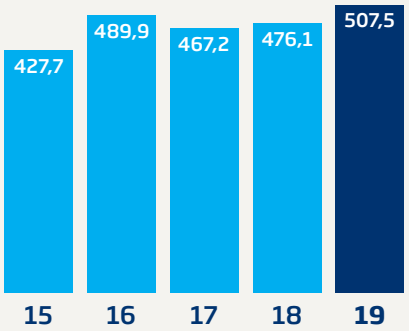
AVAINLUVUT

507,5 milj. eur
Liikevaihto

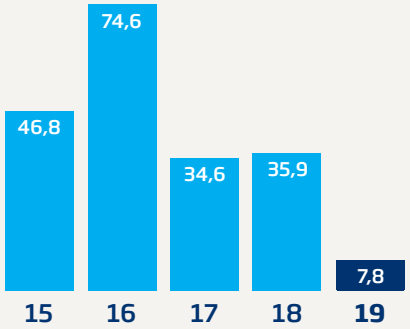
7,8 milj. eur
Liikevoitto

3 055
Henkilöstö

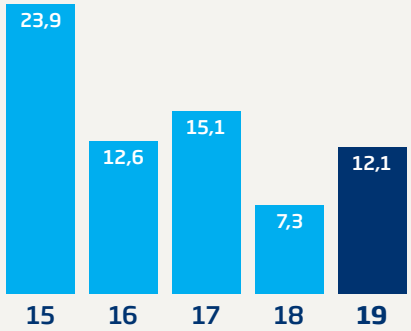
Liikevaihto, milj. eur

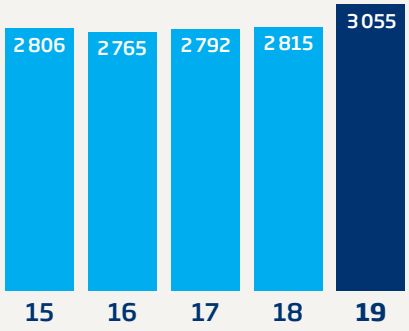
Liikevoitto, milj. eur

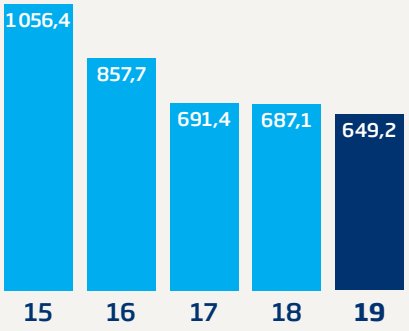
Investoinnit ilman yritysostoja, milj. eur

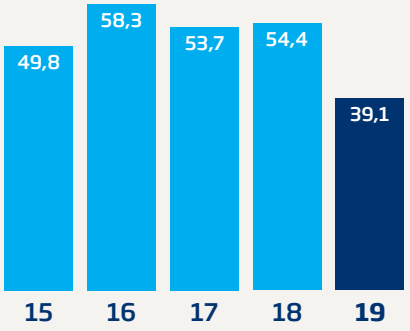
Henkilöstö keskimäärin

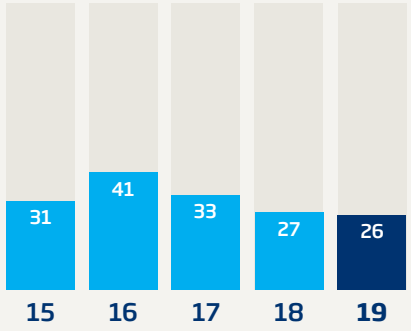
Tilauskanta, milj. eur

Omavaraisuusaste, %

Liikevaihto Suomen ulkopuolella, %

Vuodesta 2018 luku henkilöstö vuoden lopussa

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Kansainvälistä kasvua ja kumppanuuksien vahvistamista

Patrialle vuoden 2019 kohokohtia olivat Norjassa ja Belgiassa päätökseen saadut yrityskaupat, jotka ovat merkittäviä askelia huoltoliiketoimintamme kansainvälistymisessä. Lentokoulutuksessa teimme uusia kansainvälisiä päänavauksia. Vuosi oli tärkeä myös strategisen kumppanuuden syventämisessä Suomen puolustusvoimien kanssa.

Vuosi 2019 oli Patrialle muutoksen ja kasvun aikaa. Konsernin väliaikaisena toimitusjohtajana toimi vuoden 2019 alkupuoliskon talousjohtaja Ville Jaakonsalo. Itse aloitin toimitusjohtajan tehtävässä heinäkuussa.

Vuoden tärkeimpiin tapahtumiin kuuluivat kaksi päätökseen saatua yrityskauppaa, jotka antavat hyvän pohjan tulevien vuosien kansainväliselle kasvulle. Ensimmäisessä yritysjärjestelyssä Norjan ilmavoimien lentokoneiden ja helikoptereiden huolloista,

Kannattavuuden parantamiseksi konsernissa aloitettiin operatiivisen toiminnan tehostaminen.

kunnossapidosta ja päivityksistä vastaava AIM Norway siirtyi Patrian ja Kongsberg Defence & Aerospace AS:n omistukseen.

Toisessa yrityskaupassa Patria osti kesäkuussa Belgium Engine Center SPRL:n koko osakekannan AIM Norwaylta. Belgiassa toimiva yritys on erikoistunut sotilaskoneiden moottoreiden huoltoon, korjauksiin ja kunnossapitoon. Molemmat yritysjärjestelyt ovat keskeinen ja johdonmukainen osa Patrian kansainvälisen huolto- ja elinkaaritoiminnan kasvustrategian toteuttamista, jossa painopistealueena on erityisesti Eurooppa.

Lentokoulutuksessa kansainvälisiä päänavauksia

Aviation-liiketoiminnalle vuoden merkittävimpiä tapahtumia oli yksimoottorisella DA40-kalustolla toteutettavan alkeislentokoulutuksen siirto Pirkkalasta Espanjan Córdobaan. Muutos tukee ammattilentäjäkoulutuksen tulevaisuuden kasvua lisääntyvien kansainvälisten lentoyhtiöasiakkuuksien myötä.

Vuoden aikana Patria teki sopimuksen Air Astanan kanssa lentoyhtiön uusien lentäjien kouluttamisesta vuoteen 2022 asti.

Syyskuussa solmittiin kolmivuotinen sopimus Turkish Airlinesin lentäjien kouluttamisesta. Sopimus yhden maailman nopeimmin kasvavan lentoyhtiön kanssa on Patrialle merkittävä tulevien vuosien kasvun kannalta.

Suomessa yhteistyö Patrian ja Puolustusvoimien kanssa jatkuu, kun osapuolet allekirjoittivat sopimuksen alkeis- ja peruslentokoulutuksen palvelusta. Sopimus sisältää myös koulutuksessa käytettävän kaluston ylläpidon.

Patria 6x6 -ajoneuvot herättivät kiinnostusta

Patria on täydentänyt suorituskykyistä tuotevalikoimaansa Patria 6x6 -ajoneuvolla. Uuden sukupolven panssaroitua miehistönkuljetusajoneuvoa esiteltiin vuoden aikana potentiaalisille asiakkaille eri tilaisuuksissa, ja uutuus herätti runsaasti kiinnostusta.

Kiinnostuksesta Patrian ajoneuvoihin kertoo myös se, että panssaroitu miehistönkuljetusajoneuvo Patria AMV^{XP} valittiin Japanin tarjouskilpailussa noin vuoden kestäviin kenttätesteihin. Maan puolustusministeriö ostaa Patrialta testeihin kaksi ajoneuvoa.

Merkittävien myyntihankkeiden siirtymisen vuoksi Land-liiketoiminta jäi taloudellisista tavoitteistaan ja joutui käymään vuoden lopulla koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut toiminnan sopeuttamiseksi. Pitkällä aikavälillä Patrian ajoneuvoille on kuitenkin avautumassa uusia mahdollisuuksia.

Turvallisuusympäristön yleinen kehitys on kasvattanut eri maiden valmiusvaatimuksia, mikä edellyttää muun muassa joukkojen siirtämisen tehostamista ja tähän liittyviä uusia kalustohankintoja.

HX-hankkeessa yhteistyö tiivistyi

Suomessa vuoden merkittäviin tapahtumiin kuului Suomen puolustusvoimien Hamina-luokan ohjusveneiden peruskorjauksen ja elinjaksopäivityksen käynnistyminen. Hanke jatkuu suunnitellusti vuoden 2021 loppuun.

Suomen puolustusvoimien mittavista tulevaisuuden hankkeista Patria on aktiivisesti mukana myös HX-hävittäjähankkeessa, jossa Hornet-kalusto korvataan vuodesta 2025 alkaen uudella monitoimihävittäjiin perustuvalla ratkaisulla. Prosessi tiivistyy entisestään vuoden 2020 aikana, ja lopullinen hankintapäätös tehdään vuonna 2021.

HX-hanke on kannaltamme erittäin merkittävä, sillä roolimme Suomen ilmavoimien elinkaaren tukipalveluissa on vahva. Lisäksi tavoittelemme huomattavaa osuutta hankkeen myötä tulevasta teollisesta yhteistyöstä, joka tuo Suomen kansantaloudelle merkittävää lisäarvoa.

Kumppanuus Puolustusvoimien kanssa syveni

Millog-liiketoiminta on syventänyt suunnitelmallisesti strategista kumppanuutta Suomen puolustusvoimien kanssa kaluston kunnossapidossa sekä elinkaaren hallinta- ja materiaalipalveluissa. Yhteistyön ydintä ovat pitkäaikaiset kumppanuussopimukset. Nykyinen sopimus päättyy vuoden 2020 lopussa, ja neuvottelut kumppanuuden jatkosta ovat käynnissä.

Pääpaino kannattavuuden parantamiseen

Patria-konsernin liikevaihdossa ei tapahtunut suurta muutosta edellisvuoteen verrattuna. Poikkeuksena on Land-liiketoiminnan liikevaihdon lasku johtuen vientihankkeiden viivästymisestä.

Patria-konsernin tilikauden tulos oli suunniteltua heikompi. Kannattavuuden parantamiseksi konsernissa aloitettiin operatiivisen toiminnan tehostaminen, mikä tarkoittaa käytännössä entistä tehokkaampaa resursointia, priorisointia ja suunnittelua. Tätä asiakastoimitusten toimitusvarmuutta ja laatua parantavaa työtä jatkamme myös tänä vuonna.

Patrian operatiivisen toiminnan kehittämiseksi ja strategisen suunnan terävöittämiseksi konsernissa käynnistettiin muutosohjelma, jonka toteuttaminen alkaa täydessä laajuudessaan vuonna 2020.

Keskiössä ovat Patrian henkilöstö ja hyvän toimintakulttuurin vahvistaminen. Avainsanoja tässä ovat osallistuminen ja osallistuttaminen. Tavoitteena on, että henkilöstö pääsee vaikuttamaan strategisiin tavoitteisiin ja ennen kaikkea siihen, miten niihin päästään. On tärkeää, että jokainen työntekijä tietää, mihin suuntaan konserni on menossa ja miten tätä voi edistää omassa työssään.

Keskiössä ovat Patrian henkilöstö ja hyvän toimintakulttuurin vahvistaminen.

Lisäämme myös yhteistyötä konsernin sisällä eri liiketoimintojen ja henkilöstöryhmien välillä. Sisäisen toiminnan kehittämisen ohella muutosohjelman tavoitteena on parantaa asiakkaiden tarpeiden ymmärtämistä ja löytää uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Toiminnan läpinäkyvyys ja vastuullisuus keskiössä

Eettinen tapa toimia, läpinäkyvyys ja vahva keskittyminen korruption torjuntaan ovat liiketoiminnan johtamisen ydintä. Haluamme viestiä jatkossa aiempaakin avoimemmin sidosryhmillemme siitä, mitä teemme ja mikä yhtiömme merkitys on huoltovarmuuden ylläpitäjänä, turvallisuuskriittisen infrastruktuurin toiminnan turvaajana, työllistäjänä ja veronmaksajana toimintamaisemme.

Patrialle vastuullisuus on olennainen osa kaikkea toimintaa. Suomen valtion enemmistöomistuksessa olevalle yritykselle hyvä yrityskansalaisuus on toiminnan perusedellytys. Tavoitteenamme on ylläpitää konsernin mainetta hyvänä yrityskansalaisena. Kannamme vastuuta taloudellisesta suoriutumisesta ja oman henkilöstömme sekä sidosryhmien ja ympäristön hyvinvoinnista. Kehitämme

Patrian tuotteet, palvelut ja teknologiat sekä yli 3 000 ammattilaistamme ovat vahva perusta kumppanuudelle niin Suomessa kuin kansainvälisesti.

vastuullisuuteen liittyviä toimia jatkuvasti – tästä yhtenä esimerkkinä on hiilijalanjäljen selvitystyö vuoden 2019 aikana.

Katsaus tulevaan

Maailmanpolitiikka ja turvallisuusympäristö ovat muuttuneet viime vuosina voimakkaasti. Erilaiset epävarmuustekijät ovat vaikuttaneet siihen, että valtioiden puolustusbudjetit ovat kasvussa. Monessa maassa on myös tarvetta elinkaarensa lopussa olevan puolustuskaluston päivittämiseen ja uusimiseen.

Myös nopeasti etenevä digitalisaatio tarjoaa Patrialle uusia liiketoiminta-mahdollisuuksia, sillä olemme järjestelmällisesti kerryttäneet esimerkiksi ohjelmistoihin, sensorointiin ja tekoälyyn liittyvää osaamista. Kehitystyö ja uudet innovatiiviset tuotteet vaikuttavat pitkällä aikavälillä myönteisesti Patrian myyntiin ja kannattavuuteen.

Patrian tuotteet, palvelut ja teknologiat sekä yli 3 000 ammattilaistamme ovat vahva perusta kumppanuudelle niin Suomessa kuin kansainvälisesti. Kilpailuvalttina on erittäin hyvä maine osaavana ja luotettavana yhteistyökumppanina. Tavoitteemme on tarjota asiakkaillemme jatkossakin laadukasta ja kustannustehokasta palvelua.

Haluan omasta ja kaikkien patrialaisten puolesta kiittää Patrian asiakkaita, omistajia, kumppaneita sekä muita sidosryhmiä. Kiitän myös Patrian koko henkilöstöä vuodesta 2019. Yhdessä onnistumme ja pääsemme iloitsemaan onnistumisista!

Esa Rautalinko
toimitusjohtaja

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Kansainvälinen verkottuminen korostuu 2020-luvun ratkaisuissa

Kansallisesti tärkeä teollinen yhteistyö lisää Patrian painoarvoa Puolustusvoimien HX-hävittäjähankkeessa. Uusien ja jo myönnettyjen vientilupien käsittely on iso periaatteellinen päätös. Euroopan Puolustusrahasto tarjoaa mahdollisuuksia vahvistaa asemia eurooppalaisessa puolustusteollisuudessa.

Viime aikojen käänteet maailmanpolitiikassa eivät ole omiaan lisäämään turvallisuuden tunnetta kansalaisten keskuudessa. Kriisipesäkkeet, kauppasodat, näyttävät esilletulot uudessa aseteknologiassa ja hyökkäävät poliittiset kannanotot lisäävät epävarmuutta.

Puolustusliitto Natoon kohdistetut muutosvaateet on noteerattu Euroopassa laajasti. Euroopan unioni hakee yhä puolustuspoliittista rooliaan, mikä heijastuu sen myötä jäsenvaltioihin, myös Suomeen. Yhteistyön käsi ojentuu Euroopan lisäksi naapurivaltioihin.

Patria haluaa olla entistä vahvemmin yhteiseurooppalaisessa puolustusteollisuuden kehityksessä mukana. Samaan aikaan Patrialla on merkittävä rooli Suomen kansallisissa hankkeissa; niin ilmassa, merellä kuin maalla.

Hävittäjähankintoihin lisää resursseja

Suomessa on tehty päätös korvata nykyiset Hornet-hävittäjät uuden sukupolven monitoimihävittäjillä. Tämän HX-hankkeen toimitukset ajoittuvat vuosille 2025–30. Tarjouskilpailussa on mukana viisi toimittajaa, joiden kanssa Patria käy keskustelua teollisen yhteistyön teemoista.

Suomeen työtä tuovan teollisen yhteistyön osuuden on arvioitu olevan 30 prosenttia kokonaisarvoltaan noin 10 miljardin euron hankkeesta. Suomesta ei löydy montaa tämän kokoluokan toimintaan taipuvaa yritystä, mikä lisää Patrian painoarvoa hankkeessa.

Tarkentuvan sisällön myötä Patria lisää panostuksiaan ja resurssejaan HX-hankkeeseen. Patria toimii kansallisena integraattorina ja koordinaattorina sekä pitää yhteyttä eri toimijoihin. Patrian tulee myös muuttua ja kehittyä, sillä monitoimihävittäjät edellyttävät täysin uudenlaista teknologista osaamista Hornet-hävittäjiin verrattuna.

HX-hankkeen merkitys on Patrialle erittäin suuri ja edellyttää verkottumista useaan eri suuntaan yli puolustushaarojen. Puolustuspoliittiset päätökset tuovat mukanaan lisää uusia osaamishaasteita, joihin Patrian pitää valmistautua.

Patria haluaa olla entistä vahvemmin yhteiseurooppalaisessa puolustusvälineteollisuuden kehityksessä mukana.

Laivue 2020 on toinen kansallisesti tärkeä hanke Patrialle. Hanke sisältää neljän uuden modernin korvetin hankkimisen Suomen merivoimille. Patria toimittaa hankkeeseen kehittyneen kaikumittainjärjestelmän Saabin kautta. Saab toimii hankkeessa taistelujärjestelmän toimittajana.

Kestäviä päätöksiä vientiluvista

Kaikkeen puolustusvälineiden vientiin tarvitaan vientilupa; Suomessa sen myöntää valtioneuvosto, ja pienemmistä kaupoista päättää puolustusministeri. Patrian vientiluvista on käyty julkista keskustelua lähinnä Arabiemiraatteihin suuntautuvan puolustusvälineiden viennin vuoksi.

Patrian lähtökohtana on kestävä ja vastuullinen vienti. Yleisperiaatteena on, että sotatoimien kohteena olevaan maahan ei tapahdu vientiä. Uusien vientilupien suhteen tilanne on selvä; pohdintaa aiheuttavat voimassa olevat vientiluvat ja niiden jatkotoimet.

Johdonmukaisuus, ennustettavuus ja loogisuus ovat asioita, joiden Patria haluaa toteutuvan vientilupien käsittelyssä. Jo myönnetyt vientiluvat tulee saada toimittaa sovitusti. Linja on vedettävä myös jo toimitetuille erille, niihin liittyvät takuu- ja huolto-ohjelmat puoltavat jatkolupien myöntämistä.

Aktiivisesti mukaan puolustusrahastohankkeisiin

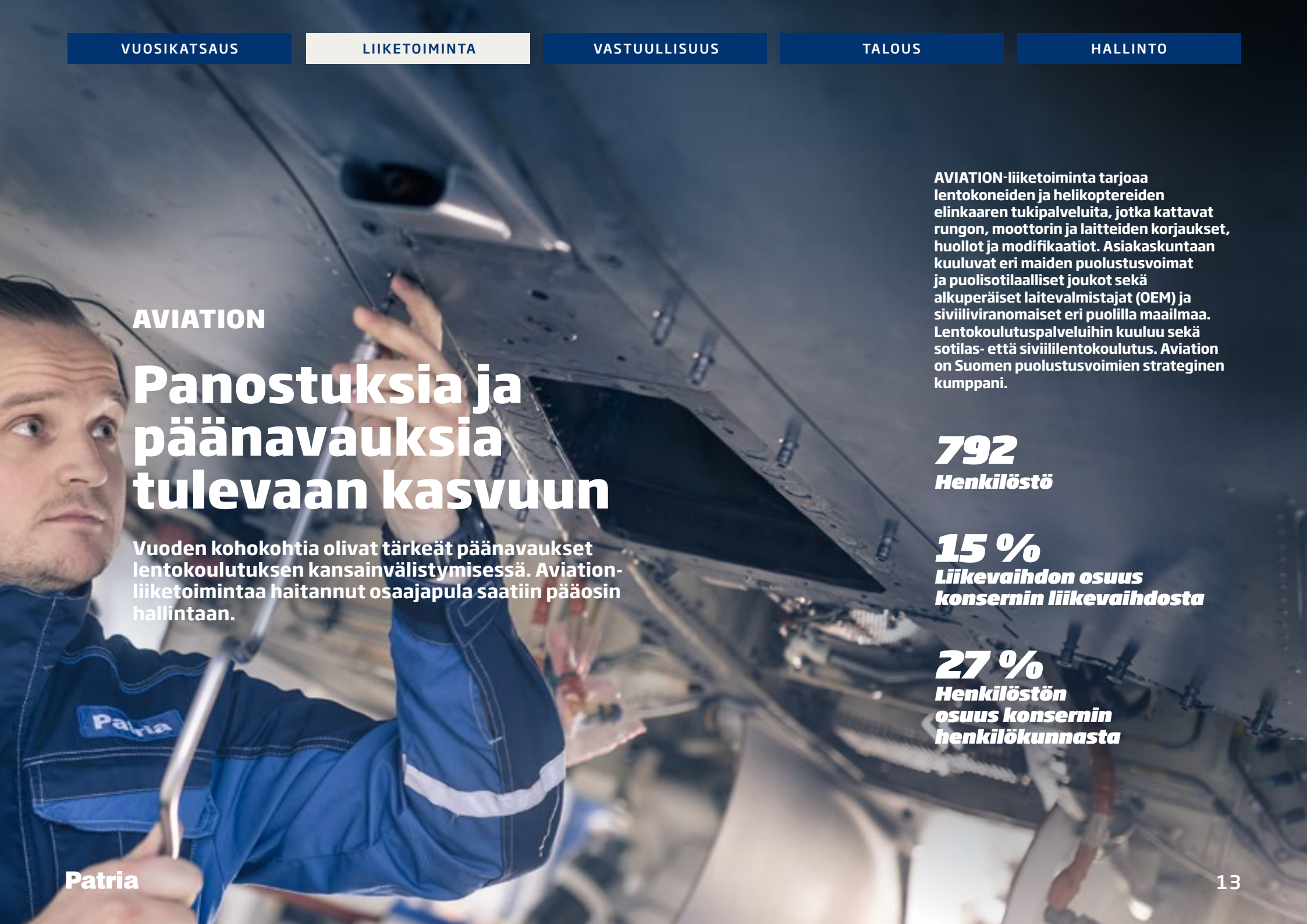
Euroopan puolustusrahasto on Euroopan komission esittämä instrumentti, jonka tavoitteena on vahvistaa eurooppalaisen puolustuksen tutkimusta ja suorituskykyä. Rahoitusta saavat puolustusalan yhteisprojektit, jotka vastaavat jäsenvaltioiden määrittelemiin suorituskykypuutteisiin.

Patria näkee Euroopan puolustusrahastossa merkittäviä mahdollisuuksia verkottua eurooppalaiseen puolustusvälineteollisuuteen. Patriassa on valmisteltu tiiviisti toimia osallistua hankkeisiin, jotka tulevat hakuun vuonna 2020.

Suomi määrittelee myös kansalliset puolustustavoitteensa, yhteiseurooppalaisten päämäärien lisäksi. Yrityksillä on tässä työssä oma tärkeä roolinsa, jossa Patria on aktiivisesti mukana.

Liiketoiminta

13 Aviation
16 Systems
19 International Support Partnerships
22 Land
25 Aerostructures
27 Millog
30 Nammo

AVIATION

Panostuksia ja päänavauksia tulevaan kasvuun

Vuoden kohokohtia olivat tärkeät päänavaukset lentokoulutuksen kansainvälistymisessä. Aviation-liiketoimintaa haitannut osaajapula saatiin pääosin hallintaan.

AVIATION-liiketoiminta tarjoaa lentokoneiden ja helikoptereiden elinkaaren tukipalveluita, jotka kattavat rungon, moottorin ja laitteiden korjaukset, huollot ja modifikaatiot. Asiakaskuntaan kuuluvat eri maiden puolustusvoimat ja puolisotilaalliset joukot sekä alkuperäiset laitevalmistajat (OEM) ja siviiliviranomaiset eri puolilla maailmaa. Lentokoulutuspalveluihin kuuluu sekä sotilas- että siviililentokoulutus. Aviation on Suomen puolustusvoimien strateginen kumppani.

792
Henkilöstö

15 %
Liikevaihdon osuus konsernin liikevaihdosta

27 %
Henkilöstön osuus konsernin henkilökunnasta

Espanjaan siirretty alkeislentokoulutus tukee tulevaisuuden kasvua.

Ilmavoimien alkeiskoulutuskaluston uusintaan tähtäävä hanke eteni vuoden aikana, kun Grob 115E -alkeiskoulutuskoneiden peruskorjaukset ja ohjaamomodifikaatioit jatkuivat. Modernisoidut koulutuskoneet korvaavat L-70 Vinka -koulutuskoneet.

Patria toimittaa jatkossakin Puolustusvoimien lentäjien alkeiskoulutuksen palveluna, joka kattaa koneiden ylläpidon, huollon ja lennonopetuksen. Ensimmäinen Grob-kalustolla lennettävä alkeiskoulutuskurssi alkaa vuonna 2020.

Myös vuonna 2014 aloitettu Suomen ja 2017 aloitettu Ruotsin NH90-helikoptereiden Retrofit-ohjelmat etenivät. Suomen ohjelman osalta 15 helikopterin modifiointi saatiin päätökseen, kun viimeinen työn alla ollut helikopteri luovutettiin Puolustusvoimille. Ruotsin helikoptereiden osalta työ jatkuu vielä vuosia eteenpäin ohjelman kattaen kaikkiaan 7 helikopteria.

Työmäärältään merkittävä on ollut myös Ilmavoimien Hornet-hävittäjien rakennekorjaushanke, joka alkuvaikeuksien ja tehtyjen toimenpiteiden jälkeen on edennyt suunnitellusti.

HX-hankkeessa yhteistyö tiivistyy

Hornet-kaluston ensi vuosikymmenellä korvaavien hävittäjien hankinta eli HX-hanke eteni vuoden 2019 aikana. Patria on hankkeessa Puolustusvoimien neutraali strateginen kumppani.

Kaikille konevalmistajille on tuotettu tietoa siitä, millaista osaamista ja yhteistyötä Patria voi tarjota uusien konetyyppien parissa. Tärkein tehtävä on varmistaa, että yhteistyön myötä saadaan rakennettua tarjouspyynnön mukaisesti kotimainen huoltovarmuus ja kaluston ylläpito sekä täytettyä teollisen yhteistyön vaatimukset.

Yhteistyö HX-hankkeessa lisääntyi merkittävästi vuoden 2019 aikana ja tiivistyy entisestään vuoden 2020 aikana. Lopullinen päätös hävittäjistä tehdään vuonna 2021.

Lentokoulutuksessa kansainvälisiä päänavauksia

Elokuussa alkoi yksimoottorisella DA40-kalustolla toteutettava alkeislentokoulutus Espanjan Córdobassa. Pirkkalassa on siviiliohjaajakoulutuksen teoria- ja simulaattorikoulutus sekä DA42-koneella annettava monimoottori- ja mittarilentokoulutus.

Alkeislentokoulutuksen toteutus Espanjassa on lentosään puolesta mahdollista läpi vuoden, mikä lisää huomattavasti lentokaluston käyttöastetta. Muutos tukee ammattilentäjäkoulutuksen tulevaisuuden kasvua lisääntyvien kansainvälisten lentoyhtiöasiakkuuksien myötä.

Siviili-ilmailu kasvaa globaalisti, lentoyhtiöt lisäävät kapasiteettiaan ja lentäjäkoulutuksen tarve kasvaa. Tämä tarve luo Aviationille merkittävän liiketoiminnan kasvupotentiaalin.

Patrian vahvuus lentäjäkoulutuksessa on Airbusin Multi-Crew Pilot Licence -koulutus. Sen aikana lentäjät saavat koulutuksen sekä konetyyppiin että koulutuksen tilanneen lentoyhtiön ohjaamotyöskentelyn vaatimuksiin. Koulutus on tiivis, sillä lentäjä valmistuu 1,5 vuodessa.

Kazakstanilaisen Air Astana -lentoyhtiön kanssa sovittu lentäjäkoulutus alkoi vuonna 2019.

Tärkeä päänavaus oli myös syyskuussa Turkish Airlinesin kanssa tehty kolmevuotinen sopimus lentäjien kouluttamisesta. Sopimus yhden maailman nopeimmin kasvavan lentoyhtiön kanssa on Patrialle merkittävä tulevien vuosien koulutusvolyymin kannalta.

Lentokoulutuksessa Patrian ja Puolustusvoimien pitkäaikainen yhteistyö lentokoulutuksessa jatkuu, kun osapuolet allekirjoittivat sopimuksen alkeis- ja

peruslentokoulutuksen palvelusta. Sopimus sisältää lisäksi koulutuksen edellyttämän kaluston ylläpidon.

Uusien työntekijöiden myötä eroon osaajapulasta

Operatiivisesti ja taloudellisen kannattavuuden kannalta vuosi oli Aviation-liiketoiminnassa haasteellinen, mutta vuoden 2020 osalta näkymät ovat paremmat. Tähän vaikuttaa osaltaan se, että vuoden 2019 aikana liiketoiminta onnistui tekemään runsaasti uusia rekrytointeja, ja erityisesti edellisenä vuonna toimintaa rajoittanut ja toimituksia viivästyttänyt työvoimapula saatiin pääosin hallintaan.

Parin viime vuoden aikana liiketoimintaan on palkattu noin 150 uutta työntekijää. Tämä on ollut iso ponnistus esimiehille ja henkilöstöhallinnosta vastaavalle henkilöstölle. Rekrytointien onnistumisessa iso rooli on ollut myös kaikilla niillä työntekijöillä, jotka oman työnsä ohessa ovat perehdyttäneet uusia ihmisiä tehtäviinsä.

Erikoisalan osaamista vaativien työntekijöiden saamiseksi Patria tiivisti yhteistyötään ammatillisten oppilaitosten kanssa esimerkiksi lentokonelevyseppien täydentävässä koulutuksessa. Patria käynnisti myös kaksivuotisen oppisopimuskoulutuksen, joka tähtää laaja-alaiseen lentokoneasentajan työhön huoltoympäristössä ja samalla myös alan ammattitutkintoon.

Aviation-liiketoiminta tiivisti suhteitaan myös Pirkanmaan seudun kuntiin ja muihin toimijoihin. Tavoitteena on vahvistaa lentämiseen ja lentotekniikkaan liittyvää osaamiskeskittymää, jossa Patria toimii veturiyrityksenä.

Tärkeä askel tässä pitkän aikavälin kehityksessä on Tampereen yliopistoon perustettu lentokonetekniikan professuuri, jota Patria on sitoutunut tukemaan merkittävällä rahoituksella seuraavan kymmenen vuoden ajan. Vuonna 2019 alkanut koulutus nostaa alan opetuksen ja tutkimuksen uudelle tasolle Suomessa. Tampereen yliopisto tarjoaa nyt lentokonetekniikan pääaineopinnot ainoana oppilaitoksena Suomessa.

Patria on sitoutunut tukemaan merkittävällä rahoituksella lentokonetekniikan professuuria Tampereen yliopistossa.

Ympäristöriskit hallinnassa

Aviation-liiketoiminta päivitti ympäristöjärjestelmänsä ja -politiikkansa ISO 14001:2015 -standardiversion mukaiseksi vuonna 2018. Jämsän Hallin toimipaikassa on tehty laaja ympäristöriskien kartoitus, ja sen esille tuomia parannusmahdollisuuksia toteutetaan muun muassa pohjavesien suojeluun, hulevesien käsittelyyn sekä polttoainesäiliöiden allastukseen liittyen.

Toiminnan ympäristövaikutukset tunnetaan, ja niihin liittyvien riskien hallintaan on kiinnitetty huomiota.

SYSTEMS

Kasvua ja kannattavuuden parantamista

Systems-liiketoiminnassa vuosi 2019 oli vahvaa kasvua. Jatkossa keskitytään kannattavuuden parantamiseen.

SYSTEMS-liiketoiminta tarjoaa vaativia järjestelmä- ja laitetoimituksia sekä puolustusvoimille että turvallisuusviranomaisille. Erikoisosaamisalueita ovat tiedustelu-, valvonta- ja johtamisjärjestelmät sekä niiden integrointi ja elinkaaren tuki. Systems on Suomen puolustusvoimien strateginen kumppani.

348
Henkilöstö

16 %
Liikevaihdon osuus konsernin liikevaihdosta

12 %
Henkilöstön osuus konsernin henkilökunnasta

Tammikuussa 2020 ensimmäinen Hamina-luokan päivitetty ohjusvene, Tornio, luovutettiin takaisin Puolustusvoimien käyttöön.

Vaativiin järjestelmä- ja laitetoimituksiin keskittyvän Systems-liiketoiminnan liikevaihdon kasvu tuli vuonna 2019 jo aiemmin voitetuista hankkeista, joista suurin on Patrian tekemä sopimus Suomen puolustusvoimien Hamina-luokan ohjusveneiden peruskorjauksesta ja elinjaksopäivityksestä. Patria toimii projektissa kokonaisvastuullisena päätoimittajana, suunnittelijana sekä pääintegraattorina.

Toimitukseen sisältyy useita sensori-, ase- ja viestintäjärjestelmiä, järjestelmäpäivityksiä sekä laivateknisiä muutos- ja peruskorjaustöitä. Tammikuussa 2020 ensimmäinen alus, Tornio, luovutettiin takaisin Puolustusvoimien käyttöön.

Systems on mukana myös Puolustusvoimien Laivue 2020 -hankkeessa toteuttamalla hinattavan Sonar-järjestelmän Saabin taistelujärjestelmään, joka toimitetaan uusiin Pohjanmaa-luokan monitoimikorvetteihin.

Ilmavoimille tehtävä avioniikkajärjestelmien huolto, ylläpito ja suorituskyvyn parantaminen ovat jatkuneet suunnitellusti. Neuvottelut Puolustusvoimien nykyisten Hornetien korvaavista hävittäjistä jatkuivat. HX-hanke on strategisesti tärkeä usealle Patrian liiketoiminnalle, Systems mukaan lukien.

Uusia asiakkaita siviilipuolelta

Valvonta- ja johtamisjärjestelmissä Systems on saanut Puolustusvoimien ohella asiakkaita myös muista turvallisuuskriittisistä viranomaisista. Kasvu painottuu edelleen kotimaahan, mutta tavoitteena on myös kansainvälinen kasvu.

Systems valmistautuu tarjoamaan ratkaisuaan Suomen etälennonjohto-järjestelmäksi. Järjestelmässä perinteisen lennonjohtotornin näkymä ja toiminnot siirretään kameroiden ja tietoliikenneyhteyksien avulla yhteen toimipisteeseen, josta lennonjohtajat voivat keskitetysti operoida useita kenttiä joustavasti ja kustannustehokkaasti.

Patria on ollut mukana myös Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) ja Sitran kumppanuushankkeessa, jossa etsitään tapaa siirtää potilaan antaman luvan perusteella tietoa potilaan ja ammattilaisen välillä. Systemsin roolina on tukea hanketta tietojärjestelmien kyberturvallisuuden varmistamisessa.

Fokuksen terävöittäminen jatkuu

Systems jäi hieman jälkeen vuoden 2019 taloudellisista tavoitteista. Tämä johtui ennen muuta alihankkijoiden materiaalitoimitusten viivästymisestä suurimmissa hankkeissa. Niistä saatava liikevaihto realisoituu vuoden 2020 aikana.

Vuoden aikana panostettiin paljon liiketoiminnan strategian kirkastamiseen ja viestimiseen henkilöstölle. Työ toiminnan selkeyttämiseksi ja fokuksen terävöittämiseksi jatkuu. Tavoitteena on nostaa kannattavuus hyvälle tasolle seuraavan kolmen vuoden aikana. Samalla jatketaan tuotteiden ja palvelujen kehittämistä, lisätään kansainvälistä yhteistyötä ja panostuksia kansainväliseen myyntiin ja markkinointiin.

Turvallisuuskriittiset järjestelmät ovat entistä riippuvaisempia ohjelmistoista, elektroniikasta ja muista digitaalisista ratkaisuista, mikä avaa Systemsille uusia mahdollisuuksia. Esimerkiksi koneoppiminen ja tekoäly ovat asioita, joiden osaamisen kehittämiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Tätä Systemsin osaamista hyödynnetään asiakashankkeiden ohella entistä enemmän myös konsernin sisällä.

Systemsin toteuttamien hankkeiden keskimääräinen koko on kasvussa. Entistä laajemmat ja monimutkaisemmat hankkeet ovat iso mahdollisuus, mutta ne tuovat liiketoiminnalle myös uudenlaisia liiketaloudellisia riskejä.

Hyvä työnantajakuva auttaa rekrytoinnissa

Joulukuussa 2018 tehdyn Patria People -henkilöstökyselyn mukaan työtyytyväisyys on Systemsissä hyvällä tasolla. Kehittämiskohteita on käyty läpi tiimeissä ja koko liiketoiminnan tasolla. Keskeisiä asioita ovat strategian vieminen osaksi jokaisen työntekijän päivittäistä työtä ja sisäisen viestinnän parantaminen. Kehityskohteisiin kuuluvat myös urapolkujen ja työtehtävien vaativuusluokkien kehittäminen.

Vuoden aikana Systems rekrytoi noin 40 uutta työntekijää, muun muassa ohjelmoinnin, testauksen ja analytiikan sekä projektipäällikön tehtäviin.

Kilpailu digitalisaation osaajista on koventunut. Tämän vuoksi Patria on rakentanut määrätietoisesti myönteistä työnantajakuvaansa. Sitoutuminen työnantajaan, työn merkityksellisyys ja sisältö ovat Systemsin vahvuuksia.

Turvallisuuskriittiset järjestelmät ovat entistä riippuvaisempia ohjelmistoista, elektroniikasta ja muista digitaalisista ratkaisuista, mikä avaa Systemsille uusia mahdollisuuksia.

INTERNATIONAL SUPPORT PARTNERSHIPS

Suunnitelmallisia siirtoja kansainvälisillä markkinoilla

International Support Partnerships -liiketoiminnan (ISP) toimintamallia on rakennettu suunnitelmallisesti kansainväliseksi palvelutoimittajaksi.

INTERNATIONAL SUPPORT PARTNERSHIPS -liiketoiminta tarjoaa kansainvälisiä elinkaaren tukipalveluja, kuten esimerkiksi yhteistyö puolustusvoimien ja viranomaisorganisaatioiden kanssa elinkaaren tukipalveluiden tarjoamiseksi, kansainvälinen F100-PW -moottoreiden ja helikoptereiden huolto valmistajien valtuuttamina huoltokeskuksina. Keskeisiä toimintoja ovat huolto- ja kunnossapito, modifikaatiot, varaosat ja tekninen tuki. Milworks ja Kongsberg Aviation Maintenance Services AS ovat osa ISP-liiketoimintaa.

233
Henkilöstö

9 %
Liikevaihdon osuus konsernin liikevaihdosta

8 %
Henkilöstön osuus konsernin henkilökunnasta

Patria osti Belgium Engine Center SPRL:n koko osakekannan AIM Norwaylta.

Vuonna 2019 merkittäviä etappeja ISP-liiketoiminnan kehityksessä oli Norjassa päätökseen saatu yrityskauppa, jossa maan ilmavoimien lentokoneiden ja helikoptereiden huolloista, kunnossapidosta ja päivityksistä vastaava Kongsberg Aviation Maintenance Services - A Kongsberg-Patria Company (KAMS eli entinen AIM Norway) siirtyi Patrian (49,9 %) ja Kongsberg Defence & Aerospace AS:n (50,1 %) omistukseen.

KAMS:n keskeisiä tehtäviä Norjan nykyisen F-16- ja Sea King -kalustojen huollon lisäksi ovat uuden F-35-lentokoneen ja uusien AW101-pelastushelikoptereiden huolto. KAMS:n tulo osaksi ISP:iä merkitsee sekä liikevaihdoltaan että henkilöstöltään kolme kertaa ISP:n kokoisen yksikön liittämistä yhteistyön piiriin. Entistä laaja-alaisempi osaaminen muun muassa hävittäjien ja niiden moottoreiden huollossa mahdollistaa kattavampien palveluiden tarjoamisen vaativille kansainvälisille asiakkaille.

Toisessa yrityskaupassa Patria osti kesäkuussa Belgium Engine Center SPRL:n (BEC) koko osakekannan AIM Norwaylta. Belgiassa toimiva yritys on erikoistunut sotilaskoneiden moottoreiden huoltoon, korjauksiin ja kunnossapitoon maailmanlaajuisesti. Yrityksen keskeisiin osaamisalueisiin kuuluvat Pratt & Whitney F100 -moottorit, joita käytetään F-15- ja F-16-lentokoneissa.

Ruotsin puolustushallinnon kanssa Patria solmi jatkosopimuksen Black Hawk -helikoptereiden osalta. Norjassa jatkettiin NH90-helikoptereiden huoltosopimusta.

Virossa Patrian 60-prosenttisesti omistama Milworks (ent. Milrem LCM) alkaa huoltaa Viron puolustusvoimien uusia konetuliaseita. Konetuliaseiden huolto on uusi liiketoiminta-alue panssaroituihin ajoneuvoihin ja ajoneuvojen elinkaaren hallintaan erikoistuneelle Milworksille.

Belgian yksikölle asetetut tavoitteet ylittivät odotukset

Vuodelle 2019 asetettujen liiketoiminnallisten tavoitteiden saavuttamisessa oli vaihtelua eri tulosyksiköiden välillä. Belgiassa toimiva yksikkö ylitti vuodelle asetetut tavoitteet. Myös yrityksen integrointi ISP:n liiketoimintaan on sujunut erinomaisesti.

Virossa toimiva Milworks ja ISP:n helikopteriyksikkö Ruotsissa jäivät hieman taloudellisista tavoitteistaan, mutta toiminnalliset tavoitteet saavutettiin varsin hyvin. Eniten haasteita oli Patrian Norjan helikopteriyksiköllä Bardufossissa, jossa varaosatoimitusten viivästymisten vuoksi NH90-helikoptereiden huolto- ja korjaustöitä ei päästy tekemään suunnitellulla tavalla. Myös Belgian yksikkö kärsi aika ajoin samasta ongelmasta, kun moottorivalmistajan varaosatoimitukset viivästyivät.

KAMS:n uudelleenorganisointi aloitettiin vuoden 2019 aikana, ja työ jatkuu edelleen. Tavoitteena on yhtiön kannattavuuden nostaminen pysyvälle tasolle.

Uusia asiakkaita siviilipuolelta

Puolustusalan ohella ISP tarjoaa kattavaa kumppanuutta siviiliviranomaisille. Hyvä esimerkki on kesäkuussa allekirjoitettu sopimus, jonka Patria ja Leonardo Helicopters tekivät Norjan poliisin uusien AW169-helikoptereiden huollosta, korjauksista ja ylläpidosta. Sopimuskausi on kymmenen vuotta, ja työt toteutetaan Gardermoenin lentokentällä Oslossa.

Markkinoilla on kasvavaa kiinnostusta vastaavanlaisia ulkoistettuja tukipalveluja kohtaan. Tämä tarkoittaa sekä mahdollisuuksia kasvattaa ISP:n nykyisiä ydintoimintoja että potentiaalia kehittää uusia palveluita ja laajentaa toimintaa uusiin maihin. Patrian kilpailuvaltteihin kuuluu syvän teknisen osaamisen ohella kyky lokalisoida asiakkaille tarjottava palvelu paikallisiin oloihin sopivaksi.

Tulevina vuosina kasvua haetaan sekä orgaanisesti että etsimällä sopivia yritysostokohteita, ja lisäksi luomalla kumppanuuksia ja yhteisyrityksiä muiden alan toimijoiden kanssa. ISP:n tavoitteena ovat pitkäaikaiset kumppanuudet tukipalveluissa. ISP myös luo Patriaan uudenlaista kansainvälistä toimintaa ja rakentaa verkostoa eri maissa toimivien yksiköiden välille. Tällä tiellä se on päässyt hyvään vauhtiin.

Poliittiseen päätöksentekoon ja kilpailulainsäädäntöön liittyen monessa maassa ulkoistussopimukset kilpailutetaan kuitenkin suhteellisen lyhyin väliajoin, mikä lisää ISP:n toiminnan liiketaloudellisia riskejä.

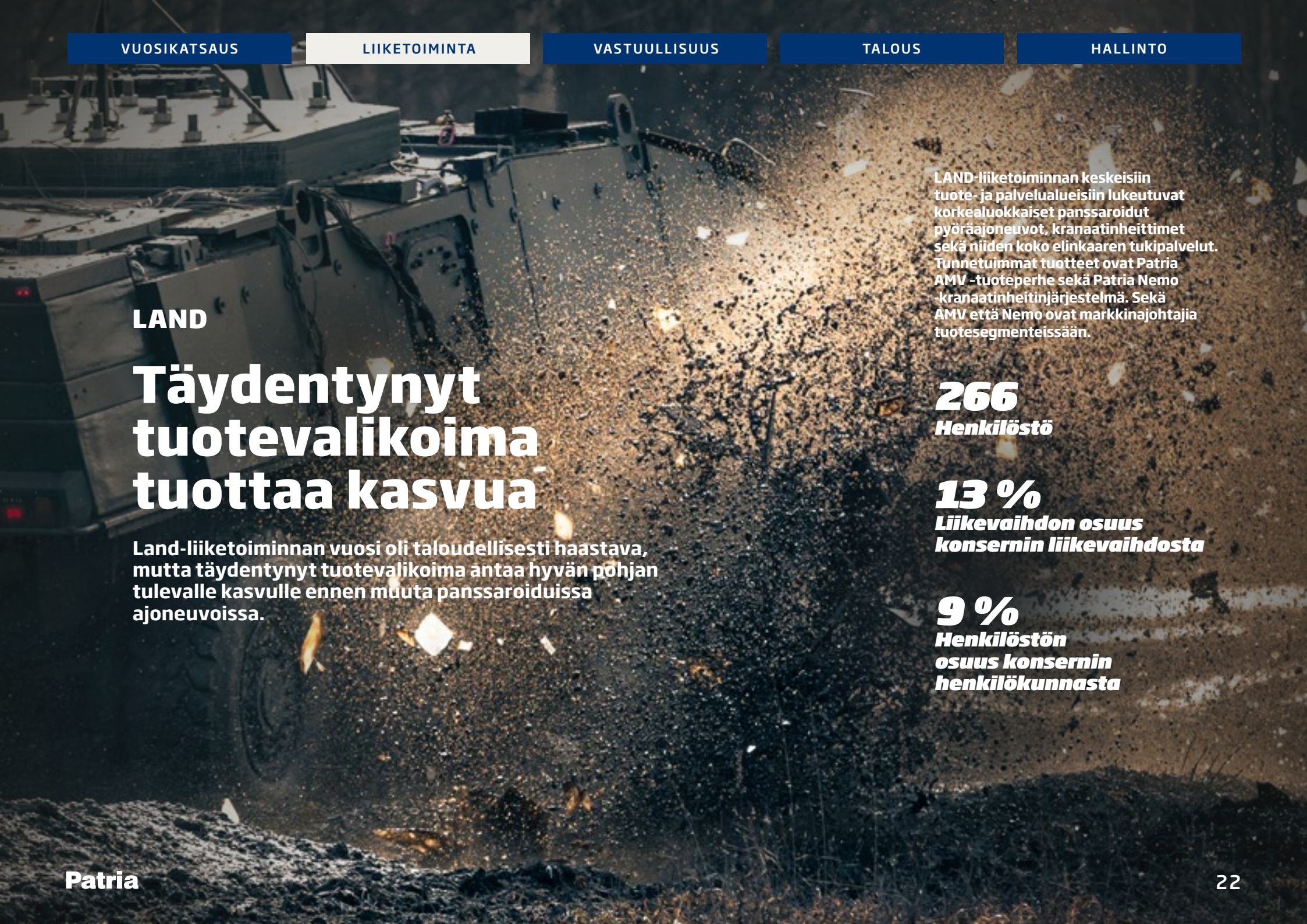
Markkinoilla on kasvavaa kiinnostusta vastaavanlaisia ulkoistettuja tukipalveluja kohtaan, mikä tarkoittaa mahdollisuuksia kasvattaa ISP:n nykyisiä ydintoimintoja.

Tehtäväkiertoa yli maarajojen

Loppuvuonna 2018 tehdystä Patria People -henkilöstökyselystä oli paljon hyötyä, sillä se nosti esille esimerkiksi työn järjestämiseen ja johtamiseen liittyviä kehittämiskohteita. Näitä asioita käytiin vuoden aikana läpi muun muassa eri työryhmissä ja ISP:n johtoryhmässä. Kansainvälisessä organisaatiossa erityistä huomiota kiinnitetään siihen, että henkilöstöllä on mahdollisuus siirtyä toimipaikasta toiseen yli maarajojen ja kehittyä näin työssään. Tässä on päästy liikkeelle johtoryhmätasolla tapahtuneissa henkilöstösiirroissa.

Patria on sitoutunut toimintamaidensa lakien ja säädösten noudattamiseen sekä vastuulliseen toimintaan. ISP:n kansainvälisessä liiketoiminnassa keskiössä ovat vientilupamääräykset, joita valtiot asettavat puolustustarvikkeille. Määräykset asettavat muun muassa rajoituksia maiden rajat ylittävän tiedon siirtoon.

Ympäristövastuu ja kestävät toimintatavat ovat oleellinen osa ISP:n päivittäistä toimintaa. Energian tehokkaan käytön ohessa myös materiaalitehokkuuteen kiinnitetään entistä enemmän huomiota. Kiertotaloutta edistetään muun muassa käyttämällä korjattuja laitteiden osia mahdollisuuksien mukaan uusien hankkimisen sijaan.

LAND

Täydentynyt tuotevalikoima tuottaa kasvua

Land-liiketoiminnan vuosi oli taloudellisesti haastava, mutta täydentynyt tuotevalikoima antaa hyvän pohjan tulevalle kasvulle ennen muuta panssaroiduissa ajoneuvoissa.

LAND-liiketoiminnan keskeisiin tuote- ja palvelualueisiin lukeutuvat korkealuokkaiset panssaroidut pyöräajoneuvot, kranaatinheittimet sekä niiden koko elinkaaren tukipalvelut. Tunnetuimmat tuotteet ovat Patria AMV -tuoteperhe sekä Patria Nemo -kranaatinheitinjärjestelmä. Sekä AMV että Nemo ovat markkinajohtajia tuotesegmenteissään.

266
Henkilöstö

13 %
Liikevaihdon osuus konsernin liikevaihdosta

9 %
Henkilöstön osuus konsernin henkilökunnasta

Tuotevalikoimaa täydentää uusi Patria 6x6 -ajoneuvo, jota esiteltiin vuoden aikana eri yhteyksissä potentiaalisille asiakkaille.

Land-liiketoiminnan ydinosaamista edustavat korkealuokkaiset panssaroidut pyöräajoneuvot, kranaatinheittimet sekä niiden koko elinkaaren kattavat tukipalvelut. Tunnetuimpia tuotteita ovat Patria AMV sekä Patria Nemo- ja AMOS-kranaatinheitinjärjestelmät.

Tuotevalikoimaa täydentää uusi Patria 6x6 -ajoneuvo, jota esiteltiin vuoden aikana eri yhteyksissä potentiaalisille asiakkaille. Uusi panssaroitu ja monikäyttöinen miehistönkuljetusajoneuvo on kerännyt runsaasti kiinnostusta ja saanut hyvää palautetta. Uudesta ajoneuvosta on valmistettu ensimmäinen prototyyppi, jonka testausta jatkettiin vuoden aikana Suomen vaativissa oloissa.

Japani testaa Patrian ajoneuvoja

Syyskuussa Patrian panssaroitu miehistönkuljetusajoneuvo AMV^{XP} valittiin Japaniin noin vuoden kestäviin kenttätesteihin tarjouskilpailun perusteella. Maan puolustusministeriö ostaa Patrialta testeihin kaksi ajoneuvoa. Testeihin on valittu myös kahden muun yrityksen ajoneuvot. Lopullinen päätös varsinaisesta hankinnasta tehdään testien jälkeen.

Patria on kutsuttu myös Bulgarian puolustusvoimien tarjouskilpailuun, jossa on mukana neljä panssaroitujen ajoneuvojen toimittajaa. Sekä Japani että Bulgaria tarjoavat merkittäviä kansainvälisiä vientimahdollisuuksia Patrian panssaroiduille ajoneuvoille.

Hyvä yhteistyö Suomen puolustusvoimien kanssa jatkui suunnitellusti ja asetettujen tavoitteiden mukaisesti, kun XA-180-miehistönkuljetusvaunujen modernisoinnin kolmas vaihe käynnistyi.

Modernisointiprojektissa turvataan ajoneuvon elinkaari ja käytettävyys pitkälle tulevaisuuteen. Ajoneuvoihin tehtävät muutokset sisältävät muun muassa liikenneturvallisemmat istuimet, sähköjärjestelmät mittaristoineen ja uudet ulkopinnoitteet.

Valttina suorituskykyiset ja kustannustehokkaat tuotteet

Land myy tuotteitaan globaalisti maa- ja merivoimille. Liiketoiminta on panostanut merkittävästi palveluliiketoiminnan ja myynnin kehittämiseen. Kasvua haetaan liiketoiminnan laajentuneesta tuotetarjonnasta sekä ylläpito- ja huoltopalveluista. Liiketoiminnassa tähdätään myös monitasoisen yhteistyön kehittämiseen, esimerkiksi Puolustusvoimien arktinen liikkuvuus -konseptin myötä.

Patrian vahvuutena ovat erittäin suorituskykyiset ja kustannustehokkaat tuotteet niiden koko elinkaaren aikana. Keskeinen kilpailuvaltti on myös kyky toteuttaa ajoneuvohankkeita yhteistyössä kohdemaiden kanssa ja hyödyntää tuotteiden valmistuksessa paikallista osaamista.

Kilpailutilanne jatkui haasteellisena

Investoinnit puolustusvälineisiin ovat kasvussa globaalisti, mutta kansainvälinen kilpailutilanne on haastava. Lisäksi eri maissa tehtävät julkiset hankintapäätökset vievät aikaa. Tästä johtuen Land jäi taloudellisista tavoitteistaan, kun tietyt panssaroitujen ajoneuvojen vientihankkeet viivästyivät.

Joulukuussa Land-liiketoiminnassa käytiin yhteistoimintaneuvottelut, jotka koskivat koko henkilöstöä Hämeenlinnan ja Tampereen toimipisteissä. Neuvottelujen taustalla olivat tuotannolliset ja taloudelliset syyt tilausmäärien vähentyessä meneillään olevien toimitusprojektien päättyessä sekä työn uudelleenorganisointi. Neuvottelujen tuloksena vähennystarpeeksi tarkentui 27 henkilöä, ja 12 henkilön tehtävänkuva muuttui. Lisäksi 9 lomautettiin toistaiseksi.

Keskeinen kilpailuvaltti on myös kyky toteuttaa ajoneuvohankkeita yhteistyössä kohdemaiden kanssa ja hyödyntää tuotteiden valmistuksessa paikallista osaamista.

Työturvallisuus eteni suunnitellusti

Joulukuussa 2018 tehty Patria People -henkilöstökysely nosti esille kehityskohteita, joita on käyty läpi tiimeissä ja koko liiketoiminnan tasolla. Työturvallisuudessa työtapaturmien määrä sekä sairauspoissaolot pysyivät edellisvuoden tapaan hyvällä tasolla.

Land-liiketoiminnan suorat ympäristövaikutukset ovat suhteellisen pieniä. Liiketoiminnalla on oma ympäristöpolitiikka, jossa on tunnistettu ja arvoitu myös tuotteiden ja palveluiden elinkaaren aikaisia sekä alihankkijoiden toiminnasta aiheutuvia ympäristövaikutuksia ja niihin liittyviä riskejä. Vuonna 2019 liiketoiminta saavutti ympäristötavoitteensa.

AEROSTRUCTURES

Painopiste kannattavuuden parantamisessa ja tulevassa kasvussa

Aerostuctures-liiketoiminta jatkoi Airbus A320 -koneiden pyrstörakenteiden ja Saab-valvontakoneiden tutkarakenteiden valmistusta. Päättyneen A380-sopimuksen tilalle haetaan uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

AEROSTRUCTURES-liiketoiminta suunnittelee ja valmistaa vaativia, lentokone- ja avaruusrakenteita sekä komposiitti- että metallimateriaaleista. Liiketoiminta on aktiivisesti mukana uusien komposiittiteknologioiden kehittämisohjelmissa. Ydinosaamista ovat vahva komposiittirakenteiden suunnitteluosaaminen ja tehokkaat tuotantoprosessit.

152
Henkilöstö

4 %
Liikevaihdon osuus konsernin liikevaihdosta

5 %
Henkilöstön osuus konsernin henkilökunnasta

Pitkä kokemus ja vahva osaaminen vaativista komposiittirakenteista ja vakaa toimintaympäristö ovat Aerostructuresin kilpailuvaltteja.

Vaativia komposiittirakenteita lentokoneisiin ja puolustusteollisuuden sovelluksiin suunnitteleva ja valmistava Aerostructures-liiketoiminta jatkoi suunnitellusti Airbus A320 -matkustajakoneiden pyrstön hiilikuiturakenteiden tuotantoa. Toimitukset vuoden aikana olivat hienoisessa kasvussa.

Airbus A380 -koneiden spoilereiden tuotanto päättyi sen sijaan marraskuussa. Vuonna 2002 alkaneella valmistuksella on ollut iso merkitys Aerostructuresin liiketoimintaan, ja sopimuksen päättyminen vähentää merkittävästi tuotantovolyymiä Jämsän Hallissa sijaitsevalla tuotantolaitoksella.

Patria jatkaa edelleen Saab-valvontakoneiden Airborne Early Warning -tutkarakenteiden ja antennien valmistusta Hallissa.

Lentokoneiden ohutlevyrakenteita valmistava Patricomp Oy siirtyi syksyllä 2018 liiketoiminnan omistukseen. Vuoden 2019 aikana yrityskauppa vietiin käytäntöön, ja ostetun yrityksen liiketoiminta integroitiin osaksi Aerostructuresin toimintaa. Yksikkö valmistaa lentokoneiden ohutlevyrakenteita ja tekee niihin liittyvää pintakäsittelyä ja kokoonpanoa.

Kilpailuvalttina vahva osaaminen

Patria on moniin kilpailijoihinsa verrattuna pieni toimija, mutta pitkä kokemus ja vahva osaaminen vaativista komposiittirakenteista ja vakaa toimintaympäristö ovat globaalissa kilpailussa Aerostructuresin kilpailuvalttеja.

Muuttunut turvallisuusympäristö on vaikuttanut siihen, että valtioiden puolustusbudjetit ovat kasvussa. Tästä syystä puolustusvälineteollisuuden hankintaketjussa on jossakin määrin nähtävissä uutta potentiaalia Aerostructuresin osaamiselle.

Liiketoiminnan globaalissa toimintakentässä kilpailu jatkui kuitenkin edelleen kovana, mikä tekee lisävolyymin hankkimisesta haastavaa. Kaupallisissa lentokoneissa haasteena on, että lentokonerakenteita hankitaan pääasiassa koneiden päämarkkina-alueilta, joihin Suomi ei kuulu.

Aerostructures on reagoinut markkinatilanteeseen kehittämällä automaatiota sekä siirtymällä paperittomaan tuotantoon. Myös vuonna 2019 liiketoiminnan painopisteinä olivat kannattavuuskehityksen parantaminen sekä tulevan kasvun varmistaminen ja aikaansaaminen.

Yksi vuoden merkittävimmistä hankkeista oli osallistuminen Suomen HX-hävittäjähankkeeseen. Patrian HX-hankkeen johtajaksi nimitettiin Aerostructuresin johtaja Petri Hepola. Ratkaisu mahdollistaa sen, että Patria voi panostaa entistä enemmän HX:n teollisen yhteistyön kokonaishyödyntämiseen. HX-hävittäjähanke on Patrian kannalta erittäin merkittävä.

Työterveys painottaa ennaltaehkäisyä

Aerostructuresissa aloitettiin loppuvuodesta yhteistoimintaneuvottelut. Pitkään jatkuneiden hankkeiden toimitusmäärät ovat edelleen laskeneet, ja projektitoimitusten työkuorma jakaantuu epätasaisesti. Neuvottelujen tuloksena sovittiin työajan lyhentämisestä nelipäiväiseksi ensimmäisellä vuosipuoliskolla 2020. Lisäksi kesällä tehdas suljetaan kahdeksi viikoksi. Näiden toimenpiteiden lisäksi sovittiin erilaisista lomautuksista.

Työterveydessä erityinen painopiste on ollut tuki- ja liikuntaelinsairauksien ennaltaehkäisyssä ja vähentämisessä yhteisillä toimenpiteillä. Erityistä painoa on laitettu ikääntyneiden työntekijöiden työkyvyn edistämiseen.

Ympäristöasioissa jatkettiin ISO14001-standardin mukaisen toiminnan toteuttamista, seurantaa ja raportointia. Tuotannossa kiinnitettiin muun muassa entistä enemmän huomiota materiaalitehokkuuden parantamiseen, jätteen määrän minimointiin ja kierrätyksen lisäämiseen.

MILLOG

Lisää syvyyttä strategiseen kumppanuuteen

Millogissa toimintaa kehitetään suunnitelmallisesti uuden strategian ja arvojen pohjalta. Erityinen painopiste on strategisen kumppanuuden syventäminen Suomen puolustusvoimien kanssa.

MILLOG tarjoaa materiaalien elinkaaren tukipalveluita sotilasasiakkaille ja strategiselle kumppanille Suomen puolustusvoimille. Tehtäviin kuuluu ajoneuvojen ja panssarikaluston, ase- ja elektroniikkajärjestelmien, laiva- ja järjestelmäalan kunnossapito ja niiden edellyttämät materiaali- ja elinkaaripalvelut sekä kaluston ja järjestelmien asennukset ja modifikaatiot. Patrian omistus Millogista on 61,8 %.

1 111
Henkilöstö

43 %
Liikevaihdon osuus konsernin liikevaihdosta

37 %
Henkilöstön osuus konsernin henkilökunnasta

Uuden strategian ensimmäinen ja tärkein painopiste on strategisen kumppanuuden syventäminen Puolustusvoimien kanssa.

Kaluston kunnossapitoa sekä elinkaaren hallinta- ja materiaalipalveluja toimittava Millog saavutti vuodelle asetetut taloudelliset tavoitteet ja toteutti sovitut työt suunnitellusti.

Vuoden aikana vietiin käytäntöön uutta strategiaa, jonka ensimmäinen ja tärkein painopiste on strategisen kumppanuuden syventäminen Puolustusvoimien kanssa. 2020 on viimeinen vuosi meneillään olevasta hinnoittelukaudesta, ja uuden kauden valmistelut ja neuvottelut ovat käynnissä. Tavoitteena on 8 vuotta kestävä uusi sopimuskausi.

Kumppanuutta arvioidaan säännöllisesti yhdessä Puolustusvoimien kanssa tehtävissä arvioissa, joiden lisäksi Millog tekee myös asiakastyytyväisyyskyselyjä. Molempien mukaan yhteistyö, kumppanuuden kehittäminen ja tulokset sekä Millogin toiminta on kehittynyt myönteiseen suuntaan jo usean vuoden ajan. Suurin käynnissä oleva hanke on Puolustusvoimien Jurmo-luokan miehistönkuljetusalusten peruskorjaus. Ensimmäinen kolmen peruskorjatun veneen erä saatiin valmiiksi syksyllä 2019.

Millog siirtyi Valtionhallinnon Turvallisuusverkon (TUVE) asiakkaaksi, mikä osaltaan syventää strategista kumppanuutta Puolustusvoimien kanssa ja tehostaa yhteisten tietojärjestelmien käyttöä. TUVE-projekti saatiin päätökseen vuoden 2019 aikana.

Kasvua turvallisuuskriittisestä infrasta

Millogin strategian toinen painopiste on kasvun hakeminen uusilta osa-alueilta. Uusien asiakkaiden hankinnassa keskitytään Suomen turvallisuuskriittisen infrastruktuurin kannalta tärkeisiin aloihin, joiden toiminta on kyettävä varmistamaan myös poikkeusoloissa. Tavoitteena on tuottaa palveluita uusille asiakkaille, jotka arvostavat huoltovarmuutta, korkeita turvallisuusvaatimuksia täyttäviä toimintatapoja ja kumppanuutta. Uusiin kumppaneihin kuuluu VR-yhtymä, jonka junien vaihteistoja ja laitteita Millog korjaa.

Joulukuussa Millog allekirjoitti sopimuksen Virve Tuotteet ja Palvelut Oy:n koko osakekannan ostamisesta Erillisverkot Oy:ltä. Omistusoikeus siirtyi Millogille 2.1.2020 ja Virve Tuotteet ja Palvelut Oy jatkaa Millogin omistuksessa itsenäisenä tytäryhtiönä.

Virve Tuotteet ja Palvelut Oy:n liiketoimintaan kuuluu TETRA-verkkoihin soveltuvien päätelaitteiden myynti ja huoltotoiminta. Se on Airbus-radiopäätelaitteiden valtuutettu myynti- ja huoltopiste Suomessa. Yhtiön asiakkaita ovat muun muassa Puolustusvoimat, poliisi, pelastustoimi, sosiaali- ja terveyssektori, Hätäkeskuslaitos, Rajavartiolaitos sekä muita valtion ja kuntien toimijoita.

Strategian kolmas kulmakivi on tehokkuuden ja resurssien käytön parantaminen. Tehokkuutta nostetaan uudelle tasolle kehittämällä osaamista ja resursseja sekä ajamalla sisään uusia toimintamalleja. Näitä ovat esimerkiksi arkijohtamisen malli esimiehille sekä Lean 6S:n käyttöönotto. Myös älykkäitä digitaalisia työkaluja hyödynnetään toiminnan tehokkuuden kehittämisessä.

Uudet arvot ohjaavat toimintaa

Strategiauudistukseen liittyen Millogissa määriteltiin uudet arvot, joiden työstäminen tehtiin puolen vuoden aikana yhteistyössä koko henkilöstön voimin. Kyselyssä milloglaisille tärkeinä asioina nousivat esiin muun muassa kumppanuus, asiakaslähtöisyys, vastuun kantaminen ja reiluus. Näiden pohjalta kiteytyivät uudet arvot: osaava uudistaja, rohkea vastuunkantaja ja reilu kumppani.

Millog jatkoi vuoden aikana panostustaan johtamisen kehittämiseen. Lähes kaikki esimiehet ovat viime vuosien aikana käyneet Reilu johtaminen -valmennusohjelman, mikä on mitatusti merkittävästi parantanut johtamisen laatua. Rinnalle on tullut työyhteisötaitoja kehittävä Reilu työkaveri -valmennus, jota jatkettiin vuonna 2019.

Henkilöstön korkean keski-iän vuoksi Millogissa panostetaan myös tulevina vuosina suunnitelmalliseen eläköityvien henkilöiden korvaamiseen, mikä mahdollistaa osaamisprofiilien muuttamisen tulevaisuuden tarpeiden mukaiseksi.

Sertifikaatit kertovat vastuullisuudesta

Millogissa tehdään laatuauditointeja vuosittain, ja kaikki toiminnot käydään läpi kolmen vuoden sykleissä. Sertifikaatit tarjoavat työkaluja jatkuvaan parantamiseen ja kertovat sidosryhmille vastuullisesta toiminnasta.

Vuonna 2019 uusittiin laatusertifikaatti ISO9001 ja ympäristösertifikaatti ISO14001. Lisäksi saatiin uusi työturvallisuutta ja työterveyttä koskeva ISO45001-sertifikaatti. Viimeksi mainittu standardi tarjoaa kansainvälisesti hyväksytyn viitekehyksen työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden parantamiseen, työpaikan riskien vähentämiseen sekä terveellisempien ja turvallisempien työolosuhteiden luomiseen.

Vuoden aikana erityistä huomiota kiinnitettiin työturvallisuuteen ja proaktiiviseen toimintaan näissä asioissa. Henkilöstöä kannustettiin tekemään työturvallisuushuomioita, jotka auttavat kehittämään toimintaa, ehkäisemään tapaturmia ennalta ja parantamaan työturvallisuuskulttuuria. Asennemuutoksesta ja myönteisestä suhtautumisesta työturvallisuuteen kertoo se, että vuoden aikana tehtiin noin 2 000 työturvallisuushuomiota, kun vielä kaksi vuotta sitten niitä tehtiin 50. Varsinaiset työtapaturmat ovat vähentyneet merkittävästi.

Senopissa käänne parempaan

Millogin 100-prosenttisesti omistama Senop Oy kehittää ja valmistaa korkean teknologian pimeänäkölaitteita, MIL-standardit täyttäviä järjestelmäalustoja sekä vaativia järjestelmäintegraatioratkaisuja.

Vaikeuksien jälkeen Senopissa on pystytty tekemään käännös, ja yritys on vahvistanut tilauskantaansa. Vuoden aikana yrityksen organisaatio- ja toimintamalli uudistettiin. Jatkossa erityinen painopiste on proaktiivisen myyntityön kehittämisessä sekä kustannustehokkaassa projektihallinnassa.

Toukokuussa Senop ja Suomen puolustusvoimien logistiikkalaitos solmivat aiesopimuksen, joka koskee taistelijan kypäräkiinnitteisten valonvahvistimien ja asekiinnitteisten lasertähtäinten kehittämistä yhteistyössä. Kehitystyön tavoitteena on, että Puolustusvoimilla olisi jatkossa valmius hankkia kotimaisia pimeätaisteluvälineitä, joissa yhdistyvät korkea suorituskyky, huoltovarmuus, kustannustehokkuus sekä yhteensopivuus nykyisen ja tulevan taistelijan varustuksen kanssa.

Senop toimittaa myös viestintä- ja johtamisjärjestelmäkontteja ja -laitteita NASAMS-ilmatorjuntajärjestelmää varten norjalaiselle Kongsberg Defence & Aerospace AS:lle. Vuoden aikana lanseerattiin suunnitellusti myös toisen sukupolven HSC-2-hyperspektrikamera. Senop kehittää ja valmistaa hyperspektrikameroita teollisuuden, tutkimuksen ja puolustuksen tarpeisiin.

NAMMO

Uusia virstanpylväitä

Norjalainen ilmailu- ja puolustusalan asiantuntija pyrkii uusiin innovaatioihin ja kannattavuuden kasvuun.

NAMMO on kansainvälinen ilmailu- ja puolustusyhtiö, jonka pääkonttori sijaitsee Norjassa. Noin 2 400 ammattilaista yli 30 paikkakunnalla 12 eri maassa työllistävä Nammo on yksi maailman johtavista ampumatarvikkeiden, rakettimoottorien ja demilitarisointipalveluiden tuottajista niin sotilas- kuin siviiliasiakkaillekin. Patria (50 %) ja Norjan valtio (50 %) omistavat tasaosuudet Nammosta.

Patrian tilinpäätöksessä Nammo-konserni on luokiteltu uudelleen vuoden 2013 alusta yhteisyritykseksi ja yhdistettiin konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä aiemmin käytetyn suhteellisen yhdistelymenetelmän sijaan. Nammo AS julkaisee oman vuosikertomuksensa ja yhteiskuntavastuuraporttinsa, jotka ovat luettavissa yhtiön verkkosivuilla www.nammo.com.

2 400
Henkilöstö

515,1 milj. EUR
Liikevaihto

Nammo jatkoi työtään pitkäjänteisen kannattavuuden vahvistamiseksi.

Kansainvälisesti maineikas ilmailu- ja puolustusalan yhtiö Nammo on yksi maailman johtavista ampumatarvikkeiden, rakettimoottorien ja demilitarisointipalveluiden tuottajista niin sotilas- kuin siviiliasiakkaillekin. Patrian 50 prosenttisesti omistama Nammo on innovatiivisia, globaaleja ratkaisuja tuottava korkean teknologian yhtiö. Vuonna 1998 perustettu pohjoismainen ampumatarvikekonserni on nelinkertaistanut liikevaihtonsa ja toimii nykyään 12 maassa.

Nammo koostuu tällä hetkellä neljästä liiketoiminnosta: kaupalliset ampumatarvikkeet, pienen ja keskikaliiperin sotilasampumatarvikkeet, suuren kaliiperin järjestelmät ja rakettimoottorit. Olalta laukaistavien ohjusjärjestelmien liiketoiminto sulautettiin vuonna 2019 suuren kaliiperin järjestelmiin.

Katse kannattavuudessa

Nammo jatkoi vuonna 2019 työtään pitkäjänteisen kannattavuuden vahvistamiseksi. Huipputeknologiaa ja -suorituskykyä yhdistävien tuotteiden valmistus on kustannusintensiivistä liiketoimintaa, jossa on pidettävä jatkuvasti huoli sekä tuotekehityksen että tuotannon riittävästä resursoinnista. Nammo on toteuttanut laajamittaista kannattavuusohjelmaa nyt kaksi vuotta. Ohjelman tavoitteena on pelkkien kustannussäästöjen sijasta tehokkuuden kokonaisvaltainen parantaminen.

Vuosi 2019 oli Nammolle merkittävien tapahtumien aikaa. Huhtikuussa Nammo allekirjoitti historiansa suurimman avaruussopimuksen. Italialaisen Avion kanssa tehty, kaikkiaan 19 miljoonan euron sopimus koskee eurooppalaisen VEGA-E-kantoraketin seuraavan sukupolven Roll and Attitude Control System (RACS) -järjestelmien kehittämistä. Toukokuussa Nammo allekirjoitti Euroopan avaruusjärjestö ESA:n kanssa sopimuksen rakettimoottorin kehittämisestä tulevaa kuulentoa varten.

Merkittäviä sopimuksia puolustussektorilla

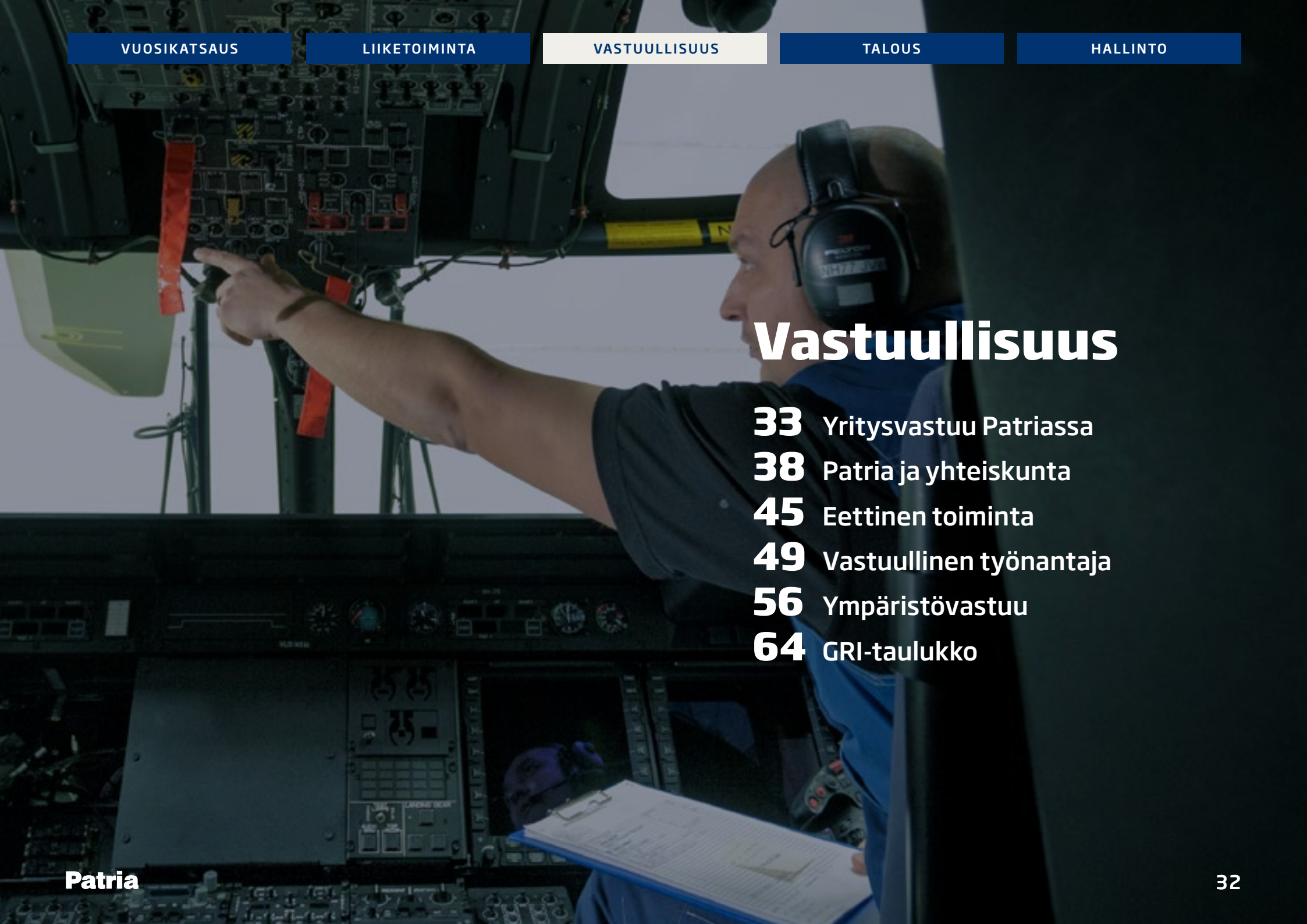
Nammo allekirjoitti kesäkuussa neljän vuoden puitesopimuksen Norjan puolustusvoimien logistiikkaorganisaatio NDLO:n kanssa ampumatarvikkeiden toimituksista Norjan puolustusvoimille. Arvoltaan yli 1,7 miljardin norjan kruunun historiallinen sopimus tukee Norjaa sen puolustusvoimien koulutustason ja toimintavalmiuden kehittämisessä.

Nammo solmi samassa kuussa yhteistyösopimuksen Boeingin kanssa seuraavan sukupolven pidennetyn kantaman tykistöammusten kehittämisestä. Strateginen sopimus hyödyntää yritysten yhteistä osaamista täsmäaseiden, ammustarvikkeiden ja patoputkimoottorien aloilla.

Perry liittyy Nammo-perheeseen

Nammo vahvisti vielä marraskuussa tuotantokapasiteettiaan Yhdysvalloissa hankkimalla Chemring-konsernilta Floridan Perryssä sijaitsevan Chemring Ordnancen. Perryn 165 työntekijää mukaanlukien Nammolla on Yhdysvalloissa noin 800 työntekijää, samalla Yhdysvallat nousee suurimmaksi Nammon yhdeksästä tuotantomaasta.

Perryn tehtaan hankinta tukee yhtiön strategiaa, jonka mukaisesti se tavoittelee kasvua nykyisillä markkina-alueillaan sekä orgaanisesti että yritysostojen kautta sekä pyrkii vahvistamaan Nammon osuutta yhtiön päämarkkinoilla Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa.

Vastuullisuus

33 Yritysvastuu Patriassa
38 Patria ja yhteiskunta
45 Eettinen toiminta
49 Vastuullinen työnantaja
56 Ympäristövastuu
64 GRI-taulukko

Yritysvastuu Patriassa

Vastuullisuus on olennainen osa kaikkea liiketoimintaa, mutta erityisesti puolustusteollisuudessa. Suomen valtion enemmistöomistuksessa olevalle yritykselle hyvä yrityskansalaisuus on toiminnan perusedellytys. Puolustusvoimien strategisena kumppanina Patrialla on merkittävä huoltovarmuuteen liittyvä tehtävä suomalaisessa yhteiskunnassa. Liiketoiminnan kansainvälistyminen sekä vientivalvonnan käytännöt nousevat entistä merkittävämpään asemaan.

Patrian tavoitteena on ylläpitää konsernin mainetta hyvänä yrityskansalaisena. Patria kantaa vastuuta taloudellisesta suoriutumisesta ja oman henkilöstönsä sekä sidosryhmiensä sekä ympäristön hyvinvoinnista. Patriassa painotetaan avointa vuorovaikutusta sidosryhmien kanssa. Yritysvastuun kannalta olennaiset teemat liittyvät vahvasti sen toimialaan. Keskustelua on herännyt etenkin vientivalvonnasta ja mahdollisesti tuotteiden loppukäyttäjän toimintaan ulottuvasta vastuusta.

Uusi toimitusjohtaja viesti sekä sisäisesti että ulkoisesti vahvasta sitoutumisesta vastuulliseen toimintaan.

Patrialla on merkittävä tehtävä Suomen puolustusvoimien strategisena kumppanina. Huoltovarmuuden periaate on taata riittävä tuotteiden ja palvelujen tarjonta valtiolle kaikissa olosuhteissa, jotta sen ulko- ja turvallisuuspolitiikan mukaiset puolustukseen ja turvallisuuteen liittyvät sitoumukset voidaan täyttää.

Patria haluaa olla entistä vahvemmin yhteiseurooppalaisessa puolustusvälineteollisuuden kehityksessä mukana. Vastuullisuuden näkökulmasta se tarkoittaa muun muassa vientivalvonnan käytäntöjen linjauksia viranomaisten taholta ja yritysten osalta entistä syvällisempää ymmärrystä sekä osaamista.

Vastuullisuuteen liittyviä toimia kehitetään jatkuvasti ja niihin liittyvään koulutukseen panostetaan. Tavoitteena on pitää yllä henkilöstön tietoisuutta, ja sitä kautta varmistaa heidän kykynsä vaikuttaa työyhteisössä vastuulliseen toimintaan. Patriassa panostetaan myös mahdollisen epäeettisen toiminnan turvalliseen ilmoittamiseen.

Merkittäviä tapahtumia vuonna 2019

Uusi toimitusjohtaja, joka aloitti kesällä 2019, viesti sekä sisäisesti että ulkoisesti vahvasta sitoutumisesta vastuulliseen toimintaan.

Patrian toiminta laajeni kansainvälisesti, kun se hankki omistukseensa Belgium Engine Center SPRL (BEC) -yrityksen koko osakekannan norjalaiselta AIM Norwaylta. BEC on sotilaskoneiden moottoreiden huoltoon, korjauksiin ja kunnossapitoon keskittynyt yritys, jonka päätoimipiste sijaitsee Herstalissa Liegen ulkopuolella Belgiassa työllistäen noin 90 henkilöä. Hankinta on keskeinen osa Patrian kansainvälisen huolto- ja elinkaaritukitoiminnan kasvustrategian toteuttamista, jossa painopistealueena on erityisesti Eurooppa. Patrian kaikkien kansainvälisten yksiköiden osalta tehtiin kartoitus niiden vastuullisuustoiminnan tasosta.

Liiketoimintakumppaneiden valintaan liittyvää prosessia ja ohjeistusta vietiin käytäntöön. Lisäksi päivitettiin ohjeistus lahjoista ja vieraanvaraisuudesta.

Patrian yrityskuvaa tutkittiin päättäjien keskuudessa ja sen pohjalta valmisteltiin vaikuttajaviestinnän suunnitelma. Lisäksi Patriassa tehtiin selvitys vakavan epäeettisen toiminnan mahdollisuudesta. Selvitys on tehty aiemmin vuosina 2014 ja 2016.

Transparency International UK aloitti Defence Companies Anti-corruption Index -kyselyn, johon myös Patria kutsuttiin vastaamaan. Kyselyn tulokset julkaistaan vuoden 2020 aikana.

Patria ja Kongsberg aloittivat yhteistyössä Trade Compliance -projektin. Sen tavoitteena on kehittää yhtiöiden vientivalvontaan liittyviä toimintamalleja jakamalla parhaita toimintatapoja. Projektin myötä perustetaan yhteinen, kummankin yrityksen alan ammattilaisten muodostama yhteistyötiimi arvioimaan ja kehittämään olemassa olevia toimintatapoja ja siten parantamaan toimintaedellytyksiä kansainvälisessä liiketoiminnassa. Projektin suunnittelu aloitettiin kesäkuussa 2019, ja se alkoi virallisesti lokakuun lopussa.

Vuoden 2019 aikana keskityttiin antamaan syventävää eettistä koulutusta avainhenkilöille. Koulutuksiin osallistui 244 henkilöä eri puolilta Patriaa. Lisäksi valmisteltiin Patrian toimittajien eettinen ohjeistus, joka julkaistiin myös Patrian nettisivuilla.

Hiilijalanjäljen laskenta aloitettiin, ja se raportoidaan vuosilta 2018 ja 2019. Sisäisesti Patriassa nostettiin esiin ilmastonmuutoksen pienentämiseen liittyviä asioita.

Vastuullisuustoiminnan kokonaiskehittämiseen panostettiin tekemällä avainhenkilöille kysely ja sen pohjalta ehdotus tiekartaksi. Tiekarttaa tarkennetaan ja toimenpiteistä sovitaan alkuvuodesta 2020.

Patriassa valmisteltiin vuoden 2019 aikana uutta työhyvinvoinnin toimintamallia. Malli kattaa laajasti työterveyden ja erilaiset lisävakuutukset. Malli otettiin käyttöön vuoden 2020 alusta.

Patrian johto tapaa kansalaisjärjestöjä säännöllisesti kerran vuodessa.

Vuoden 2020 painopistealueet

- Eettisen toiminnan koulutukset jatkuvat syksyllä koko henkilöstön online-koulutuksella sekä erityisryhmien syventävillä eri aiheisiin liittyvillä täsmäkoulutuksilla. Trade Compliance -projekti jatkuu yhteistyössä Kongsbergin kanssa.
- Vuoden alkupuolella otetaan käyttöön uusi epäeettisen toiminnan raportointijärjestelmä, joka mahdollistaa anonyymin ilmoittamisen, mutta myös vuorovaikutuksen ilmoittajan kanssa järjestelmän välityksellä.
- Olennaisuusteemat ja teemoille asetetut tavoitteet päivitetään sidosryhmäkyselyn ja sisäisen käsittelyn jälkeen.
- Vuoden aikana panostetaan selkeän Due diligence -prosessin luomiseen.
- Hiilijalanjälkeen liittyvät tavoitteet määritellään.
- Osana Patrian strategian määrittelyä ovat konsernin yritysvastuutavoitteet sekä ja niiden sisällyttäminen osaksi liiketoimintakohtaisia tavoitteita. Konsernitasolla uuden strategisen suunnan ja uuden johtamismallin viestintä ovat henkilöstön työhyvinvoinnin keskiössä.

Yleisiä periaatteita

Patria on sitoutunut toimintamaidensa lakien ja säädösten noudattamiseen. Patriassa kunnioitetaan muun muassa seuraavia kansainvälisiä sitoumuksia: Yhdistyneiden kansakuntien (YK) ihmisoikeuksien julistus, YK:n Global Compact -aloite ja Kansainvälisen työjärjestön (ILO) säännöt. Patria toimii aktiivisesti suomalaisen Puolustus- ja Ilmailuteollisuus ry:n (PIA) sekä sen eurooppalaisen kattojärjestön AeroSpace and Defence Industries Association of Europe (ASD) puitteissa ja YK:n Global Compactissa sekä sen pohjoismaisessa että suomalaisessa verkostossa. Patria on myös kansallisten puolustusteollisuusyhdistysten jäsen muissa toimintamaissaan.

Patria noudattaa kansallista lainsäädäntöä sekä kansainvälisiä sitoumuksia.

Vientilupakäytännöt

Patrian lähtökohtana on kestävä ja vastuullinen asevienti. Patria noudattaa kansallista lainsäädäntöään sekä kansainvälisiä sitoumuksia. Viranomaisten myöntämät vientiluvat perustuvat tapauskohtaiseen kokonaisharkintaan, jossa arvioidaan sekä loppukäyttäjän luotettavuutta että riskiä sille, voidaanko kyseessä olevia tarvikkeita käyttää kriteerien vastaisesti. Arviossa käytetään EU:n yhteisiä kriteereitä ja konsultoidaan muita EU-maita.

Vientivalvonta on yksi Patrian keskeisiä kehittämiskohteita muun muassa Kongsbergin kanssa yhdettä toteutettavassa Trade Compliance -projektissa.

Johtaminen ja valvonta

Patrian yritysvastuutiimi koostuu viestintäjohtajasta (tiimin ja yritysvastuu-kokonaisuuden johtaminen), Chief Compliance Officerina toimivasta lakiasiainjohtajasta ja henkilöstöjohtajasta. Näiden lisäksi tiimiin kuuluu konsernin talous-, henkilöstö- ja ympäristöasioiden asiantuntijoita sekä liiketoimintojen edustajia.

Lakiasiainjohtaja/Chief Compliance Officer vastaa eettiseen toimintaan ja vaatimustenmukaisuus (compliance)-asioihin liittyvästä työstä (ml. korruption vastainen työ). Patrian johtoryhmä käsittelee näihin alueisiin liittyviä asioita, ja lakiasiainjohtaja/Chief Compliance Officer raportoi niistä säännöllisesti yhtiön hallitukselle ja tarkastusvaliokunnalle.

Patria Oyj:n hallitus hyväksyy yhtiön eettisen toiminnan- ja compliancen sisältävän ohjelman. Hallituksen nimittämällä tarkastusvaliokunnalla on valiokunnan työjärjestyksen mukaisesti erityinen vastuu eettiseen toimintaan ja compliance-asioihin liittyvien kysymysten valvonnasta.

Vastuu talousjohtamisesta on liiketoiminnoilla niiden nimeämillä organisaatioilla. Koko konsernia koskettavasta toiminnasta ja raportoinnista vastaa talousjohtaja ja konsernitasoinen organisaatio.

Vastaavasti sosiaalisen vastuun johtamisesta vastaavat henkilöstöjohtaja koko konsernin HR-toiminnot kattavan tiiminsä kanssa ja viestintäjohtaja, joka vastaa sidosryhmäsuhteiden koordinoinnista.

Ympäristöjohtamisen vastuu on liiketoiminnoilla ja niiden nimeämillä organisaatioilla, jotka raportoivat liiketoimintojen johtoryhmille. Konsernin kaikkien liiketoimintojen ympäristövastaavat muodostavat ympäristötyöryhmän. Sen tehtävänä on edistää yhteistyötä sekä tiedon ja kokemusten jakamista liiketoimintojen välillä sekä kehittää konsernin ympäristövastuun suunnittelua ja raportointia.

Vastuullinen toiminta kuuluu jokaisen Patrian työntekijän tehtäviin.

Olennaisuusteemat

Patrian vastuullisen toiminnan olennaisuusteemat päivitettiin vuonna 2017 sidosryhmäkyselyn pohjalta. Kysely tehtiin asiakkaiden, toimittajien, viranomaisten, alihankkijoiden ja kansalaisjärjestöjen keskuudessa. Patrian johtoryhmä kiteytti yritysvastuun olennaisimmat teemat viiteen osa-alueeseen, jotka ovat 1. rooli puolustusvoimien kumppanina ja huoltovarmuus, 2. puolustusmateriaaliviennin vastuulliset toimintatavat, 3. toiminnan eettisyys ja hyvät hallintokäytännöt, 4. taloudellinen tuloksellisuus sekä 5. työhyvinvointi. Olennaisuusteemat ja niiden tavoitteet päivitetään vuoden 2020 aikana.

Pitkän aikavälin tavoitteena on olla tunnustettu korkean eettisen toiminnan standardeista

Patria-konsernin pitkän aikavälin tavoitteena on olla alansa tunnustettu eettinen toimija ja että

- Patrian eettisen ja lahjonnanvastaisen toiminnan periaatteet ovat tunnettuja sidosryhmien keskuudessa ja Patria nähdään yhtiönä, jolla on korkeat eettisen toiminnan standardit;

- Patrian merkittävimmät yhteistyökumppanit toimivat vähintään Patrian eettisen ohjeistuksen tasoisesti;
- Patrian henkilöstö on tietoinen eettisistä periaatteista ja tietää miten toimia.

Patrian lyhyen aikavälin vastuullisuustavoitteet ja niiden mittarit määriteltiin vuonna 2017, eikä niitä muutettu vuonna 2019.

Riskit ja mahdollisuudet

Liiketoiminta useissa maissa eri lainkäyttöalueilla ja alan monimutkainen sääntely vaikuttavat siihen, että riski rikkomuksista on olemassa huolimatta hyvistä aikeista ja Patrian panostuksesta eettisen toiminnan varmistamiseen. Rikkomukset voivat aiheuttaa maineriskiä ja taloudellista vahinkoa.

Toisaalta eettisen toiminnan kehittämisessä on mahdollisuus erottua eettisenä toimijana ja kasvattaa Patrian houkuttelevuutta kumppanina. Myös puolustusmateriaaliin liittyvän ympäristötietoisuuden kehittyminen voidaan nähdä tulevaisuuden mahdollisuutena Patrialle.

Raportointi- ja laskentaperiaatteet

Raportin piiriin kuuluvat emoyhtiö Patria Oyj ja sen enemmistöomistuksessa 2019 olleet tytäryhtiöt sekä näiden enemmistöomistuksessa olevat tytäryhtiöt. Ulkoistettujen toimintojen luvut eivät sisälly Patrian raporttiin. Patrian ja Norjan valtion tasaosuuksin omistama Nammo AS puolestaan raportoi itsenäisesti vastuullisuudestaan. Henkilöstötunnusluvut kattavat pääosin kaikki Patrian toiminnot. Raportointia on kehitetty kattamaan myös ulkomaan yksiköiden luvut. Raportin tiedot on kerätty konsernin sisäisistä tietojärjestelmistä. Mittaus- ja laskentamenetelmien osalta on käytetty GRI-ohjeistuksen mukaisia suosituksia aina, kun se on ollut mahdollista ja tarkoituksenmukaista. Tunnusluvuissa on aina mainita käytetystä mittaus- ja/tai laskentamenetelmästä. Henkilöstöä koskevat tiedot saadaan Patrian HR-järjestelmästä. Tapaturmatilastot saadaan vakuutusyhtiöltä.

Taloustunnusluvut ovat pääsääntöisesti Patrian tilinpäätöstietoja, jotka ovat koko laajuudessaan saatavilla osoitteessa **www.patriagroup.com**.

Patria raportoi ympäristötiedot yhdeksältä toimipaikaltaan (Tampere, Espoo, Helsinki, Hämeenlinna, Halli, Linnavuori, Pirkkala, Tikkakoski ja Utti). Osa lentokoulutuksestaa on siirtynyt vuoden 2019 aikana Cordobaan, Espanjaan. Vuoden 2019 raportoinnissa on huomioitu Cordobassa tapahtuvan lentokoulutuksen lentojen polttoaineen kulutus. Lisäksi raportissa esitetään ympäristötiedot Patrian osaomistamalta Millogilta, joka toimii kymmenillä toimipaikoilla ja varuskunta-alueilla ympäri Suomea.

Ohjeistus

Patrialla on yritysvastuupolitiikka, jossa määritellään yritysvastuun raamit, linjaukset ja vastuut ja joka perustuu eettisessä toimintaohjeessa määriteltyihin eettisiin perusohjeisiin.

Näiden lisäksi Patrialla on useita tarkempia politiikkoja, kuten:

- Liikekumppanien valinta
- Lähipiiriohje
- Riskinhallinta ja sisäinen valvonta
- Sponsorointi ja lahjoitukset
- Lahjat ja vieraanvaisuus
- Henkilöstöpolitiikka ja tasa-arvosuunnitelma
- Viestintä
- Lobbaus ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen
- Patria sosiaalisessa mediassa

Olennaiset yritysvastuun osa-alueet

	ROOLI PUOLUSTUSVOIMIEN KUMPPANINA JA HUOLTOVARMUUS	PUOLUSTUSMATERIAALIVIENNIN VASTUULLISET TOIMINTATAVAT	TOIMINNAN EETTISYYS JA HYVÄT HALLINTOKÄYTÄNNÖT	TALOUDELLINEN TULOKSELLISUUS	TYÖHYVINVOINTI
PITKÄN AIKAVÄLIN TAVOITE	Olla haluttu ja luotettu yhteistyökumppani.	Olla luotettu toimija puolustusmateriaaliviejänä.	Olla alansa tunnustettu eettinen toimija.	Taloudellinen kannattavuus.	Tarjota turvallinen ja innostava työympäristö koko henkilöstölle.
MITTARIT	Yrityskuvakysely, jossa mitataan erityisesti asiakaslähtöisyyttä ja yhteistyötä.	Transparency International UK:n Defence Companies Anti-corruption Indexin tulos (B-taso) sekä viennin parissa työskentelevien jatkuva kehittäminen.	Koko henkilöstön kattava vuosittainen koulutuksen suoritusprosentti (100 %) sekä yrityskuvan kehittyminen osana yrityskuvakyselyä. Transparency International/Anti-corruption Indexin tulos.	Ko. vuodelle budjetoidun liikevoittotavoitteen toteutuminen	Sairauspoissaoloprosentti (tavoite 3,5 %) ja työtyytyväisyyskyselyn tulokset.
SUORIUTUMINEN 2019	Tavoitteita mitataan asiakaskyselyssä 2020. Toiminta oli suunnitellulla tasolla. Patria jatkoi suunnitellusti läheistä yhteistyötä Suomen puolustusvoimien kanssa ja otti osaa merkittävien hankkeiden, kuten HX, valmisteluun. Kansainvälisesti Patria jatkoi yhteistyötä meneillään olevissa hankkeissa. Konsernin imagotutkimus tehtiin 4-5/19 ja sen pohjalta toiminta- ja vaikuttajasuunnitelma.	Transparency International ei ole julkaissut tuloksia vielä 3/2020 mennessä. Patria vastasi Transparency International UK:n Defence Companies Anti-corruption Index 2019 -kyselyyn. Trade Compliace -hanke aloitettiin Kongsbergin kanssa.	2019 ei toteutettu koko henkilöstön koulutusta, vaan kohdennettujen ryhmien syventävä koulutus. Sovittiin siirryttäväksi vuorovuosin toteutettaviin koko henkilöstön/kohdennettujen ryhmien koulutuksiin. Toimitusjohtajan ja hallituksen puheenjohtajan lausunnot eettisen toiminnan merkityksestä julkaistiin. Patrian toimittajille tehtiin erillinen Toimittajan eettisen toiminnan ohjeistus. Selvitys vakavan epäeettisen toiminnan mahdollisuudesta tehtiin. Syventävä eettinen koulutus, johon osallistui 240 henkilöä. Hiilijalanjälki laskettiin ja raportoidaan vuosilta 2018 ja 2019. Selvitys ulkomaan yksiköiden yritysvastuun integroimiseksi tehtiin. Sisäinen ympäristökampanja käynnistettiin.	Tavoitteita ei saavutettu johtuen pääosin merkittävien Land-liiketoiminnan toteutumatta jääneiden vientihankkeiden johdosta. Patria-konsernin kannattavuus vuonna 2019 oli vaatimattomalla tasolla.	Päästiin lähelle tavoitetta 3,5 % . Poissaoloprosentti oli 3,6, kun se vuonna 2018 oli 3,5 %. Uusi työkyvyn tuen malli julkaistiin ja sen osana vaihdettiin työterveyspalvelujen tuottaja Suomessa.
TOIMENPITEET 2020	Strategian määrittely ja käytäntöön vienti jatkuu. Osallistuminen HX-hankkeen valmisteluun jatkuu. Vaikuttajaviestinnän suunnitelman käytäntöön vienti.	Transparency Internationalin kyselyn tulokset julkaistaan alkuvuodesta 2020, minkä jälkeen tulokset analysoidaan ja kehitystoimista sovitaan. Syventävää eettisen ja vaatimustenmukaista koulutusta tarjotaan eri kohderyhmille. Sisäisen tarkastuksen seuranta-auditoinnit jatkuvat. Trade Compliance -hanke jatkuu.	Hankintaketjun due diligence -prosessin kehittäminen. Uuden epäillyn epäeettisen toiminnan raportointikanavan käyttöönotto ja sen kommunikointi sisäisesti. Hiilijalanjälkitavoitteiden määrittely. Ulkomaan yksiköiden yritysvastuun sisällyttäminen raportointiin asteittain. Konsernitasoinen yritysvastuupäivä.	Strategian määrittely ja yritysvastuun sisällyttäminen siihen sekä liiketoimintatasoiset tavoitteet	Konsernitasoinen strategiaviestintä ja uuden johtamismallin käytäntöön vienti. Liiketoimintatasoisten painopistealueiden määrittely.

Patria ja yhteiskunta

Patrian asemaan yhteiskunnassa vaikuttavat sen omistajat; Suomen valtio enemmistöomistajana ja vähemmistöomistajana norjalainen Kongsberg Defence & Aerospace, jotka molemmat odottavat kannattavaa, eettisesti hoidettua liiketoimintaa.

Patrian rooli Suomen puolustusvoimien strategisena kumppanina ja sen tehtävät muiden asiakkaiden kanssa vaativat korkeita eettisen toiminnan standardeja ja samalla asettavat rajat sekä yritysturvallisuudelle että tietoturvalle. Myös Patrian kasvustrategia ja kansainvälistyminen asettavat uusia vaatimuksia yritysvastuulle. Patrian tavoitteena on toimia avoimesti ja läpinäkyvästi ja siten säilyttää sidosryhmiensä luottamus.

Toiminnan turvallisuus

Patrian toimialalla yritysturvallisuudella on keskeinen tehtävä toiminnan häiriöttömyyden varmistajana. Patrian yritysturvallisuuden tehtävänä on

- mahdollistaa vastuualueidensa osalta liiketoiminta Patrian toimialalla sekä
- edistää ja varmistaa liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamista ylläpitämällä ja kehittämällä turvallisuutta;
- varmistaa liiketoiminnan jatkuvuus erilaisissa häiriö- ja poikkeustilanteissa huolehtimalla siitä, että näihin tilanteisiin on varauduttu ennakolta;

- varmistaa Patrian luotettavuus yhteistyökumppanina asiakkaille, viranomaisille ja muille sidosryhmille, sekä
- ylläpitää turvallisuustasoa, jolla asiakkaiden, muiden sidosryhmien sekä oman tiedon ja materiaalin suoja voidaan taata.

Ensisijainen vastuu yritysturvallisuudesta on Patrian liiketoiminnoilla ja konsernitoiminnoilla omaan toimintaansa liittyen.

Patrian yritysturvallisuusyksikkö tuottaa liiketoiminnoille ja tukitoiminnoille palveluja yritysturvallisuuden eri osa-alueilla. Lisäksi se ohjaa, kehittää ja valvoo yritysturvallisuuden kokonaisvaltaista hallintaa sekä ylläpitää tarvittavaa osaamista ja sen kehittämistä Patriassa.

Yritysturvallisuuden osa-alueet ovat tuotannon turvallisuus, pelastusturvallisuus, varautuminen ja kriisinhallinta, toimitilaturvallisuus, väärinkäytösten ja poikkeamien hallinta, tietoturvallisuus sekä henkilöstöturvallisuus. Patrialle on myönnetty Kansallinen Yritysturvallisuustodistus vuonna 2016. Määrätyt kansalliset turvallisuusviranomaiset (DSA ja NCSA) tarkastavat säännöllisesti Patrian yritysturvallisuustason.

Alihankintaketju

Patrian konsernitason hankintatoimi, muut omista hankinnoistaan vastaavat konsernitoiminnot sekä liiketoimintojen hankintatoiminnot ohjaavat ja kehittävät strategista hankintaa, ostoa, logistiikkaa ja alihankkijaverkostoja tavalla, joka tuottaa kustannustehokkaimman arvon Patrialle ja sen asiakkaille. Samalla varmistetaan laatu sekä eettinen, läpinäkyvä ja vaatimustenmukainen toiminta.

Patrialle on ensiarvoisen tärkeää varmistaa, että se harjoittaa liiketoimintaa vain sellaisten luotettavien toimittajien ja alihankkijoiden kanssa, joiden liiketoiminta noudattaa samanlaisia periaatteita kuin ne, jotka on kirjattu Patrian eettiseen toimintaohjeeseen. Varmistaakseen, että toimittajat ja alihankkijat harjoittavat liiketoimintaansa kestävällä, läpinäkyvällä, eettisellä ja vaatimustenmukaisella tavalla, Patrialla on toimittajan eettinen toimintaohje, joka asettaa Patrian vaatimukset toimittajilleen.

Patrian toimittajan eettinen toimintaohje on julkaistu osoitteessa https://www.patriagroup.com/fi/tietoa-meista/lapinakyvat-hankintaketjut/patrian-toimittajan-eettinen-ohjeistus

Taloudellinen vastuu

Patria kasvattaa ja kehittää liiketoimintaa pitkäjänteisesti ja vastuullisesti. Tämä edellyttää panostusta asiakassuhteiden, palvelujen ja osaamisen kehittämiseen, jotta asiakkaille voidaan tarjota luotettavat tuotteet ja palvelut. Pitkän aikavälin kannattavan kasvun varmistamiseksi on tärkeää optimoida taloudellisten resurssien käyttö. Kannattavasta toiminnasta maksetaan omistajille yhtiökokouksen määrittämiä osinkoja. Yleishyödylliseen toimintaan käytettävät varat osoitetaan tahoille, jotka valitaan keskitetysti ja läpinäkyvästi. Lisätietoja taloudellisesta tuloksellisuudesta tilinpäätösosiossa.

Rahanpesun ja lahjonnan ehkäiseminen

Patrian eettinen toimintaohje linjaa selkeästi nollatoleranssin sekä rahanpesuun että lahjontaan. Patria toimii aktiivisesti niiden ehkäisemiseksi kouluttamalla henkilöstöään tunnistamaan ja raportoimaan epäeettisestä toiminnasta. Osiossa Eettinen toiminta avataan Patrian toimia eettisen toiminnan kehittämiseen, mukaan lukien rahanpesun ja lahjonnan ehkäiseminen.

Lisää Patrian lahjonnanvastaisesta toiminnasta osoitteessa https://www.patriagroup.com/fi/yritysvastuu/korruptionvastainen-toiminta

Sitoutuminen reiluun kilpailuun

Patria edistää omalta osaltaan toimivaa kilpailua niillä markkinoilla, joilla se toimii ja noudattaa kaikkea sovellettavaa kilpailu- ja kartellien vastaista lainsäädäntöä. Patria ei tee eikä hyväksy kilpailijoiden välisiä sopimuksia tai muita järjestelyjä, jotka voivat rajoittaa kilpailua. Patria ei myöskään käytä hyväkseen mahdollista määräävää markkina-asemaa ja se hankkii sulautumisten tai yrityskauppojen toteuttamisille tarpeelliset luvat.

Täsmällinen taloudellinen raportointi ja avoimen verostrategian noudattaminen

Patria noudattaa kaikkia sovellettavia kirjanpidon ja taloudellisen raportoinnin sääntöjä. Patrian taloudellinen raportointi perustuu IFRS-standardeihin. Kaikki finanssitransaktiot tulee hyväksyä Patrian päätöksentekokäytäntöjen mukaisesti ja kirjata kirjanpitoon. Kirjaamis- ja raportointivelvollisuudet ovat sitovia, ja ne ovat vuosittaisten tilintarkastusten ja sisäisen valvonnan piirissä. Patria ei missään olosuhteissa vääristele tai väärennä taloudellisia tai muita asiakirjoja eikä tarjoa harhaanjohtavaa tietoa.

Patria-konserni noudattaa kunkin toimintamaansa verolakeja ja -säädöksiä. Mikäli verolainsäädännössä ei ole selkeitä ohjeita, pääperiaatteina ovat varovaisuus, konservatiivinen lähestymistapa ja läpinäkyvyys.

Verojalanjälki

Suomen lisäksi Patria-konsernilla on toimintaa Belgiassa, Ruotsissa, Norjassa, Virossa, Espanjassa, Yhdistyneissä Arabiemiraateissa ja Etelä-Afrikassa. Patrian periaate on, että sekä epäsuorat että suorat verot maksetaan kunkin maan lakien ja säännösten mukaisesti. Patrialla ei ole toimivia yhtiöitä alhaisen verotuksen maissa. Patrian verostrategiana on tukea liiketoimintaratkaisuja ja varmistaa niiden asianmukainen toteuttaminen myös verotuksen näkökulmasta. Lähtökohtana on paikallisen lainsäädännön noudattaminen sekä ilmoitusvelvoitteiden hoitaminen.

2019	Suomi	Ruotsi	Puola	Yhteensä
Tilikaudelta maksettavat välittömät verot, M€ (yhtiön suoraan maksamat verot ja veronluonteiset maksut)				
Tuloverot (EVL-vero)	3,4			4,2
Työnantajamaksut (työnantajan eläke- ja sosiaaliturvamaksut ym.)	1,1	1,6		4,1
Kiinteistöverot	0,3	0,0		0,4
Tilikaudelta maksettavat välilliset verot, M€ (verot, jotka yhtiö maksaa osana palvelun / tuotteen hintaa ja jotka jäävät yhtiön kuluksi)				
Muut verot	0,1			0,1
Tilikaudelta tilitettävät verot, M€ (verot, jotka yhtiö perii asiakkailtaan tai työntekijöiltään ja tilittää verottajalle)				
Palkkaverot (ennakonpidätykset, työntekijän sosiaaliturvamaksut ym.)	35,7	1,7		38,9
Arvonlisäverot, myynnit	95,8	5,4	8,5	110,7
Arvonlisäverot, hankinnat	-63,8	-3,4	-4,8	-72,8

Taulukossa on eritelty merkittävimmät maat, lisäksi konserniyhtiöt ovat maksaneet veroja Viroon ja Norjaan.

Ihmisoikeudet

Patria kunnioittaa ja edistää toiminnassaan YK:n ihmisoikeuksien julistuksen määrittelemiä yleismaailmallisia ihmisoikeuksia ja toimii sen pohjalta määriteltyjen kansallisten lakien mukaisesti. Patria pitää yleismaailmallisina perusoikeuksina muun muassa ajattelun, mielipiteen, ilmaisun, uskonnon ja rauhanomaisen kokoontumisen vapautta sekä sitä, ettei ketään syrjitä rodun, iän, kansalaisuuden, sukupuolen tai sukupuolisen suuntautumisen perusteella. Patria ei myöskään hyväksy pakkotyön, ihmiskaupan tai lapsityövoiman käyttöä. Patrian henkilöstön ihmisoikeudet ovat Kansainvälisen työjärjestö ILO:n mukaiset siten kuin ne on kansallisessa lainsäädännössä määrätty.

Yhteistyö Patrian sidosryhmien kanssa on tiivistä ja pitkäjänteistä.

Patrian toiminnalla ei nähdä olevan välittömiä negatiivisia ihmisoikeusvaikutuksia. Koska puolustusteollisuudella on strateginen tehtävä kansallisen turvallisuuden edistämisessä, sen tuotteita voidaan käyttää tietyissä tilanteissa myös ihmisoikeuksien puolustamiseen.

Puolustusmateriaalien myynti on tiukasti säänneltyä ja Patria toimii sekä kansallisen lainsäädännön että kansainvälisten sitoumusten mukaisesti siten kuin ne on kansallisesti otettu käyttöön konsernin toimintamaissa. Patrian yksiköt keskustelevat säätelevien tahojen kanssa silloin kun Patrian toimintamaihin kohdistuu kansainvälisiä rajoituksia. Patria on mukana alan aloitteissa, mukaan lukien dialogi vastuullisten EU-tahojen kanssa, esimerkkinä Council Working Party on Conventional Arms Exports (COARM).

Sidosryhmäyhteistyö

Patria tekee yhteistyötä kansallisten ja kansainvälisten sidosryhmien, kuten yksityisten yritysten, valtionyhtiöiden, hallitusten sekä virkamiesten ja virastojen kanssa monilla eri tasoilla ja monin tavoin, kuten esimerkiksi yrityskansalaisena, veronmaksajana, toimittajana, liikekumppanina ja työnantajana. Yhteistyö ja liiketoiminta kaikkien näiden sidosryhmien kanssa edellyttää korkeita eettisiä normeja, rehellisyyttä ja läpinäkyvyyttä. Tämä yhteistyö on tiukan korruption- ja lahjonnanvastaisen sääntelyn sekä hankintakäytäntöjä, lobbausta, sponsorointia, edustamista, eturistiriitoja, lahjoja ja etuisuuksia koskevien vaatimusten alaista.

Patrian johtajien, toimihenkilöiden, työntekijöiden ja liikekumppanien edellytetään toimivan ja viestivän rehellisesti, eettisesti ja läpinäkyvästi edellä mainittujen sidosryhmien kanssa. Lisäksi heiltä vaaditaan Patrian eettisten toimintaohjeiden ja niihin liittyvien ohjeiden ja käytäntöjen sekä sovellettavan lainsäädännön ja sääntelyn ehdotonta noudattamista.

Yhteistyö Patrian sidosryhmien kanssa on tiivistä ja pitkäjänteistä. Hyvä kumppanuus tarkoittaa Patrialle ammattimaista, luotettavaa, avointa ja läpinäkyvää yhteistyötä, jonka kaikki asianosaiset voivat hyväksyä varauksetta. Sidosryhmäsuhteita hoidetaan rehellisesti, eettisesti, reilusti ja luottamuksellisesti. Patria ei hyväksy minkäänlaisia poikkeamia sen edellyttämästä korkeasta rehellisyyden, läpinäkyvyyden, eettisen toiminnan ja vaatimustenmukaisuuden tasosta.

Kumppanuudesta erinomaisina esimerkkeinä ovat erilaiset kumppanuussopimukset, kuten Puolustusvoimien ja Patrian välinen sotilasilmailun järjestelmien elinkaaripalveluja koskeva strateginen kumppanuussopimus sekä Millogin ja Puolustusvoimien laajennettu kumppanuussopimus.

Keskeisen sidosryhmän määritelmä on seuraava:

- Keskeisillä sidosryhmillä on merkittävä vaikutus organisaation tulokseen.
- Patrian liiketoiminnat ja/tai tukitoiminnot tiedostavat, mitä ne haluavat tai tarvitsevat sidosryhmältä.
- Patria haluaa ylläpitää tai kehittää suhdettaan sidosryhmään.
- Keskeisiä sidosryhmiä ei ole helppo korvata.

Jokaisessa yksikössä ja projektissa määritellään lisäksi projektin onnistumisen kannalta keskeiset sidosryhmät, mikä on välttämätöntä niiden vaikutusvallan ja merkityksen analysoimiseksi. On tärkeää saada selkeä käsitys kunkin sidosryhmän luonteesta ja roolista, ja projektin päätyttyä keskeisten sidosryhmien toiminnan vaikutusta ja tarpeita analysoidaan suhteen kehittämiseksi.

Sidosryhmävuorovaikutus

Keskeisten sidosryhmien kanssa viestitään ja ollaan vuorovaikutuksessa monin eri tavoin. Patrian sidosryhmävuorovaikutus perustuu säännölliseen, läpinäkyvään ja avoimeen vuoropuheluun. Lisätietoja on sivun 45 taulukossa.

Patria teettää kolmen vuoden välein konsernitason sidosryhmäkyselyn, jossa sidosryhmät arvioivat esim. Patrian työtapoja, osaamista, luotettavuutta, yrityskuvaa ja yhteiskuntavastuun osa-alueita. Edellinen tutkimus tehtiin vuonna 2017, jolloin yli 90 % sidosryhmistä arvioi Patrian yrityskuvan erinomaiseksi tai hyväksi. Tulosten mukaan Patria on luotettava kumppani, jolla on runsaasti erityisasiantuntemusta. Patrian tehtäviä pidettiin lisäksi vaativina ja haastavina. Seuraava tutkimus tehdään vuonna 2020. Tämän laajemman tutkimuksen lisäksi liiketoiminnat tekevät projektikohtaisia tutkimuksia läpi vuoden.

Patrian verkkosivuilla on sidosryhmiä varten useita palautekanavia, joista yksi on anonyymi. Saatu palaute välitetään asiaan erikoistuneelle yksikölle, joka vastaa pyyntöön tai huolehtii siitä muulla tavoin. Näin pidetään huoli siitä, että kaikkien sidosryhmien edut tulevat huomioiduiksi.

Keskeiset aiheet 2019

Vuonna 2019 Patria teetti sidosryhmäanalyysin, jossa tutkittiin yrityskuvaa keskeisten päättäjien keskuudessa. Onnistuneen vaikuttajaviestinnän lähtökohta on realistinen tilannekuva. Tutkimuksen pohjalta valmisteltiin vaikuttajaviestinnän suunnitelma.

Transparency International UK aloitti Defence Companies Anti-corruption Index -kyselyn, jonka se tekee yli sadalle kansainväliselle puolustusalan yritykselle. Myös Patria kutsuttiin vastaamaan. Kyselyn tulokset julkaistaan vuoden 2020 aikana.

Patria ja Kongsberg aloittivat yhteistyössä liiketoiminnan säännöstenmukaisuutta edistävän Trade Compliance -projektin. Sen tavoitteena on kehittää yhtiöiden vientivalvontaan liittyviä toimintamalleja jakamalla parhaita toimintatapoja sekä parantaa toimintaedellytyksiä kansainvälisessä liiketoiminnassa.

Liiketoimintakumppaneiden valintaan liittyvää prosessia ja ohjeistusta vietiin käytäntöön. Lisäksi päivitettiin ohjeistus lahjoista ja vieraanvaraisuudesta.

Julkisuudessa keskeisiä aiheita vuoden aikana ovat olleet erityisesti vientikäytäntöihin liittyvät asiat. Patria käyttää ajankohtaisten kysymysten ja huolenaiheiden tunnistamiseen medianseurantatyökalua, joka analysoi uutisten aiheita, sisältöä ja lähteitä päivittäin. Patria viestii avoimesti kaikista ajankohtaisista asioista kehittääkseen edelleen yhtiön toiminnan läpinäkyvyyttä.

Vastuullista sidosryhmäyhteistyötä

Patrialla ja Tampereen teknillisellä yliopistolla (TTY) on ilmailutekniikkaan liittyvä yhteistyösopimus, jonka mukaan Patria antaa TTY:lle merkittävää taloudellista tukea tulevien kymmenen vuoden aikana. Yhteistyön tarkoituksena on varmistaa korkean tason ilmailutekniikkaosaamisen jatkuva saatavuus Suomessa sekä tukea ja vahvistaa alan tutkimusta. TTY on Suomen ainoa yliopisto, jonka opiskelijat voivat valita ilmailutekniikan pääaineekseen.

Patria jatkoi yhteistyötä Ilmailumuseoyhdistyksen, Keski-Suomen Ilmailumuseon ja Suomen Ilmailumuseon kanssa VL Myrsky -hävittäjälentokoneen entisöintiprojektissa hankkeen päätukijana. Entisöintityössä on ollut mukana myös teknisen alan oppilaitoksissa opiskelevia nuoria sekä muun muassa Jyväskylän ja Vantaan nuorisotyöpajat. Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen on ollut hankkeessa keskeistä.

Lisätietoja hankkeesta osoitteessa https://www.vlmyrsky.fi/.

Myös Suomen Sotilasurheiluliiton kanssa jatkettiin pitkäjänteistä yhteistyötä. Tällä edistetään varusmiesten liikunnallista elämäntapaa myös varusmiespalveluksen jälkeen. Patria on ollut mukana vuodesta 2011 tukemassa Suomen ampumahiihdon maajoukkuetta ja jatkoi yhteistyötä myös kaudella 2018–19 sekä jatkaa yhteistyötä myös seuraavat kaksi kautta.

Yhtiö järjesti kotimaisille kansalaisjärjestöjen edustajille aamutilaisuuden, jossa jatkettiin jo aiemmin luotua keskusteluperinnettä.

Patria lahjoitti joulumuistamisiin tarkoitetut varat kansainvälisen nuorisojärjestö IYF:n toiminnan tukemiseen. Joululahjoituksen lisäksi tuettiin nuorisotyötä kahdella Patrian toimipaikalla. Nämä lahjoitukset kohdennettiin Jämsän kaupungin nuorisotoimen ylläpitämän Hallissa sijaitsevan nuorisotila Kuutin toimintaan sekä Belgiassa toimivan Viva for life -nuorisojärjestön toimintaan.

Jäsenyydet

Patria Oyj on jäsenenä useissa järjestöissä ja tukee YK:n Global Compact -toimintaa vuosittaisella vapaaehtoisella tuella. Patria on mukana myös Global Compact Finland -verkostossa. Patria on myös Suomen yritysvastuuverkosto FIBS:n jäsen. Patria toimii myös alan etujärjestöissä. Patria on suomalaisen Puolustus- ja Ilmailuteollisuus ry:n (PIA) jäsen, ja Patrian toimitusjohtaja Esa Rautalinko toimii yhdistyksen hallituksen puheenjohtajana. PIA kattaa lähes kaikki puolustukseen liittyvät alat, ja yhdistyksellä on Suomessa yli 120 jäsenyritystä. PIA:lla on myös tiiviit suhteet Puolustusministeriöön ja Puolustusvoimiin. Suomen puolustusteollisuuden solmukohtana PIA on myös eurooppalaisen AeroSpace and Defence Industries Association of Europen (ASD) jäsen. Patria on myös kansallisten puolustusteollisuusyhdistysten jäsen muissa toimintamaissaan.

Lisäksi Patria on AmCham Finlandin ja Helsingin seudun kauppakamarin jäsen.

Keskeiset sidosryhmät

Patrian keskeisiä sidosryhmiä ovat sen omistajat, henkilöstö, asiakkaat ja toimittajat sekä viranomaiset, erinäiset teollisuuden ja liike-elämän organisaatiot, kansalaisjärjestöt, eräät oppilaitokset ja niiden opiskelijat sekä media.

Sidosryhmäkohtaiset taloudelliset pääomavirrat (taloudelliset rahavirrat sidosryhmille)

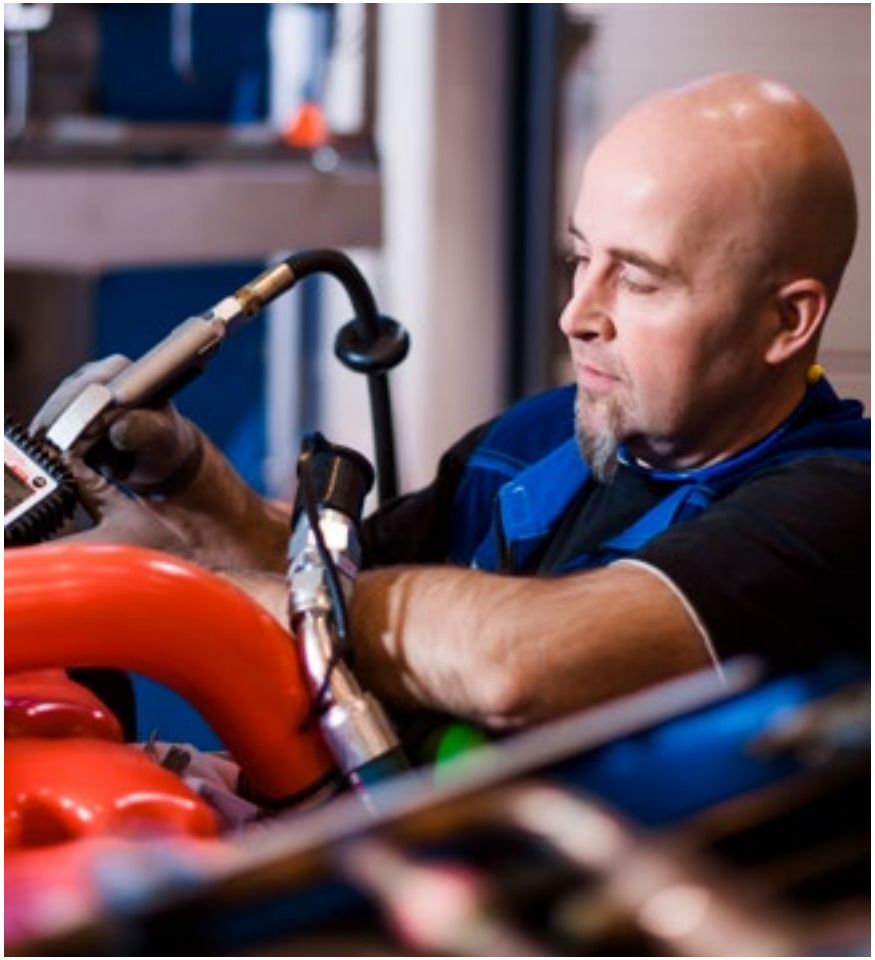
Suora taloudellinen arvo, miljoonaa euroa			2019	2018	2017	2016
		Konsernin liikevaihto	507,5	476,1	467,2	489,9
		Liiketoiminnan muut tuotot	18,0	17,7	21,2	23,4
		Rahoitustuotot	0,4	0,4	0,1	0,4
Asiakkaat	**Myynti**	**Tuotot yhteensä**	**525,9**	**494,2**	**488,5**	**513,8**
Toimittajat	Tavarat, materiaalit, palvelut	Yrityksen ulkopuolelle maksetut rahavirrat, materiaalit ja palvelut, liiketoiminnan muut kulut	305,2	274,3	266,1	254,2
Henkilöstö	Palkat ja palkkiot	Maksut henkilöstölle	186,8	171,1	171,2	169,7
Julkinen sektori	Verot	Maksut valtiolle (verot)	0,2	7,3	9,5	4,3
Yleishyödylliset tahot	**Tuet ja lahjoitukset**	**Lahjoitukset ja muut yleishyödylliset panokset**	**0,1**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
		Maksut osakkeenomistajille ja lainantarjoajille				
Osakkeenomistajat	Osingot	Osingot	13,9	16,7	31,2	13,9
Rahoittajat	Rahoituskulut	Korot ja muut rahoituskulut	4,3	2,6	2,7	3,3
	Menot	Jaettu yhteensä	510,5	472,0	480,7	445,4
	Myynti – menot = lisäarvo	Toiminnan kehittämiseen jäänyt taloudellinen arvo	15,4	22,2	7,9	68,3
Investoinnit		Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin sekä yritysten hankinnat	34,6	7,3	19,6	16,5

SIDOSRYHMÄ	VUOROVAIKUTUS	ARVIOINTI
Omistajat	Hallitustyöskentely, yhtiökokoukset, johdon tapaamiset ja vuorovaikutus omistajan kanssa, sidosryhmälehti, tiedotustilaisuudet, lehdistötiedotteet, vuosikertomukset ja talouskatsaukset, internetsivut	Hallituksen ja omistajan palaute, hallituksen tarkastusvaliokunnan palaute
Neuvottelukunta	Avoin ja jatkuva viestintä, kokoukset, vierailut, tiedotteet, katsaukset, internetsivut	Neuvottelukunnan palaute
Eduskunta	Esimerkiksi eri valiokuntien kuulemistilaisuudet, tiedotteet, internetsivut	Palaute
Henkilöstö	Avoin ja jatkuva viestintä, konsernikokoukset, vuotuiset kehityskeskustelut, henkilöstöinfot ja sisäinen viestintä, intranet, Patria-päivä, henkilöstölehti, koulutukset, työsuojelutoiminta, aloite- ja jatkuvan parantamisen toiminta	Henkilöstön tyytyväisyyskyselyt, eri toimintojen tyytyväisyys- ja seurantakyselyt, intranetin kyselyt, sisäiset palautekanavat
Asiakkaat	Säännölliset asiakaskontaktit, tuotteiden elinkaarenaikainen asiakastuki, asiakastilaisuudet ja -seminaarit, asiakaslehdet, internet, konferenssit ja messut, tuotedokumentit, asiakaspalautejärjestelmä, asiakastyytyväisyyden mittaus	Asiakaskyselyt, palaute, laatujärjestelmä, auditoinnit
Toimittajat	Avoin ja aktiivinen vuorovaikutus hankintaorganisaation ja toimittajien välillä, toimittajahallintajärjestelmä, toimittajapäivät	Toimittaja-arvioinnit, auditoinnit
Viranomaiset	Viranomaisyhteistyö ja -raportointi mm. ympäristö-, työsuojelu- ja turvallisuuskysymyksiin liittyen, vastuullisuusraportit, yritysesittelyt, viestintä, internet	Sidosryhmäkyselyt, palaute
Teollisuuden ja liike-elämän järjestöt	Jäsenyys ja aktiivinen toiminta toimiala- ja teollisuusjärjestöissä (esim. PIA, NORDEFCO, ASD, ELDIG, Teknologiateollisuus ry)	Vuorovaikutus, tapaamiset, sidosryhmäpalaute, näkyvyys
Kansalaisjärjestöt ja muut järjestöt	Avoin yhteistyö ja tapaamiset kansalaisjärjestöjen kanssa, jäsenyydet, tuki (esim. Transparency UK, YK:n Global Compact, FIBS, eri kansalaisjärjestöt Suomessa) vastuullisuusraportti, muut raportit, sponsorointi, lahjoitukset, kuten joulumuistamisiin tarkoitetut varat nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi	Sidosryhmäpalaute, kommunikoinnin ja tapaamisten määrä, näkyvyys
Oppilaitokset, opiskelijat	Harjoittelupaikkojen ja lopputyömahdollisuuksien tarjoaminen, tutkimus- ja kehitysprojektit, vierailijaluennot, rekrytointitapahtumat, yleisesittelyt, vierailut, seminaarit, opiskelutoiminnan tukeminen, internet, sosiaalisen median kanavat, kampanjat, avoimet ovet -tilaisuudet	Työnantajamielikuvatutkimukset, sidosryhmäpalaute, rekrytointitapahtumien kävijä- ja kyselyiden määrät sekä saatu palaute
Media	Kansalliset ja kansainväliset julkaisut, lehdet, online media, messut ja tapahtumat, haastattelut, tiedotteet, sidosryhmälehti, verkkolehti, internet, materiaalipankki, sosiaalisen median kanavat, tapaamiset, vierailut, tutustumiskäynnit	Luotauskyselyt, vuorovaikutus, palaute, mediaseuranta, viestien läpimeno ja oikeellisuus, viestien sävy mediassa, toimialaseuranta, aktiivisuus sosiaalisessa mediassa ja postauksien klikkausmäärät

Eettinen toiminta

Patrian eettinen toiminta perustuu konserninlaajuiseen vastuullisuuden asenteeseen. Patrian eettinen tapa toimia on kuvattu Patrian eettisessä toimintaohjeessa, joka muodostaa perustan kaikelle toiminnallemme. Patria toimii vastuullisesti itse ja odottaa sitä myös nykyisiltä ja tulevilta kumppaneiltaan, siksi muun muassa selkeä liiketoimintakumppanin valintaprosessi ja toimittajilta vaadittava sitoutuminen eettiseen toimintatapaan on toiminnan edellytys.

Vuoden 2019 aikana on tehty tiettyjä toiminnan tarkastustoimenpiteitä vuonna 2018 tehdyn sisäisen tarkastuksen johdosta. Tarkastuksen suoritti ulkoinen auditointeihin erikoistunut toimija ja siinä keskityttiin etenkin myynnin ja markkinoinnin avainprosesseihin sekä myynti- ja markkinointiliikekumppaneiden valintaan. Patriassa on uudistettu liikekumppanin valintaan liittyvä prosessi ja siihen liittyvät koulutukset jatkuivat vuoden 2019 aikana. Lisäksi Patriassa kirjattiin toimittajien eettiset toimintaohjeet ja päivitettiin lahjoihin ja vieraanvaraisuuteen liittyvä ohjeistus. Ohjeistukseen kirjattiin myös rajat lahjojen ja vieraanvaraisuuden arvolle.

Patria aloitti yhdessä Kongsbergin kanssa Trade Compliance -kehitysprojektin.

Patria jatkoi ja jatkaa eettisen koulutuksen kehittämistä edelleen. Vuodesta 2013 toteutetun vuosittaisen, koko henkilöstölle pakollisen online-koulutuksen lisäksi alettiin toteuttaa laajalle kohderyhmälle tarkoitettuja - monille ryhmille pakollisia - useita aihealueita käsittäviä luokkakoulutuksia. Patria aloitti yhdessä vähemmistöomistajansa, Kongsbergin kanssa Trade Compliance -kehitysprojektin. Vientivalvontaan liittyen toteutettiin myös sisäinen luokkakoulutus.

Patriassa toteutettiin sisäinen, vakavan epäeettisen toiminnan mahdollisuutta kartoittava kysely. Kysely on aiemmin toteutettu vuosina 2014 ja 2016. Kyselyssä tiedusteltiin nyt myös koulutuksen laatua sekä luottamusta nimettömään kanavaan ja tutkintaprosessiin.

Patriassa aloitettiin uuden, nimettömän raportoinnin mahdollistavan EU-direktiivin mukaisen epäeettisen toiminnan ilmoituskanavan hankinta. Uusi kanava otetaan käyttöön vuoden 2020 alkupuolella.

Eettinen toiminta -prosessin elementit

Ennaltaehkäisy – tietoisuuden lisääminen selkeillä ohjeilla ja koulutuksella varmistetaan eettinen päätöksenteko ja eettiset liiketoimintamenettelyt.

Havainnointi – henkilöstöä kannustetaan ilmoittamaan huolenaiheista tai epäillystä epäeettisestä toiminnasta ja tarjotaan työkalut mahdollisten ongelmien raportoimiseen.

Korjaavat toimenpiteet – Nimetön ilmoitusprosessi on henkilöstön käytössä Patrian sähköisessä toimintajärjestelmässä, kaikki ilmoitukset tutkitaan ja paljastuneen ja/tai epäillyn epäeettisen toiminnan johdosta ryhdytään asianmukaisiin tutkimuksiin ja tarvittaviin korjaaviin toimenpiteisiin.

Vuorovaikutus – yhteistyö muiden alan toimijoiden kanssa eettisen toiminnan edistämiseksi mm. Global Compact -verkoston yhteydessä.

Eettinen koulutus

Kaikkien Patrian työntekijöiden on pitänyt suorittaa vuosittain eettisiä liiketapoja käsittelevä verkkokoulutus, joka perustuu Patrian eettiseen toimintaohjeeseen sekä siihen liittyviin ohjeisiin ja politiikkoihin. Koulutusmateriaaleihin sisältyy käytännön esimerkkejä eettisestä päätöksenteosta, eettisestä liiketoiminnasta, kolmansien osapuolten kanssa työskentelystä, eturistiriitatilanteista, lahjoista ja etuisuuksista sekä muista aiheista, joissa painotetaan erityisesti korruption ja lahjonnan torjuntaa. Koulutuksen tavoitteena on varmistaa, että koko henkilöstöllä on eettisen ja vaatimustenmukaisen liiketoiminnan harjoittamisen edellyttämät tiedot, ja he voivat siten tukea Patrian laajempaa korruption vastustamisen tavoitetta. Koulutus on

saatavilla kaikilla Patrian toimintamaiden kielillä, ja siinä kerrotaan kaikki kanavat, joiden kautta ongelmista voi ilmoittaa. Jatkossa online-peruskoulutuksen lisäksi tullaan toteuttamaan enenevässä määrin luokkakoulutuksia täsmäryhmille määrätyistä aihealueista ja esittelemään uusia aihealueita kuten FAR, DFAR, jne.

Tiiviisti eri sidosryhmien kanssa työskenteleville työntekijöille, kuten myynnin ja markkinoinnin, hankinnan, rahoituksen ja projektinhallinnan henkilöstölle järjestetään lisäksi pakollista luokkaopetusta. Koulutusmateriaaleissa käsitellään esimerkiksi korruption ja lahjonnan torjuntaa, lahjoja ja edustamista, eturistiriitatilanteita, sponsorointia, lobbausta, liikekumppanien valintaa, kolmansien osapuolten kanssa työskentelyä ja rahanpesua. Vuoden 2019 aikana syventävään eettisyyskoulutukseen osallistui 244 patrialaista, minkä lisäksi erilliseen vientivalvontakoulutukseen osallistui 90 henkilöä.

Uudet työntekijät perehdytetään Patrian eettisen liiketoiminnan vaatimuksiin ja Patrian eettiseen toimintaohjeeseen sekä siihen liittyviin ohjeisiin ja toimintatapoihin yleisellä perehdytyskurssilla, joka järjestetään mahdollisimman pian työsuhteen alkamisen jälkeen.

Toimittajien osalta on valmisteltu Patrian toimittajan eettinen ohjeistus, joka on julkaistu Patrian nettisivuilla osoitteessa https://www.patriagroup.com/fi/tietoa-meista/lapinakyvat-hankintaketjut/patrian-toimittajan-eettinen-ohjeistus.

Vuoden 2019 aikana panostettiin erityisesti liiketoimintakumppanin valinta -prosessin käytäntöön vientiin ja koulutukseen.

Epäillyistä väärinkäytöksistä ilmoittaminen

Patrian eettistä toimintaohjetta rikkovat, jopa hyvässä tarkoituksessa tehdyt toimet voivat aiheuttaa merkittävää pitkäaikaista vahinkoa Patrian maineelle ja johtaa oikeustoimiin yhtiötä ja sen henkilöstöä vastaan. Jokaiseen ohjeen vastaisesti toimivaan Patrian henkilöstön jäseneen sovelletaan rangaistustoimenpiteitä, mikä voi tarvittaessa tarkoittaa työsopimuksen päättämistä.

Eettisessä ohjeessa tai muissa ohjeistuksissa ei ole mahdollista käsitellä kaikkia niitä tilanteita, joita henkilöstö voi monimutkaisessa liiketoimintaympäristössä kohdata.

Peruskoulutuksen lisäksi Patria tarjoaa tietyille ryhmille syventävää eettisyyskoulutusta.

Epäselvissä tilanteissa Patrian henkilöstöä kehotetaan keskustelemaan asiasta lähimmän esimiehen tai henkilöstöosaston kanssa tai pyytämään neuvoa Patrian lakiosastolta. Lisäksi kaikilla henkilöstön jäsenillä on velvollisuus ilmoittaa omalle esimiehelleen tai lakiasiainjohtajalle kaikista ohjeen noudattamista koskevista huolenaiheista ja epäillyistä ohjeen rikkomuksista. Ilmoittamiseen voi käyttää seuraavia kanavia:

- yleinen sähköpostiosoite, jonka kautta ilmoitukset päätyvät lakiasiainjohtajalle & Chief Compliance Officerille sekä
- Patrian sisäinen, intranetissä oleva, myös anonyymin ilmoittamisen mahdollistava raportointikanava.
- Ulkoiset sidosryhmät voivat tehdä ilmoituksen palautekanavan kautta.

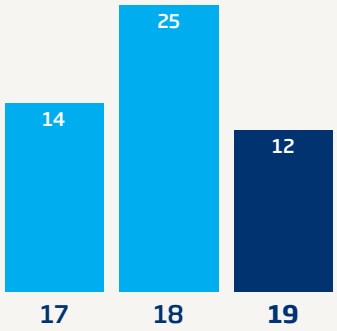
Sekä ilmoittajan että syylliseksi epäillyn oikeudet ja yksityisyyden suoja taataan kaikissa tilanteissa. Epäillystä väärinkäytöksestä ilmoittaviin henkilöihin ei saa kohdistaa mitään kielteisiä työsuhdetta koskevia toimenpiteitä tai rangaistuksia. Jos epäilystä vilpittömässä mielessä ilmoittanutta henkilöä rangaistaan, tällä on ankarat seuraamukset. Tarvittaessa ilmoittajaa rangaisseen henkilön työsopimus voidaan päättää.

Vuoden 2019 aikana aloitettiin uuden raportointikanavapalvelun hankinta. Uusi kanava on EU-direktiivin mukainen ja mahdollistaa myös keskustelun anonyymisti ilmoittajan kanssa tämän äidinkielellä. Uusi raportointijärjestelmä otetaan käyttöön vuoden 2020 alkupuolella.

Raportointikanavan ilmoitukset

Epäiltyjä väärinkäytöksiä koskevat ilmoitukset ovat laskussa. Ilmoitusten määrän vähenemisen voidaan nähdä kertovan luottamuksen lisääntymisestä toimintaa kohtaan. Voidaan myös olettaa, että epäkohtiin on puututtu siten, että vastaavanlaisten epäkohtien toistuminen on vähentynyt. Ilmoitusten määrä vaihtelee vuosittain liittyen merkittävästi yrityksen sisällä toteutettaviin organisaatiomuutoksiin. Vuonna 2019 ei tehty yhtään vakavaa ilmoitusta. Tehdyt ilmoitukset koskivat pääasiassa henkilöstöhallinnon/yritysjohdon vastuualueelle kuuluvia asioita, kuten esimiestehtäviä, rekrytointia ja epäasiallista käytöstä. Näiden lisäksi raportoitiin jotain huolenaiheita toimittajanvalintaprosessiin liittyen (potentiaaliset intressikonfliktitilanteet).

Raportointikanavan ilmoitukset

Epäiltyjä väärinkäytöksiä koskevat ilmoitukset ovat laskussa. Ilmoitusten määrän vähenemisen voidaan nähdä kertovan luottamuksen lisääntymisestä toimintaa kohtaan. Voidaan myös olettaa, että epäkohtiin on puututtu siten, että vastaavanlaisten epäkohtien toistuminen on vähentynyt.

2019 ei tehty yhtään vakavaa ilmoitusta. Tehdyt ilmoitukset koskivat pääasiassa henkilöstöhallinnon/yritysjohdon vastuualueelle kuuluvia asioita, kuten esimiestehtäviä, rekrytointia ja epäasiallista käytöstä. Näiden lisäksi raportoitiin jotain huolenaiheita toimittajanvalintaprosessiin liittyen (potentiaaliset intressikonfliktitilanteet).

Eettisen toiminnan mittaaminen

Patriassa mitataan säännöllisesti henkilöstön "pulssia" koskien epäeettisen toiminnan mahdollisuutta anonyymin kyselyn avulla. Kysely lähetetään kaikille ylemmän johdon ja keskijohdon vastuuhenkilöille sekä 10 % satunnaisesti valituille osalle henkilöstöstä.

Viimeisin kysely tehtiin vuonna 2019. Kysely lähetettiin 400 patrialaiselle ja vastausprosentti oli 67 %. Kysely on tehty aiemmin vuosina 2014 ja 2016.

Kyselyssä kartoitetaan henkilöstön käsitystä siitä, ilmeneekö Patriassa, tai voisiko Patriassa tapahtua, korruptiota tai muuta vakavaa epäeettistä toimintaa. Sen lisäksi kysytään tietävätkö patrialaiset miten toimia tunnistaessaan epäeettistä toimintaa sekä mitattiin henkilöstön kokemusta tutkinnan asianmukaisuudesta ja eettisyyskoulutuksen laadusta.

Tutkimuksen tulokset esitellään Patrian johdolle, tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle. Tulokset toimivat myös eettisen toiminnan kehitystyössä suunnanantajina.

Vuoden 2019 kyselyn pohjalta korjaavia toimenpiteitä olivat viestinnän tehostaminen koskien raportoinnin turvallisuutta sekä tutkintaprosessia.

Tietosuoja

Vuonna 2019 kehitettiin tietosuojasäännöksiin (General Data Protection Regulation, GDPR) liittyviä prosesseja ja toimintatapoja edelleen ja tarjottiin niihin liittyvää lisäkoulutusta.

Vastuullinen työnantaja

Patria on merkittävä erikoisalan työnantaja, joka työllistää yli 3 000 ammattilaista Suomessa ja kansainvälisesti. Työhyvinvointi on Patrian vastuullisuuden kärkiteemoja. Patriassa tavoitteena on turvallinen ja terveellinen työpaikka, jossa työskentelee työkykyisiä ihmisiä, aina eläkkeelle asti.

Vuoden 2019 aikana suunniteltiin uusi toimintamalli patrialaisten työhyvinvoinnin tukemiseen. Siinä tarjotaan yhden luukun periaatteella toimiva järjestelmä, joka kattaa laajan työterveyshuollon erikoislääkäreineen, leikkauskuluturvan sekä vapaa-ajalla tapahtuneiden tapaturmien hoidon. Uudessa toimintamallissa panostetaan ennaltaehkäisevään toimintaan sekä hoitoon pääsyn sujuvuuteen, digipalveluihin ja koko hoitoketjun toimivuuteen.

Työnteon uudet muodot lisäävät työn tehokkuutta ja työssä viihtymistä. Yhä useampi patrialainen tekee töitä etänä työmatkoilla ja kotona. Patria on kansainvälisillä markkinoilla kasvava yritys, jonka työntekijät liikkuvat entistä enemmän. Töitä on pystyttävä tekemään tehokkaasti ajasta ja paikasta riippumatta. Etätyö soveltuu erityisesti asiantuntijatyöhön, jota tekee hieman yli puolet henkilöstöstä. Tietoturva

Patriassa tavalliset ihmiset ratkaisevat epätavallisia haasteita.

asettaa omat rajoitteensa etätyölle. Tietoturva on yhtiössä ykkösasia, sillä asiakkaina on eri maiden puolustusvoimia ja muita viranomaistahoja. Siksi osan työtehtävistä voi tehdä vain Patrian omissa toimitiloissa. Etätyöstä sovitaan aina tiimeissä. Työ vaatii nykyisin entistä enemmän, ja työn sovittaminen perheen arkeen ja vapaa-aikaan on tärkeää. Se edistää työssä jaksamista.

Patriassa tavalliset ihmiset ratkaisevat epätavallisia haasteita. Puolustusalalla työskentely koetaan erittäin merkitykselliseksi. Patriassa jokainen pääsee työssään turvaamaan yhteiskunnan toimintaa. Työantajalupausta *Työpaikka, jossa sinä ratkaiset* on viestitty aktiivisesti vuoden aikana ja sisäisesti panostettu jatkuvaan kehittämiseen. Patrialla on jatkuva tarve esimerkiksi ohjelmisto- ja ilmailualan osaajista ja tarjoaa heille erittäin mielenkiintoisia työtehtäviä.

Organisaatiomuutokset ja vaihtuvuus

Vuonna 2019 Patria-konsernissa käytiin tuotannollisista ja taloudellisista syistä johtuvat yhteistoimintaneuvottelut Land- ja Aerostructures-liiketoiminnoissa. Landissa neuvottelut koskivat koko henkilöstöä Hämeenlinnan ja Tampereen toimipisteissä. Pääpaino oli toiminnan uudelleenorganisoinnissa ja työtehtävien uudelleenjärjestelyissä sekä uusiin työtehtäviin sijoittumisessa. Aerostructures-liiketoiminnassa neuvottelut koskivat koko komposiittiyksikön henkilöstöä Jämsän Hallin ja Tampereen toimipisteissä. Yhteistoimintaneuvottelujen taustalla olivat hankkeiden toimitusmäärien laskemisesta johtuvat taloudelliset ja tuotannolliset syyt sekä työn uudelleenorganisointi.

Henkilöstön keskimääräinen vaihtuvuus kotimaan toimipaikoilla oli 7,9 prosenttia, kun se edellisenä vuonna oli 7,7 %. Lähtövaihtuvuus laski edellisvuoden 8,9:stä 6,4:ään. Vuoden aikana palkattiin 244 uutta henkilöä toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen Suomen yhtiöihin.

Henkilöstön näkemysten hyödyntäminen

Toiminnan kehittämisessä hyödynnettiin marraskuussa 2018 toteutetun Patria People -henkilöstötutkimuksen tulokset. Koko konsernin tasolla kyselyssä koetut vahvuudet, kuten sitoutuneisuus, motivaatio ja ylpeys omasta työstä, mielenkiintoiset ja haastavat työtehtävät, ryhmähenki sekä työturvallisuus, luovat hyvän pohjan onnistumiselle. Huomiota on kiinnitetty tutkimuksessa esiin nousseisiin kehitettäviin asioihin, jotka koko konsernin tasolla liittyivät toiminta- ja johtamiskulttuuriin, johdon näkyvyyteen ja tavoitteista viestimiseen sekä liiketoiminnan viimeaikaiseen kehittymiseen. Moni vastanneista koki myös, että henkilöstön työhyvinvointiin tulisi panostaa lisää. Liiketoiminnoittain asetettuja kehittämistoimenpiteitä on seurattu säännöllisesti sekä liiketoimintojen johtoryhmissä että konsernin johtoryhmässä. Konsernitasolla erityistä huomiota kiinnitetään edelleen strategian ja tavoitteiden viestintään koko henkilöstölle.

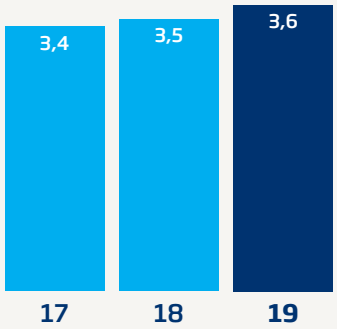
Työhyvinvoinnin tukeminen

Vuonna 2020 alusta käyttöön otettu uusi työkyvyn tuen malli on tärkeä askel henkilöstön työhyvinvoinnin ja työkyvyn edistämisessä.

Toimintamallia esiteltiin luottamushenkilöille konsernikokouksessa vuoden 2019 toukokuussa, ja lisäksi sitä on käsitelty liiketoiminnoissa luottamushenkilöiden ja työsuojeluorganisaatioiden kanssa järjestetyissä työpajoissa. Näin varmistettiin, että henkilöstön näkemykset huomioitiin ennen päätöksentekoa. Uusi toimintamalli on otettu käyttöön vuoden 2020 alusta.

Jo vakiintuneita työkykyä tukevia toimenpiteitä ja toimintamalleja ovat mm. varhaisen välittämisen mallin systemaattinen soveltaminen, tiivis yhteistyö työterveyshuollon ja eläkevakuutusyhtiön kanssa sekä esimiesten valmentaminen työhyvinvoinnin teemoissa. Työkykyriskin hallinnassa mahdollisiin ongelmiin pyritään pureutumaan jo mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Käytössä ovat esimerkiksi sähköiset terveyskyselyt. Tukea muutostilanteisiin on tarjottu myös organisaatiomuutosten yhteydessä yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Patriassa työturvallisuuden ja työyhteisön hyvinvoinnin kehittäminen on kaikkien yhteinen tavoite. Aktiivisella työsuojelutoiminnalla edistetään työterveyttä ja -turvallisuutta sekä yksilöiden ja työyhteisön hyvinvointia. Muiden palaute- ja vuorovaikutuskanavien lisäksi Patriassa on käytössä epäeettisen toiminnan ilmoituskanava. Raportoinnnista enemmän Eettinen toiminta -tekstissä sivulla 49.

Patria-konsernin sairauspoissaolojen kehitys

Sairauspoissaolot nousivat, keskiarvon ollessa 3,6 prosenttia, kun se edellisenä vuonna oli 3,5 prosenttia.

Patriassa uudistettiin tapaturmataajuuslaskenta vuoden 2019 aikana. Vuodesta 2019 eteenpäin laskennassa on mukana työtapaturmat, joista aiheutui vähintään neljän päivän poissaolo (LTI4). Aiemmin tarkasteltiin kaikkia työtapaturmia, joista oli maksettu korvauksia vakuutusyhtiön toimesta. Vertailulukua ei ole edellisiin vuosiin saatavilla, mutta lukumäärällisesti työtapaturmat vähenivät vuoteen 2018 verrattuna. Taso on vastaavaan teollisuuteen nähden hyvä. Millog on saavuttanut merkittäviä tuloksia työturvallisuuden kehittämisessä viime vuoden aikana, ja myös muissa liiketoiminnoissa on jatkettu systemaattista työtä työturvallisuuden jatkuvaksi parantamiseksi. Patriassa työterveyshuollosta vuonna 2019 vastasi Finla Työterveys Oy. 2020 alusta lähtien työterveyspalvelujen tuottajana on Mehiläinen. Valittu työterveyshuollon kumppani koordinoi keskitetysti kaikkien Patrian toimipaikkojen työterveyshuollon. Tämän toimintamallin avulla kaikilla paikkakunnilla noudatetaan Patrian yhteisiä toimintaperiaatteita ja raportointi sekä kustannusten hallinta hoidetaan keskitetysti palveluntuottajasta riippumatta. Toimet sairauspoissaolojen vähentämiseksi kantoivat hedelmää. Sairauspoissaolot säilyivät lähes samalla tasolla kuin edellisvuonna, keskiarvon ollessa 3,6 %, kun se edellisenä vuonna oli 3,5 %. Sairauspoissaolot ovat alan teollisuuden keskitasoa.

Jatkuva oppiminen ja uudistuminen

Uudistuminen ja oppiminen ovat Patrian ja sen liiketoimintojen elinehto. Osaamisen kehittämisen pohjaksi on olennaista, että Patria ja sen liiketoiminnat ovat tunnistaneet strategian edellyttämät kompetenssivaatimukset ja henkilöstön kanssa on käyty tavoite- ja kehityskeskustelut.

Tavoite- ja kehityskeskusteluiden käyntiaste Patriassa oli vuonna 2019 yli 70 %. Tavoite- ja kehityskeskusteluissa otettiin uusina elementteinä keskusteluun henkilöstön toiveet omista uramahdollisuuksista ja halukkuudesta liikkuvuuteen Patriassa. Valtaosa vastanneista näki uramahdollisuuksia Patrian sisällä, ja yli kolmannes oli valmis uusiin

Konsernitasoiset kehitysohjelmat koettiin erittäin hyödyllisinä, relevantteina ja vaikuttavina.

haasteisiin nopeallakin aikataululla. Noin 12 % vastanneista oli valmis vaihtamaan paikkakuntaa tai ottamaan haasteita vastaan kansainväliselläkin tasolla.

Patriassa toteutettiin 2019 kolme konsernitasoista ohjelmaa:

- **LEAP -tulevaisuuden johtajien kehitysohjelma** uudistettiin vastaamaan paremmin Patrian kansainvälistyvän liiketoiminnan ja muutoksen johtamisen vaatimuksia. Ohjelma tehtiin kansainvälisenä toteutuksena yhteistyössä Aalto Executive Educationin kanssa ja siihen osallistui 25 patrialaista Suomesta, Ruotsista ja Norjasta.
- **STEP-ohjelma** antaa uudelle esimiehelle parhaat mahdolliset evät työssä onnistumiseen. Erityisenä fokuksena on esimiehen kyky johtaa suorituksia valmentavalla työskentelyotteella.
- **Pro Point -ohjelman** tavoitteena on asiantuntijoiden osaamistason nostaminen kriittisenä businesstekijänä liiketoiminnan kehittämisessä sekä asiantuntijoiden roolin kirkastaminen hyvien asiakassuhteiden rakentajana. Lisäksi ohjelman avulla tavoitellaan asiantuntijoiden verkostoitumista ja yhteistyön lisäämistä yli organisaatiorajojen.

Kaiken kaikkiaan konsernitasoisiin ohjelmiin osallistui vuonna 2019 noin 70 patrialaista.

Valmennusohjelmien vaikuttavuutta tutkittiin ja osallistujien arviot olivat erittäin rohkaisevia. Kaikki ohjelmat koettiin erittäin hyödyllisinä, relevantteina ja vaikuttavina. Ohjelmien suositteluaste oli 100 %.

Osana Patrian talenttien kehittämistä, syksyn 2019 aikana toteutettiin vuosittainen Talent Review. Johtopäätöksenä todettiin, että sisäinen työkierto on tässä kohderyhmässä kohtuullisen hyvällä tasolla, mutta vaikuttamistaitoja, ihmisten johtamisen taitoja sekä potentiaalia kansainvälisessä liiketoimintaympäristössä työskentelyyn tulee edelleen kehittää.

Palkitseminen

Työntekijöillä ja toimihenkilöillä palkka määräytyy työehtosopimusten palkkausjärjestelmien pohjalta. Ylempien toimihenkilöiden palkasta sovitaan kahdenkeskisin sopimuksin, ja tehtävien vaativuusarviointiin käytetään IPE-järjestelmää (International Position Evaluation). Onnistumisista ja hyvistä työsuorituksista palkitaan lisäksi tulos- ja voittopalkkioilla. Järjestelmän piirissä on koko Patrian henkilöstö. Tulos- ja voittopalkkion suuruus on pääosalla henkilöstöä 15 % vuosiansiosta. Järjestelmä on kuvattu tarkemmin osoitteessa https://www.patriagroup.com/fi/yritysvastuu/sosiaalinen-vastuu/palkkaus-ja-palkitseminen/tulos-ja-voittopalkkiojarjestelma. Patriassa on käytössä henkilöstörahastolain alainen palkkiorahasto, johon noin 20 % henkilöstöstä on sijoittanut jo vuodesta 2015 tulos- ja voittopalkkiotaan. Patriassa on käytössä koko henkilöstöä koskevat joustavat työajat. Organisaatiossa on hyvin pystytty järjestämään osa-aikatyötä, vuorottelu- ja opintovapaita. Henkilöstön harrastustoimintaan osoitettiin 118 euroa työnantajan tukea henkilöä kohden.

Tulos- ja voittopalkkio-järjestelmän piirissä on koko Patrian henkilöstö.

Vaikuttaminen

Patriassa sovelletaan Teknologiateollisuuden työehtosopimuksia, ja 96 % henkilöstöstä on näiden piirissä. Patriassa kunnioitetaan neuvottelujärjestystä. Työpaikan työsuhteita koskevat asiat käsitellään ensisijaisesti työtekijän ja hänen esimiehensä kesken. Työehtosopimusten luottamusmies- ja neuvottelujärjestelmät täydentavat tätä perussuhdetta. Paikallinen sopiminen on vakiintunutta yhteistoimintaa. Paikallisia sopimuksia tehdään eri tasoilla organisaatiota. Patriassa henkilöstöedustus on konsernin neuvottelukunnassa, konsernikokouksessa ja liiketoimintojen johtoryhmissä. Lisaksi liiketoiminnoittain on yhteisiä kokouksia sekä työsuojelutoimikuntien kokouksia, joissa käydään läpi yhteistoimintalain edellyttämät asiat säännöllisesti. Perinteinen aloitetoiminta on korvattu Lean-toimintamallilla liiketoiminnoittain.

Tasavertaisuus ja monimuotoisuus

Patriassa lähtökohtana on, että jokainen patrialainen edistää omalla käytöksellään ja toiminnallaan tasavertaisuuden toteutumista. Jokaisella on oikeus ja velvollisuus puuttua esille tuleviin epäkohtiin. Tämä on tärkeä perusta hyvälle johtamiselle ja sitä kautta myös tuloksellisille toiminnalle. Patriassa on tasavertaisuuspolitiikka, sekä liiketoimintakohtaiset tasavertaisuussuunnitelmat. Joka toinen tai kolmas vuosi tasavertaisuuden onnistumista tutkitaan liiketoimintakohtaisilla henkilöstölle osoitetuilla kyselyillä. Kyselyiden perusteella päivitetään tasavertaisuussuunnitelmat.

Henkilöstöluvut 2019

	2017	2018	2019
Henkilöstö			
Henkilöstö keskimäärin	2 792	2 791	2 988
Henkilöstö keskimäärin Suomessa	2 664	2 626	2 757
Työntekijät %			43
Työntekijät Suomessa %	42	41	41
Toimihenkilöt, toimihenkilöt ja ylemmät toimihenkilöt %			57
Toimihenkilöt Suomessa %	20	19	18
Ylemmät toimihenkilöt Suomessa %	38	40	41
Naisten osuus koko henkilöstöstä %			16
Naisten osuus henkilöstöstä Suomessa %	15	15	16
Naisten osuus hallituksessa	2/8	2/8	2/7
Naisten osuus johtokunnassa	3/9	3/9	3/10
Koulutus, Suomen henkilöstö*)			
Yliopisto %	16	17	18
Ammattikorkeakoulu %	30	30	29
Ammattikoulu/lukio %	51	51	51
Peruskoulu %	2	2	2
Työsuhteet			
Keski-ikä			45.2
Keski-ikä Suomessa	45,6	45,7	45,5
Työsuhteen kesto, v.			13
Työsuhteen kesto Suomessa, v.	15	14,7	13,8
Vaihtuvuus Suomessa % **)	5,9	7,7	7,9
Lähtövaihtuvuus Suomessa %	6,2	8,9	6,4
Vakituiset työsuhteet %			95
Vakituiset työsuhteet Suomessa %	96,5	95,3	94,8
Osa-aikaiset työsuhteet %			2,5
Osa-aikaiset työsuhteet Suomessa %	2,5	2,2	3,4
Terveys ja turvallisuus, Suomen henkilöstö			
Sairauspoissaolot %	3,4	3,5	3,6
Tapaturmataajuus ***)			4,1

Luku on konsernitasoinen, jos ei toisin mainittu. Mikäli edellisvuosien vertailulukuja ei ole ilmoitettu, niitä ei ole laskettu aiempina vuosina.

*) Lukuja muista maista ei saatavilla.

**) Laskentatapa muuttunut edellisistä vuosista: ((alkaneet + päättyneet toistaiseksi voimassa olevat työsuhteet)/2) / Henkilöstön keskivahvuus.

***) Laskentatapa muuttunut edellisistä vuosista: nyt mukana kaikki tapaturmat, joista on aiheutunut yli kolmen päivän sairauspoissaolo (tapahtumapäivää ei lasketa mukaan).

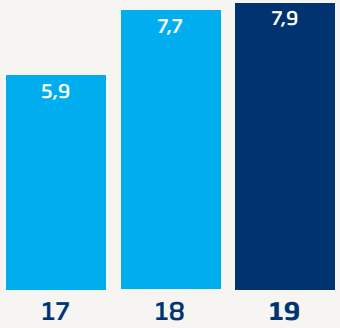
Työnantajamielikuva

Patria tavoittelee strategiaa tukevaa, vetovoimaista työnantajakuvaa, joka toisaalta antaa ohjenuoran ulkoiselle työnantajamielikuvaviestinnälle mutta myös sisäiselle kehittämistyölle. Vuoden 2019 aikana on viestinnässä aktiivisesti tuotu esiin työnantajalupausta Työpaikka, jossa sinä ratkaiset. Patrian sisällä se tarkoittaa toimintatapojen, prosessien ja viestinnän kehittämistä tukemaan tätä lupausta. Tavoitteena on lisätä mm. oman henkilöstön kokemusta vaikutusmahdollisuuksista ja kannustaa ottamaan entistä enemmän vastuuta omasta kehittymisestään ja yrityksen tavoitteiden saavuttamisesta.

Patria tekee aktiivista oppilaitosyhteistyötä ja oli vuonna 2019 mukana useissa tapahtumissa eri puolilla Suomea. Uutta työnantajalupausta ja sen keskeisiä elementtejä viestittiin ahkerasti patrialaisten toimesta. Tavoitteena on monipuolistaa Patrian työnantajakuvaa turvallisuuskriittisten palvelujen ja tuotteiden osaajana ja tehdä näkyväksi erilaisia urapolkuja, joita voimme tarjota työnantajana.
Patria esittäytyi kesäkuussa Turku Air Showssa myös työpaikkana. Ilmailu ja lentokonetekniikka kiinnostavat ihmisiä, mutta alan tarjoamista työpaikoista ei aina tiedetä riittävästi. Patriassa on jatkuva tarve esimerkiksi lentokoneasentajille, lentokonelevysepille ja avioniikka-asentajille. Sama koskee myös lennonopettajia ja erityisesti lujuuslaskijoita.

Tarjolla on myös hienoja mahdollisuuksia ohjelmisto-osaajille. Patriassa pääsee kehittämään ammatillista osaamistaan osallistumalla koko ohjelmistokehityksen kaareen - prosessit ulottuvat asiakasvaatimusmäärittelyistä aina testaukseen ja tuotantoon asti. Tavalliset ihmiset ratkaisevat epätavallisia haasteita: Patriassa voi päästä tekemään ainutlaatuisia töitä, vaikkapa F/A-18 Hornetin ohjelmiston testausta tai HAWK-harjoitushävittäjän softakehitystä.

Henkilöstön vaihtuvuus Patria-konsernissa, %

Laskentatapa on muuttunut aiemmista vuosista. Luvut on päivittetty vastaamaan uutta laskentatapaa.

Ympäristö-raportoinnin kehittäminen keskiössä

Patrian ympäristövastuuta ohjaavat konsernin ympäristöpolitiikka, ympäristölainsäädäntö sekä kansainväliset ympäristövastuun periaatteet ja asiakasvaatimukset, joihin yhtiö on sitoutunut. Keskeisimmät ympäristövastuun osa-alueet ovat viimeisimmän sidosryhmäkyselyn mukaan kemikaali- ja ympäristölainsäädännön seuraaminen, jätteiden kierrättäminen ja energiatehokkuus.

Patria on luvannut konkreettisin toimenpitein edistää kestävää kehitystä toiminnassaan. Energian ja veden käyttöä pyritään tehostamaan sekä vaikuttamaan positiivisesti jätteiden kierrättämiseen ja vastuulliseen hävittämiseen. Patria on vuonna 2019 panostanut erityisesti raportointiprosessin kehitykseen, jotta tieto olisi mahdollisimman oikeaa eikä perustuisi arvioihin. Lisäksi vastuullisuusraportointia on

Ympäristötyöryhmä edistää tiedon ja kokemusten jakamista liiketoimintojen välillä.

kehitetty vastaamaan yhä paremmin GRI-standardien vaatimuksia (Global Reporting Initiative Standard).

Patrian ympäristövastuun kehitystyöstä vastaa ympäristötyöryhmä, jonka tehtävänä on edistää yhteistyötä sekä tiedon ja kokemusten jakamista liiketoimintojen välillä sekä kehittää konsernin ympäristövastuun suunnittelua ja raportointia. Ympäristötyöryhmän toiminnan kehittämisestä ja koordinoinnista vastaa ulkoinen asiantuntijaorganisaatio (Ecobio Oy), jonka tavoitteena on kehittää ympäristötyöryhmän raportointikäytäntöjä.

Patria raportoi ympäristötiedot yhdeksältä toimipaikaltaan (Tampere, Espoo, Helsinki, Hämeenlinna, Halli, Linnavuori, Pirkkala, Tikkakoski ja Utti). Ympäristötiedot koottiin seuraavilta liiketoiminnoilta: Aviation, Land, Systems ja Aerostructures. Osa Aviationin Pirkkalan toiminnasta on siirtynyt vuoden 2019 aikana Cordobaan, Espanjaan. Vuoden 2019 raportoinnissa on huomioitu Cordobassa tapahtuvan lentokoulutuksen lentojen polttoaineen kulutus. Lisäksi raportissa esitetään ympäristötiedot Patrian osaomistamalta Millogilta, joka toimii kymmenillä toimipaikoilla ja varuskunta-alueilla ympäri Suomea.

Patrialle laskettiin myös hiilijalanjälki vuoden 2018 ja 2019 toiminnan osalta. Hiilijalanjäljen laskentaperusteet ja tulokset on esitetty vuosiraportissa. Patria määrittelee vuonna 2020 tavoitteet hiilijalanjäljen pienentämiselle sekä suunnittelee toimenpiteet, joilla tavoitteisiin päästään.

Patrian liiketoiminnoilla on liiketoiminta- ja toimipaikkakohtaisia tavoitteita, joissa otetaan huomioon niiden toiminnan ja ympäristövaikutusten erityispiirteet. Lisäksi Patria-konserni asettaa yhteisiä ympäristötavoitteita, jotka luodaan yhdessä liiketoimintojen kanssa. Patrian ympäristöpolitiikassa ympäristösuojelun periaatteissa painotetaan muun muassa tuotteiden ja palveluiden ympäristövaikutusten tunnistamista ja hallintaa mahdollisuuksien mukaan elinkaarinäkökulmasta.

Ympäristöjärjestelmät

Patrian merkittävimmillä tuotannollisilla toimipaikoilla on sertifioidut ympäristöjärjestelmät, jotka ovat uusimman ISO 14 001:2015 -standardin mukaiset. Ympäristöjärjestelmällä Patria parantaa ympäristöasioiden hallintaa sekä nostaa ympäristönsuojelun tasoa. Patrian osaomistama Millog on sertifioinut ympäristöjärjestelmät jokaisella toimipaikallaan kaikille toiminnoille. Millogin toimintojen uudelleensertifiointi oli syksyllä 2019, ja uusittu sertifikaatti on voimassa kolme vuotta.

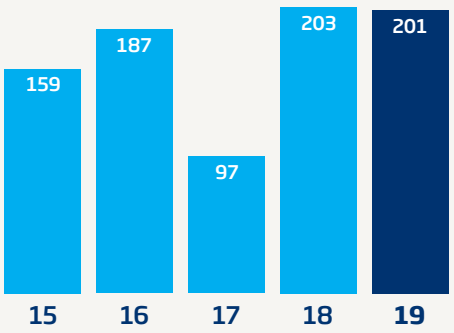
Energiankulutus

Patrian välillinen energiankulutus koostuu sähkö- ja lämpöenergian kulutuksesta ja suora primäärienergian kulutus ilma-alusten, ajoneuvojen sekä kaasuturbiini- ja dieselmoottoreiden polttoaineiden käytöstä.

Lämmön kulutus

Patrian ja Millogin hallinnoimien kiinteistöjen normitettu lämpöenergian laski noin prosentin vuoteen 2018 verrattuna. Patrian omien toimintojen osalta lämmönkulutus nousi edellisvuoteen verrattuna, sillä Patricompin lämmönkulutus huomioitiin koko vuoden osalta, kun edellisvuotena Partricompin lämmönkulutus laskettiin vain kolmen kuukauden osalta. Lämpöenergian ominaiskulutus, joka kuvaa energiankulutusta suhteutettuna lämmitettyihin rakennuskuutioihin, laski 6 %.

Lämpö (TJ)

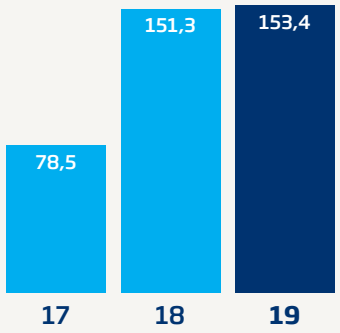

Patrian lämpöenergian kulutus suhteutettuna lämmitettyihin rakennuskuutioihin terajouleina vuosina 2015–2019. Vuoden 2017 luvuista puuttuu Millogin lämmönkulutus, minkä takia luku on huomattavasti pienempi.

Sähkönkulutus

Vuonna 2019 Patrian sähkönkulutus nousi noin prosentin vuoteen 2018 verrattuna. Sähköenergian ominaiskulutus, joka kuvaa energiankulutusta suhteessa sähköistettyihin rakennuskuutioihin, nousi 6,9 %. Muutos johtuu suurimmaksi osaksi Patricompin sisällyttämisestä raportoinnin piiriin sekä tiedonkeruujärjestelmän vaihdosta.

Sähkö (TJ)

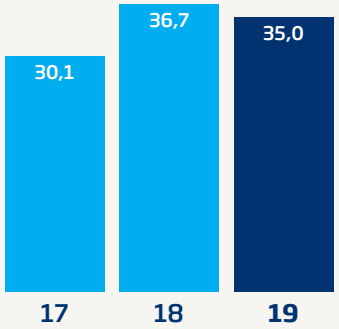

Patrian sähkönkulutus terajouleina 2015–2019. Vuoden 2017 luvuista puuttuu Millogin sähkönkulutus, minkä takia luku on huomattavasti pienempi.

Polttoaineen kulutus

Polttoaineen kulutuksessa on huomioitu vuonna 2019 myös Millogin kulutus, jota ei edellisvuoden raportissa ollut. Millogin kulutus huomioitiin myös 2018 vuoden osalta takautuvasti, jotta vuosia pystyttiin vertailemaan. Patrian ja Millogin polttoaineiden kulutus väheni kokonaisuudessaan 4,8 % vuonna 2019 edellisvuoteen verrattuna. Kevyt polttoöljyn kulutus väheni 39 % ja moottoribensiinin kulutus 37 %, kun taas dieselin kulutus kasvoi 24 %. Lentopetrolin kulutus kasvoi 3,5 %. Polttoaineiden sisältämän energian kulutus pieneni 1,7 terajoulea vuoteen 2018 verrattuna.

Polttoaineet (TJ)

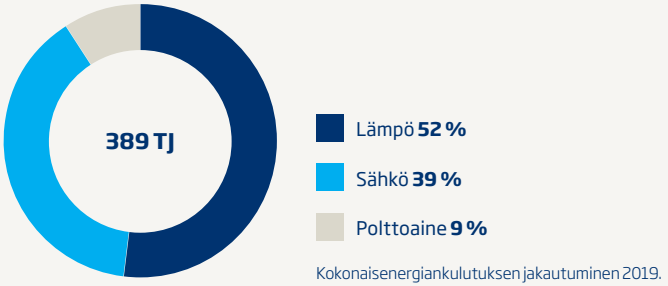
Polttoaineiden sisältämän energiankulutus terajouleina 2017–2019.

Kokonaisuutena Patrian eri toiminnot kuluttivat energiaa 389 terajoulea vuonna 2019. Kokonaisenergiankulutus pieneni hieman verrattuna viime vuoteen johtuen pääasiassa polttoaineen sisältämän energiankulutuksen vähentymisestä.

Sotilaslentokoulutuksessa ja huoltokoelennoissa käytettyjen Puolustusvoimien ilma-alusten lentobensiinin ja -petrolin kulutuksen seuranta on Puolustusvoimien vastuulla. Millogin toiminnan huoltoajojen polttoaineiden kulutus kuitenkin raportoidaan osana Patrian raporttia.

Kokonaisuutena Patrian eri toiminnot kuluttivat energiaa 389 terajoulea vuonna 2019. Kokonaisenergiankulutus pieneni hieman verrattuna viime vuoteen johtuen pääasiassa polttoaineen sisältämän energiankulutuksen vähentymisestä.

Energiankulutus 2019

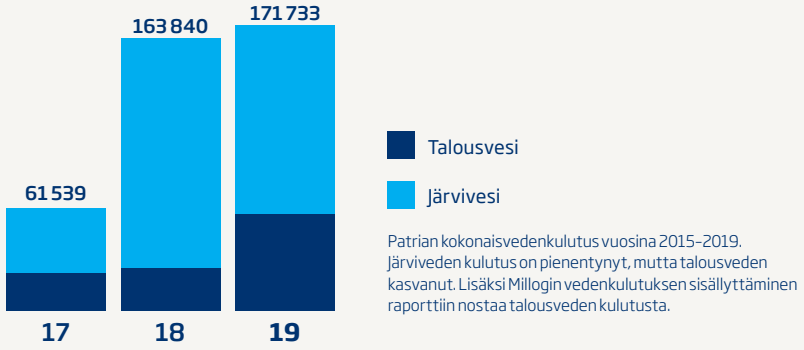
Kokonaisenergiankulutuksen jakautuminen 2019.

Vedenkulutus

Patrian vedenkulutus on kokonaisuudessaan (talousvesi ja järvivesi) kasvanut 2,2 % vuodesta 2018. Tämä johtuu siitä, että Millogin vedenkulutus (22 000 m3) on saatu raportoinnin piiriin. Mikäli Millogin kulutusta ei huomioida, Patrian vedenkulutus on vähentynyt noin 11 %. Järviveden kulutus Linnavuoressa on pienentynyt 18 %, mikä johtuu huollettavien moottoreiden määrän ja tyypin vaihtelusta eri vuosina. Järvivettä käytetään Linnavuoressa moottoreiden koekäytössä jäähdyttämiseen sekä kuivaus- ja tyhjiöuunien jäähdyttämiseen. Käytetty jäähdytysvesi johdetaan takaisin Jokinen-järveen. Järviveden osuus kokonaisvedenkulutuksesta on 68 %.

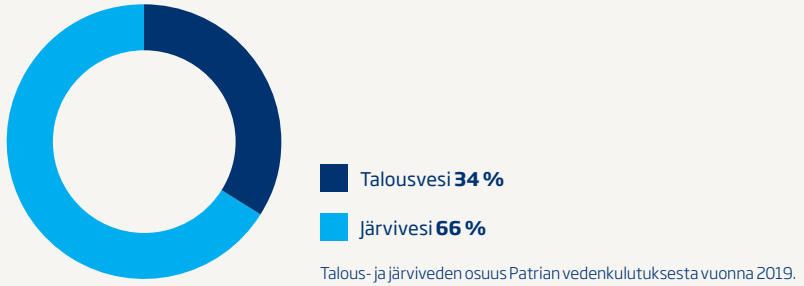
Talousveden kokonaiskulutus on kasvanut 24 % vuodesta 2018, kun ei huomioida Millogin lukujen tuomaa muutosta. Tuotannon määrä vaikuttaa myös osaltaan vedenkulutukseen.

Kokonaisvedenkulutus (m³)

Patrian kokonaisvedenkulutus vuosina 2015–2019. Järviveden kulutus on pienentynyt, mutta talousveden kasvanut. Lisäksi Millogin vedenkulutuksen sisällyttäminen raporttiin nostaa talousveden kulutusta.

Vedenkulutus 2019

Talous- ja järviveden osuus Patrian vedenkulutuksesta vuonna 2019.

Jätteet

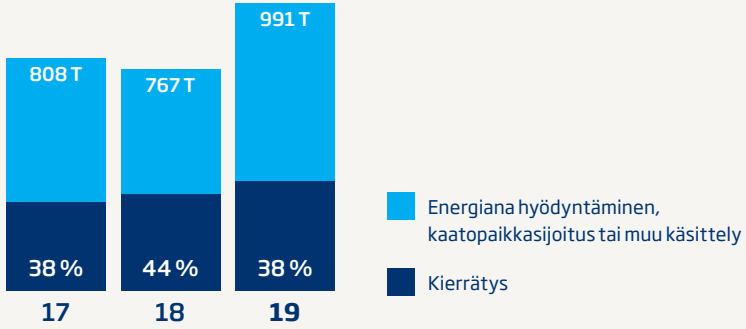
Konsernin toiminnasta syntyy pääosin tavanomaista yhdyskuntajätettä, metalliromua, rakennus- ja teollisuusjätettä sekä vaarallista jätettä. Vuonna 2019 Patrian kokonaisjätemäärä oli noin 991 t, joka on noin 29 % enemmän kuin vuonna 2018. Jätteiden kierrätysaste oli 38 % vuonna 2019 laskettuna jätteiden kokonaismäärästä, kun se edellisvuonna oli 44 %.

Suurin osa (72 %) Patrian jätteestä oli tavanomaista jätettä, eli yhdyskunta- ja rakennusjätettä sekä metalliromua (yht. 718 t). Loput (28 %) oli vaarallista jätettä (273 t). Tavanomaiseen jätteeseen kuuluvat energiajakeet, sekajäte, paperi, pahvi, liete, puujäte, biojäte, tavallinen sähkö- ja elektroniikkaromu, rakennusjäte, lasi, muovi, tiili- ja betonijäte, teräs- ja alumiiniromu sekä pakkausmetalli. Vaarallinen jäte koostuu pääasiassa öljyisestä jätteestä, pesuvesistä, sakoista sekä muista vaaraluokituksen omaavista jätteistä.

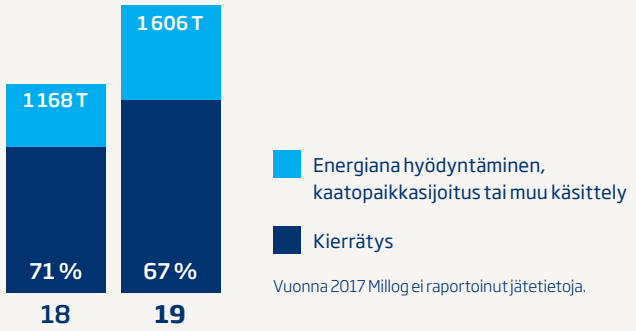
Millogin kokonaisjätemäärä vuonna 2019 oli noin 1606 t, joka on noin 38 % enemmän kuin edellisvuonna. Lukuun vaikutti raportointiprosessin kehitys ja kaikkien jätejakeiden sisällyttäminen raportoinnin piiriin. Edellisvuonna Millog raportoi ainoastaan sekajätteen, metallin ja vaaralliset jätteet. Lisäksi Millogissa on aloitettu vuonna 2019 6S-projekti, jonka myötä tuotantotiloista on hävitetty paljon ylimääräistä materiaalia. Tällä on voinut olla osasyynsä jätemäärien kasvuun.

Jätteiden kierrätysaste Millogin osalta oli 67 % vuonna 2019 laskettuna jätteiden kokonaismäärästä, kun se edellisvuonna oli 71 %. Raportoiduista jätteistä suuri osa (746 t) on metalliromua, jota muodostuu Millogin romuttaessa puolustusvoimien hylkäämää kalustoa. Muodostuvan kierrätettävissä olevan metalliromun suuresta määrästä johtuen vaikutukset heijastuvat Millogin sekä koko konsernin jätteen kierrätysprosentteihin, mikä on huomioitava lukuja tarkasteltaessa.

Jätteiden kokonaismäärä ja kierrätysaste vuosina 2017–2019, Patria

Jätteiden kokonaismäärä ja kierrätysaste vuosina 2018–2019, Millog

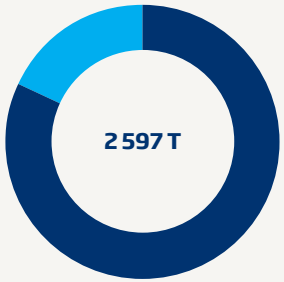
Vuonna 2017 Millog ei raportoinut jätetietoja.

Patrian ja Millogin kokonaisjätemäärät 2015–2019.

Millog toimii usealla Puolustusvoimien varuskunta-alueella ja osa Millogin toiminnassa syntyvistä jätteistä päätyy Puolustusvoimien vastuulla oleviin jäteastioihin. Puolustusvoimat raportoi ne omassa raportissaan. Millogin tuottama jätemäärä on siis todellisuudessa hieman raportoitua suurempi.

Patria-konsernin koko jätemäärä oli noin 2597 t, sisältäen Patrian ja Millogin jätetiedot.

Kokonaisjätemäärä 2019, Patria

Yhdyskuntajäte, metalliromu sekä rakennus- ja teollisuusjäte **82 %, 2 123 T**

Vaarallinen jäte **18 %, 474 T**

Koko Patria-konsernin toiminnassa vuonna 2019 muodostuneen yhdyskuntajätteen ja vaarallisen jätteen jakauma. Sisältää Patrian ja Millogin jätetiedot.

Konsernin tavoitteena on parantaa tietoisuutta jätteiden hyödyntämis- ja käsittelytavoista sekä edistää jätteiden kierrättämistä. Patriassa aloitettiin järjestelmällinen tietojen kerääminen jätteiden hyödyntämis- ja käsittelytavoista vuonna 2016. Tietoja on kerätty takautuvasti myös vuosilta 2014 ja 2015. Jätetietojen keräämistä on tarkennettu myös vuoden 2019 aikana. Espoon toimipaikan jätetiedot (1–2 t/a) lisättiin takautuvasti raportointiin koskien vuosia 2016–2018.

Jätteiden hyödyntämisprosentti (muut käsittelytavat paitsi kaatopaikkasijoitus) oli noin 86 % ja kierrätysprosentti noin 56 %, kun huomioidaan myös Millogin jätteet. Patrian omista yhdyskuntajätteestä kierrätettiin noin 48 %, joka on kolme prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuonna 2018. Myös Millogin yhdyskuntajätteiden kierrätysprosentti laski viisi prosenttiyksikköä vuoteen 2018 verrattuna. Yhdyskuntajätteiden määrä myös nousi merkittävästi sekä Patrian että Millogin toiminnassa.

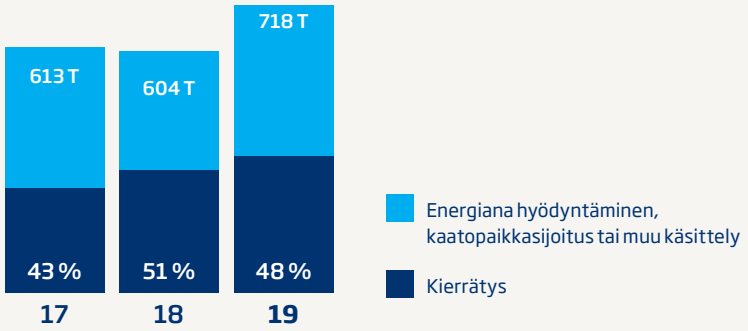
Vaarallisesta jätteestä kierrätettiin noin 23 %, joka on 11 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuonna 2018. Patrian vaarallisten jätteiden määrä kasvoi huomattavasti edellisvuoteen verrattuna (+ 100 t) ja kierrätysaste putosi 12 prosenttiin eli viisi prosenttiyksikköä. Millogin tuottaman vaarallisen jätteen määrä väheni muutamalla tonnilla edellisvuoteen verrattuna, mutta kierrätysaste tippui kahdeksan prosenttiyksikköä.

Hiilijalanjälki

Patrian toiminnalle laskettiin hiilijalanjälki vuoden 2019 osalta. Laskennassa käytettiin GHG-protokollaa (Greenhouse Gas Protocol), joka on yleisimmin käytössä oleva kansainvälinen laskentastandardi hiilijalanjäljen laskentaan. Laskennassa huomiotiin vain Patrian oman toiminnan päästöt (scope 1) sekä Patrian kuluttaman sähkön ja lämmön tuotannon päästöt (scope 2). Epäsuoria päästöjä, kuten Patrian tuotteiden käytön aikaisia päästöjä tai liikematkoja, ei sisällytetty laskentaan (scope 3). Epäsuorat päästöt otetaan mahdollisesti mukaan laskentaan tulevien vuosien aikana.

Patria-konsernin hiilijalanjälki oli vuonna 2019 21 271,12 hiilidioksidi-ekvivalenttotonnia (tCO2e). Vuonna 2018 Patrian hiilijalanjälki oli 20 812,2 tCO2e, joten Patria tuotti edellisvuoteen verrattuna 2,21 t enemmän kasvihuonekaasupäästöjä. Patria pyrkii pienentämään oman toiminnan hiilijalanjälkeään ja asettaa tavoitteet kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiselle vuonna 2020.

Yhdyskuntajäte, metalliromu sekä rakennus- ja teollisuusjäte, Patria

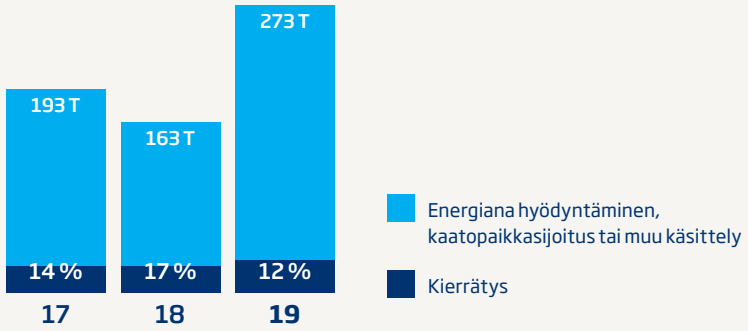
Yhdyskuntajäte, metalliromu sekä rakennus- ja teollisuusjäte, Millog

Millogin yhdyskuntajätteen, rakennusjätteen ja metalliromun kierrätysprosentit 2018–2019. Vuoden 2017 luvut puuttuvat Millogilta.

Patrian ja Millogin yhdyskuntajätteen, rakennusjätteen ja metalliromun kierrätysprosentit 2015–2019.

Vaarallinen jäte, Patria

Vaarallinen jäte, Millog

Millogin vaarallisen jätteen kierrätysprosentit 2018–2019. Vuoden 2017 luvut puuttuvat Millogilta.

Patrian ja Millogin vaarallisen jätteen kierrätysprosentit 2015–2019.

GRI-taulukko

GRI STANDARDINUMERO	GRI-OHJEISTON KOHTA (PERUSTUU GRI-STANDARDEIHIN**)	SIVUNUMERO	LISÄTIEDOT
	Yleinen sisältö		
102-1 - 102-7	Yrityksen perustiedot	3, 73	
102-8	Henkilöstötiedot	54-55	
102-10	Merkittävät muutokset organisaatiossa ja toimitusketjussa	6-7	
102-11	Varovaisuusperiaate tai -lähestymistapa	67	
102-12	Ulkoiset aloitteet	44	
102-13	Jäsenyydet järjestöissä	44	
102-14	Toimitusjohtajan katsaus	6-9	
102-15	Keskeiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet	10-11, 37, 111-113	
102-16	Arvot, periaatteet, standardit ja käyttäytymistavat	4, 8, 40, 46, 67, 113	
102-17	Epäiltyjen väärinkäytösten ilmoittaminen	48	
102-18	Hallintorakenne	107-109	
102-19	Vastuunjako	107-109, 114-116	
102-20; 102-32	Yritysvastuun vastuuhenkilöt, roolit ja raportointisuhteet	67	
102-24	Korkeimman hallintoelimen nimittäminen ja valinta	107-109	
102-26	Korkeimman hallintoelimen rooli tavoitteiden, arvojen ja strategian asettamisessa	107	
102-40 - 102-44	Sidosryhmävuorovaikutus	42-45, 53-54	
102-46 - 102-47	Olennaisuuden määrittely	36-37	
102-48 - 102-49	Muutoksia raportoinnissa, oikaisuja aiempiin raportteihin	37	Oikaisuja taloudelliseen raportointiin liittyen.
102-50 - 102-53	Raportointikausi ja -sykli, yhteystiedot	37	
102-56	Raportin ulkoinen varmentaminen		Raporttia ei ole ulkoisesti varmennettu.

GRI STANDARDINUMERO	GRI-OHJEISTON KOHTA (PERUSTUU GRI-STANDARDEIHIN**)	SIVUNUMERO	LISÄTIEDOT
	Talous		
201-1	Taloudellisen lisäarvon tuottaminen ja jakaminen	5, 65, 81	
201-3	Eläketurvan kattavuus	81-84	
205-1	Lahjontaan liittyvät riskiarvioinnit	40, 111-112	
205-2	Lahjonnanvastaiseen toimintaan liittyvä viestintä ja koulutus	36, 37, 40, 42, 47-48	
205-3	Vahvistetut lahjonta- ja korruptiotapaukset ja niihin liittyvät toimenpiteet	49, 67	
207-1 - 207-2, 207-4	Vero	41	
	Ympäristö		
302-1	Suora energiankulutus	58-59	Energialähteet ja -tyypit ei raportoitu.
302-2	Epäsuora energiankulutus		ei raportoitu
302-4	Energiankulutuksen vähentäminen	59	
303-3	Veden kulutus	60	
305-1 - 305-2	Suorat kasvihuonekaasujen päästöt (Scope 1); Epäsuorat kasvihuonekaasujen päästöt (Scope 2)	62	Raportoitu Scope 1 ja 2 yhteensä
305-3	Muut epäsuorat kasvihuonekaasujen päästöt (Scope 3)		ei raportoitu
306-2	Jätteet jätelajeittain ja käsittelytavan mukaan	61-63	
	Sosiaalinen		
401-1	Henkilöstön vaihtuvuus	51, 55	
403-2*	Tapaturmat ja sairaspoissaolot	54	
404-2	Koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen liittyvät ohjelmat	52-53	
404-3	Säännöllisten suoritusarviointien ja kehityskeskustelujen piirissä olevan henkilöstön osuus	52	
405-1	Hallintoelinten ja henkilöstöryhmien koostumus ja monimuotoisuus	54	
406-1	Syrjintätapaukset ja korjaustoimenpiteet	47	Eettisen toiminnan prosessi määritelty.
412-2	Työntekijöiden ihmisoikeuspolitiikkaan ja menettelytapoihin liittyvä koulutus	47-48	
415-1	Poliittisten puolueiden tukeminen		Ks. Eettinen toimintaohje

*) 403-2 noudattaa vanhaa GRI 403: Työterveys ja työturvallisuus 2016 -standardia ja on merkitty numerolla (2016)
**) Taulukossa käytetyt suomenkieliset termit eivät ole GRI-standardin mukaisia, sillä GRI-standardista ei ole suomenkielistä käännöstä.

Talous

65 Hallituksen toimintakertomus
69 Konsernitilinpäätös (IFRS)
69 Konsernitase
70 Konsernituloslaskelma
71 Konsernin rahavirtalaskelma
72 Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista
73 Konsernitilinpäätöksen liitetiedot
95 Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)
95 Emoyhtiön tase
96 Emoyhtiön tuloslaskelma
96 Emoyhtiön rahavirtalaskelma
97 Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot
104 Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä
104 Tilinpäätösmerkintä

Hallituksen toimintakertomus

UUDET TILAUKSET JA TILAUSKANTA

Patria-konsernin uusien tilausten arvo tilikaudella 2019 oli 432,4 miljoonaa euroa (474,1 miljoonaa euroa tilikaudella 2018). Uusista tilauksista puolustustarvikkeiden ja huollon osuus oli 89 % (95 %) ja siviilituotteiden osuus 11 % (5 %). Joulukuun lopussa konsernin tilauskanta oli 649,2 miljoonaa euroa (687,1 miljoonaa euroa).

LIIKEVAIHTO JA KANNATTAVUUS

Konsernin tilikauden liikevaihto oli 507,5 miljoonaa euroa (476,1 miljoonaa euroa vuonna 2018; 467,2 miljoonaa euroa vuonna 2017). Liikevaihdosta puolustustarvikkeiden ja niiden huollon osuus oli 92 % (92 %) ja siviilituotteiden osuus vastaavasti 8 % (8 %). Tilikauden liikevaihdosta 26 % (27 %) kertyi Suomen ulkopuolelta.

Konsernin tilikauden liikevoitto oli 7,8 miljoonaa euroa ja 1,5 % liikevaihdosta (2018: 35,9 miljoonaa euroa ja 7,5 %; 2017: 34,6 miljoonaa euroa, 7,4 %). Konsernin tilikauden tulos ennen veroja oli 3,9 miljoonaa euroa (2018: 33,7 miljoonaa euroa; 2017: 32,1 miljoonaa euroa). Konsernin tilikauden oman pääoman tuotto oli 1,8 % (2018: 11,8 %; 2017: 10,7 %).

Patria-konsernin tilikauden liikevaihto kasvoi ja liikevoitto laski edelliseen vuoteen verrattuna johtuen muun muassa isojen projektien vuosittaisesta vaihtelusta. Tulosta rasitti erityisesti Land-liiketoiminnan merkittävien kansainvälisten myyntihankkeiden siirtyminen. Tilikauden aikana Laivue 2000 -hanke jatkui ja lisäksi Patrialla oli merkittävä rooli avustajana ja Suomen puolustusvoimien strategisena kumppanina HX-hävittäjähankkeessa.

RAHOITUS JA OMISTUS

Konsernin omavaraisuusaste joulukuun lopussa oli 39,1 % (2018: 54,4 %; 2017: 53,7 %) ja nettovelkaantumisaste (net gearing) oli 70,8 % (2018: 26,8 %; 2017: 27,7 %). Konsernissa otettiin käyttöön IFRS 16 -standardi 1.1.2019, millä on vaikutusta keskeisiin tunnuslukuihin. Aiempien tilikausien lukuja ei ole oikaistu standardimuutoksen johdosta.

Konsernin likvidit varat joulukuun lopussa olivat 35,9 miljoonaa euroa (8,1 miljoonaa euroa). Konsernin korolliset velat olivat 204,6 miljoonaa euroa (75,5 miljoonaa euroa). Korolliset velat sisälsivät leasingvelkoja 88,0 miljoonaa euroa (19,2 miljoonaa euroa).

Patria Oyj:n kaikista rekisteröidyistä osakkeista Suomen valtio omistaa 50,1 % ja Kongsberg Defence & Aerospace AS 49,9 %.

Yhtiöllä on yhteensä 27 841 889 osaketta ja yksi osakesarja.

INVESTOINNIT JA MUUTOKSET KONSERNIN RAKENTEESSA

Konsernin bruttoinvestoinnit sisältäen leasingsopimukset tilikaudella olivat 14,8 miljoonaa euroa (7,3 miljoonaa euroa). Investoinnit liittyivät lähinnä rakennuksiin ja laitteisiin, tietotekniikkaan sekä tuotantoon. Lisäksi yritysostoihin käytettiin 19,8 miljoonaa euroa (0,0 miljoonaa euroa).

Patria Engines Holding Oy perustettiin 4. helmikuuta 2019.

Patria Land Services Oy ja Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Vanajanportti yhdistyivät Patria Land Systems Oy:öön 31. toukokuuta 2019 ja yhtiön nimi muutettiin Patria Land Oy:ksi.

AIM Norway -yrityskauppa (Aerospace Industrial Maintenance Norway AS) saatiin päätökseen 29. toukokuuta 2019. Yhtiön omistavat Kongsberg Defence & Aerospace AS (KDA) (50,1 %) ja Patria (49,9 %). Yhtiö vastaa Norjan ilmavoimien lentokoneiden ja helikoptereiden huolloista, kunnossapidosta ja päivityksistä. Yhtiö työllistää noin 440 henkilöä. Yhtiön päätoimipiste sijaitsee Kjellerissä, ja sillä on myös operatiivinen yksikkö Ryggen lentoasemalla.

Kesäkuussa Patria osti Belgium Engine Center SPRL (BEC) -yrityksen koko osakekannan norjalaiselta AIM Norwaylta. BEC on sotilaskoneiden moottoreiden huoltoon, korjauksiin ja kunnossapitoon keskittynyt yritys, jonka erikoisalueena on Pratt & Whitney F100-moottorit, joita käytetään F-15 ja F-16 -lentokoneissa maailmanlaajuisesti. Yritys tuottaa myös näiden moottoreiden osalta materiaalipalveluita. BECin päätoimipiste sijaitsee Herstalissa Liegen ulkopuolella Belgiassa ja yhteensä BEC työllistää noin 90 henkilöä.

Joulukuussa Millog allekirjoitti sopimuksen Virve Tuotteet ja Palvelut Oy:n koko osakekannan ostamisesta Erillisverkot Oy:ltä. Omistusoikeus siirtyi Millogille 2. tammikuuta 2020 ja Virve Tuotteet ja Palvelu Oy jatkaa Millogin omistuksessa itsenäisenä tytäryhtiönä. Virve Tuotteet ja Palvelut Oy:n liiketoimintaan kuuluu TETRA-verkkoihin soveltuvien päätelaitteiden myynti ja huoltotoiminta. Yhtiö on perustettu vuonna 2007 ja sen liikevaihto edellisellä tilikaudella oli 5,5 miljoonaa euroa. Yhtiön palveluksessa oli 8 henkilöä.

TUTKIMUS JA KEHITYS

Konsernin tutkimus- ja kehitysmenot olivat tilikaudella 8,7 miljoonaa euroa (9,1 miljoonaa euroa) eli 1,7 % (1,9 %) liikevaihdosta. Tärkeimpiä tutkimus- ja kehityskohteita olivat panssaroidut pyöräajoneuvot, tornijärjestelmät, lentokoneiden komposiittirakenteet ja niiden valmistustekniikat, lentotekninen tutkimus, datalinkit, ammunnanhallintajärjestelmät, elektroniset tiedustelujärjestelmät, simulaattorit, optroniikka ja digitalisaatio.

HENKILÖSTÖ

Konsernissa oli tilikauden aikana keskimäärin 2 988 (2018: 2 791; 2017: 2 792) henkilöä. Joulukuun lopussa henkilöstön määrä oli 3 055 (2018: 2 816; 2017: 2 762).

Maksettujen palkkojen määräytymisperusteina ovat kollektiiviset ja yksilölliset sopimukset, tehtävistä suoriutuminen sekä työtehtävän vaativuus. Peruspalkkaa täydentävät toiminnan tuloksiin sidotut palkkiojärjestelmät. Koko Patrian henkilökunta on tulospalkkausjärjestelmien piirissä. Vuonna 2019 maksettujen palkkojen kokonaissumma oli 154,1 miljoonaa euroa (2018: 140,1 miljoonaa euroa; 2017: 138,9 miljoonaa euroa).

Patrian henkilöstöstrategian tavoitteena on auttaa liiketoimintoja saavuttamaan tavoitteet sekä turvata tulevaisuuden kilpailukykyä osaamista ja henkilöstöä kehittämällä. Patriassa työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen kiinnitetään erityishuomiota. Työhyvinvoinnin mittarina käytetään mm. sairauspoissaoloprosenttia sekä työtapaturmien lukumäärää.

Patriassa on kolme konsernitasoista henkilöstön kehittämisohjelmaa. Johtamisresurssien kehittämiseen tähtäävä pitkäjänteinen kehitysohjelma uudistettiin vastaamaan paremmin Patrian kansainvälistyvän liiketoiminnan ja muutoksen johtamisen vaatimuksia. Uusille esimiehille kohdistetun ohjelman vuoden 2019 painopistealueena oli valmentavan työskentelyotteen hyödyntäminen suorituksen johtamisessa. Erityisesti asiantuntijoille tarkoitetun ohjelman tavoitteena on nostaa osallistujien osaamistasoa liiketoiminnan kehittämisessä sekä luoda asiakaskeskeisempiä työtapoja.

Joulukuun aikana saatiin päätökseen yhteistoimintaneuvottelut Land-liiketoiminnassa. Neuvottelut koskivat 270 henkilöä Hämeenlinnassa ja Tampereella ja ne aloitettiin tuotannollisista ja taloudellisista syistä sekä merkittävien myyntihankkeiden siirtymisistä johtuen. Tavoitteena oli toiminnan uudelleenorganisointi ja työtehtävien uudelleenjärjestelyt. Neuvottelujen tuloksena vähennystarpeeksi tarkentui 27 henkilöä ja 12 henkilön tehtävänkuva muuttui. Lisäksi alle kymmenen henkilöä lomautettiin toistaiseksi.

Joulukuussa 2019 aloitetut yhteistoimintaneuvottelut Patrian Aerostructures-liiketoiminnan komposiittiyksikössä saatiin päätökseen tammikuussa 2020. Neuvottelut koskivat koko komposiittiyksikön henkilöstöä Jämsän Hallin ja Tampereen toimipisteissä. Yhteistoimintaneuvottelujen taustalla olivat hankkeiden toimitusmäärien laskemisesta johtuvat taloudelliset ja tuotannolliset syyt sekä työn uudelleenorganisointi. Neuvottelujen tuloksena sovittiin työajan lyhentämisestä nelipäiväiseksi ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Lisäksi kesällä tehdas suljetaan kahdeksi viikoksi. Näiden toimenpiteiden lisäksi on erilaisia kokoaikaisia lomautuksia.

TILIKAUDEN TÄRKEITÄ TAPAHTUMIA

Tammikuussa Patria ja Puolustusvoimat allekirjoittivat sopimuksen alkeis- ja peruslentokoulutuksen palvelusta. Sopimus Patria Aviation Oy:n kanssa sisältää lentokoulutuksen lisäksi koulutuksen edellyttämän kaluston ylläpidon. Hankinta liittyy ilmapuolustuksen kehittämisohjelmaan ja lentokoulutuksen alakehittämisohjelmaan. Koulutus kohdistuu peruslentokoulutuksessa käytettäviin Vinka- ja Grob-koulukoneisiin.

Patria on mukana Sitran ja HUSin kumppanuushankkeessa, jossa etsitään tapaa siirtää potilaan antaman luvan perusteella tietoa potilaan ja ammattilaisen välillä. Hankkeen tavoitteena on diabetesta sairastavan lapsen ja perheen jokapäiväisen elämän helpottaminen diabeteksen hoidossa sekä kehittää tietosuojattu tietojen siirto potilaalta hoitavalle lääkärille. Patrian rooli on tukea hanketta tietojärjestelmien kyberturvallisuuden varmistamisessa.

Huhtikuussa Patria päätti siirtää Pirkkalassa yksimoottorisella DA40-kalustolla toteutettavan alkeislentokoulutuksen Espanjan Cordobaan. Pirkkalaan jäi siviiliohjaajakoulutuksen teoria- ja simulaattorikoulutus sekä DA42-koneella annettava monimoottori- ja mittarilentokoulutus. Suunnitelmien mukaan Patrian koulutustoimintaa ja muuta huoltotoimintaa Pirkkalassa tullaan jatkossa kasvattamaan. Muutoksen tarkoituksena oli turvata suunnitellun ammattilentäjäkoulutuksen kasvun edellytykset tulevaisuudessa. Ensimmäiset henkilöt siirtyivät toukokuussa Espanjaan valmistelemaan tulevaa toimintaa ja lentotoiminta Cordobassa aloitettiin kesällä 2019.

Patrian tytäryhtiö Milrem LCM allekirjoitti raamisopimuksen Latvian puolustusvoimien logistiikkalaitoksen kanssa BV206-tela-ajoneuvojen huollosta ja korjauksesta. Sopimus on voimassa kahdeksan vuotta. Latviassa on noin sata eri konfiguraatiolla olevaa BV206-ajoneuvoa. Suurin osa ajoneuvojen korjauksista on laajoja työkokonaisuuksia, joiden yhteydessä Milrem tekee yhteistyötä Patrian tytäryhtiö Millogin kanssa.

Viron puolustusinvestointikeskus (Estonian Center of Defence Investments, ECDI) ja Milrem LCM OÜ allekirjoittivat sopimuksen Viron puolustusvoimien ajoneuvojen voimalinjojen komponenttien huollosta. Sopimus sisältää Viron puolustusvoimien Mercedes-Benz- ja DAF-ajoneuvojen moottoreiden, vaihteistojen ja jakovaihteistojen sekä akseleiden korjaukset. Sopimus tehtiin seitsemäksi vuodeksi ja puitesopimuksen arvo on noin 2,1 miljoonaa euroa.

Toukokuussa Milrem LCM avasi Virossa kolmannen toimipisteensä Viron puolustusvoimien 1. Maavoimaprikaatin välittömässä läheisyydessä Tapassa. Toimipisteessä on mahdollista korjata ja huoltaa Viron puolustusvoimien pyörä- ja tela-ajoneuvoja. Toimipiste on rakennettu vastaamaan maavoimien CV-9035-kaluston vaatimuksiin.

Puolustusvoimien logistiikkalaitos ja Patrian konserniyhtiö Senop Oy solmivat aiesopimuksen yhteistyöstä taistelijan kypäräkiinnitteisten valonvahvistimien ja asekiinnitteisten lasertähtäinten kehittämisessä. Aiesopimus liittyy maavoimien pimeätaistelukyvyn kehittämiseen. Kehitysyhteistyöllä pyritään tuottamaan puolustusvoimille hankintavalmius kotimaisille pimeätaisteluvälineille, joissa yhdistyvät korkea suorituskyky, huoltovarmuus, kustannustehokkuus sekä yhteensopivuus nykyisen ja tulevan taistelijan varustuksen kanssa.

Kesäkuussa Patria allekirjoitti sopimuksen Leonardo Helicoptersin kanssa Norjan poliisin uusien AW169-helikoptereiden huollosta, korjauksista ja ylläpidosta. Työt toteutetaan Oslossa, Gardemoenin lentokentällä. Sopimus tehtiin 10 vuodeksi.

Milrem LCM alkaa huoltaa Viron puolustusvoimien uusia konetuliaseita Viron puolustusinvestointikeskuksen (Estonian Centre for Defence Investments, ECDI) ja yhdysvaltalaisen asevalmistaja LMT Defensen (Lewis Machine and Tool Company) 1. heinäkuuta allekirjoittaman sopimuksen mukaisesti. Sopimuksen arvo on 75 miljoonaa euroa. Ensimmäinen hankinta on suuruudeltaan 16 000 asetta. Milrem LCM on LMT:n virallinen kumppani käsiaseiden elinkaaren hallinnassa Virossa.

Syyskuussa Patria allekirjoitti kolmevuotisen sopimuksen Turkish Airlines -lentoyhtiön kanssa uusien lentäjien kouluttamiseksi. Patrian koulutusosuudet kestävät 14 kuukautta jakautuen Patrian Córdoban sekä Pirkkalan koulutuskeskusten välille. Ensimmäinen oppilasryhmä aloitti opintonsa vuoden 2019 aikana.

Patrian panssaroitu miehistönkuljetusajoneuvo AMV XP valittiin Japaniin noin vuoden kestäviin kenttätesteihin tarjouskilpailun perusteella. Japanin puolustusministeriö ostaa Patrialta testeihin kaksi ajoneuvoa. Testeihin valittiin myös kahden muun yrityksen ajoneuvot. Lopullinen päätös varsinaisesta hankinnasta tehdään testien jälkeen.

HALLINTO

Patria Oyj:n varsinaisessa yhtiökokouksessa Helsingissä 27. maaliskuuta 2019 vahvistettiin konsernin tilinpäätös 31.12.2018 päättyneeltä tilikaudelta. Yhtiökokouksessa päätettiin myöntää vastuuvapaus hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tilikaudelta 2018. Edelleen päätettiin hallituksen ehdotuksen mukaisesti, että yhtiö jakaa osinkoa 0,50 euroa kutakin osaketta kohden eli yhteensä 13.920.944,50 euroa.

Patria Oyj:n hallituksessa jatkoi puheenjohtajana KTM Esa Rautalinko ja jäseninä liiketoiminnan kehitysjohtaja Harald Aarø, Kongsberg, johtaja Eirik Lie, Kongsberg Defence & Aerospace, toimitusjohtaja Päivi Marttila, Sievi Capital Oyj, liiketoiminnan kehitysjohtaja Jarle Næss, Kongsberg Defence & Aerospace, kenraali (evp.) Ari Puheloinen, talousjohtaja Gyrid Skalleberg Ingerø, Kongsberg sekä finanssineuvos Petri Vihervuori, valtioneuvoston kanslia, omistajaohjausosasto.

Patrian hallituksen jäsen Petri Vihervuori toimi hallituksen puheenjohtajana Patrian hallituksen nimitettyä Esa Rautalingon Patria-konsernin toimitusjohtajaksi 1. heinäkuuta alkaen.

Patria Oyj:n hallituksella on apunaan nimitys- ja palkitsemisvaliokunta sekä tarkastusvaliokunta.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokuntaan kuuluivat tilikaudella 2019 Esa Rautalinko, puheenjohtaja (29. toukokuuta 2019 asti), Petri Vihervuori, joka korvasi Rautalingon puheenjohtajana 29. toukokuuta 2019 alkaen, Harald Aarø, Jarle Næss sekä Ari Puheloinen. Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta valmistelee konsernin ja sen johdon palkkausrakenteita sekä palkitsemis- ja kannustinjärjestelmiä ja hyväksyy tärkeimmät johtajanimitykset.

Tarkastusvaliokuntaan kuuluivat tilikaudella 2019 Petri Vihervuori, puheenjohtaja (29. toukokuuta 2019 asti), Päivi Marttila, puheenjohtaja 29. toukokuuta alkaen, Eirik Lie ja Gyrid Skalleberg Ingerø. Tarkastusvaliokunta seuraa ja valvoo muun ohessa konsernin sisäisen valvonnan toteutumista, riskienhallintaa sekä taloudellista raportointia ja tilinpäätöksen laadintaa sekä compliance- ja eettisiin asioihin liittyviä ohjeistuksia ja toimenpiteitä. Muilta osin hallituksen keskuudessa ei ole sovittu erityisestä työnjaosta.

Patria Oyj:n neuvottelukunnan puheenjohtajana jatkoi kansanedustaja Sinuhe Wallinheimo ja varapuheenjohtajana kansanedustaja Markus Mustajärvi. Muiksi jäseniksi valittiin kansanedustaja Mika Kari, Pääesikunnan päällikkö, kenraaliluutnantti Timo Kivinen, kansanedustaja Mikko Savola, alivaltiosihteeri Petri Peltonen, työ- ja elinkeinoministeriö, valtiopäiväneuvos Raimo Vistbacka, laiteasentaja Jussi Karimäki, Patria, järjestelmäinsinööri Ilkka Kokko, Patria, järjestelmäasiantuntija Juha Kuusi, Patria ja suunnittelupäällikkö Jari Metsälä, Patria.

Lokakuussa pidetyssä ylimääräisessä yhtiökokouksessa Patrian neuvottelukuntaan nimitettiin puheenjohtajaksi kansanedustaja Jussi Saramo (Vas.), varapuheenjohtajaksi kansanedustaja Janne Sankelo (Kok.) ja jäseniksi kansanedustaja Riitta Mäkinen (SDP), kansanedustaja Petri Huru (PS) sekä kansanedustaja Hannu Hoskonen (Kesk.).

Neuvottelukunnassa jatkoivat Pääesikunnan päällikkö, kenraaliluutnantti Eero Pyötsiä, joka oli nimitetty kenraali Timo Kivisen tilalle 26. elokuuta 2019 ja työ- ja elinkeinoministeriön alivaltiosihteeri Petri Peltonen sekä henkilöstön edustajina Jussi Karimäki, Ilkka Kokko, Juha Kuusi ja Jari Metsälä.

Tilintarkastajaksi valittiin tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy. Päävastuullisena tilintarkastajana toimii Jukka Karinen, KHT.

Patrian sisäisenä tarkastajana toimi KPMG Oy.

KTM Esa Rautalinko, 57, nimitettiin Patria-konsernin toimitusjohtajaksi ja hän aloitti tehtävässään 1. heinäkuuta 2019. Tammikuussa 2019 Patrian toimitusjohtaja Olli Isotalo jätti tehtävänsä, ja talousjohtaja Ville Jaakonsalo nimitettiin väliaikaiseksi toimitusjohtajaksi siirtymäkauden ajaksi.

RISKIT JA EPÄVARMUUDET

Patrialla on yhtiön hallituksen hyväksymä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan politiikka, jossa määritellään riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tehtävät, tavoitteet, osa-alueet sekä vastuut ja valtuudet. Lopullinen vastuu riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan valvonnasta ja ohjauksesta on hallituksella, joka on antanut pääasiallisen vastuun näistä toiminnoista hallituksen nimittämälle tarkastusvaliokunnalle. Ensisijainen vastuu riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta on liiketoimintayksiköillä sekä Patria-konsernin kunkin vastuualueen toiminnolla. Patrian toimitusjohtaja vastaa riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan asianmukaisesta toiminnasta ja valvonnasta. Patrian konsernitoiminnot antavat suuntaviivat konsernin riskienhallinnalle ja sisäiselle valvonnalle sekä valvovat niitä eri tasoilla. Patrian sisäinen tarkastus, sisäiset ja ulkoiset tarkastajat arvioivat riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tehokkuutta. Myös Patrian asiakkaat tekevät omia tarkastuksiaan ja valvovat eri tavoin, että Patria noudattaa asiakkaiden vaatimuksia.

Riskienhallinta kattaa strategiset, operatiiviset ja compliance-riskit sekä rahoitus-, turvallisuus- ja vahinkoriskit.

Kansainvälinen puolustusteollisuus muuttuu jatkuvasti. Alalla tapahtuu yritysostoja ja fuusioita, uusia toimijoita ilmestyy, asiakkaiden vaatimukset monimutkaistuvat ja uusien teknologioiden käyttö lisääntyy sekä kilpailu kiristyy. Patria vastaa kilpailuun parantamalla asiakastarpeiden ja niiden muutosten ennakoimista ja ymmärtämistä sekä kehittämällä ja kaupallistamalla uusia kilpailukykyisiä tuotteita, palveluita ja ratkaisuja. Puolustustuotteiden vienti edellyttää vienti- tai siirtolupaa, jonka Suomessa myöntää puolustusministeriö tai tietyissä olosuhteissa hallitus. Olosuhteet potentiaalisessa kohdemaassa saattavat estää vientiluvan myöntämisen tai olosuhteet maassa, johon vientilupa on myönnetty, saattavat muuttua siten, että lupa peruutetaan väliaikaisesti tai pysyvästi.

Patrian tiettyjen liiketoimintasegmenttien luonteen vuoksi yksittäiset myynti- ja toimitusprojektit voivat olla erittäin suuria suhteessa konsernin vuotuiseen liikevaihtoon. Ne voivat sisältää tuotekehitystä, vaatia laajaa alihankintaa ja yhteistyötä kolmansien osapuolten kanssa sekä kestää useiden vuosien ajan. Toimitusten sisältö ja kumppanien kanssa yhdessä toteutetut yhteistyömuodot voivat olla luonteeltaan monitahoisia. Tällaisiin projekteihin liittyvät riskit ovat tyypillisesti moninaisia ja merkittäviä, ja ne edellyttävät perusteellista arviointia ja hallintaa. Projektinhallintaa sekä projektiin liittyvien riskien hallintaa kehitetään ja parannetaan jatkuvasti.

YRITYSVASTUU

Vastuullinen toiminta on perusta Patrian kannattavalle liiketoiminnalle ja sen jatkuvuudelle. Patria harjoittaa yritystoimintaa, jota ohjaavat lait, asetukset, niiden taustalla olevat ja muut kansainväliset sopimukset, asiakassopimukset ja yrityksen omat toimintaohjeet. Patrian yritysvastuun tilannekatsaus 2019 on osa Patrian vuosikatsausta.

Patriassa yritysvastuun ohjaus tapahtuu konsernin johtoryhmässä, mikä edesauttaa läpinäkyvyyttä ja vuoropuhelua konserninlaajuisesti. Hallituksen tarkastusvaliokunnan työjärjestykseen on selkeästi kirjattu vastuu eettisen toiminnan ohjauksesta ja valvonnasta.

Vuonna 2019 Patrian hallitukselle, hallituksen tarkastusvaliokunnalle sekä johtoryhmälle raportoitiin säännöllisesti yritysvastuuseen liittyvistä toimista. Eettisyys - ja compliance-asioihin ja toimintatapoihin liittyvää yhteistyötä jatkettiin edelleen Kongsbergin kanssa.

Eettinen toiminta on Patrian toiminnan ja päätöksenteon perusta ja varmistaa sidosryhmien luottamuksen yrityksen tapaan toimia. Tilikauden aikana Patria jatkoi eettisen toiminnan kehittämistä 18 kuukauden rullaavan kehityssuunnitelman pohjalta. Vuoden 2019 aikana Patriassa tarjottiin vaativaa compliance-koulutusta luokassa erikseen määritellyille kohderyhmille kuten johto, talous, myynti, markkinointi ja hankinta, ja lisäksi toteutettiin henkilötietosuoja-asioita (GDPR) koskeva online-koulutus. Lisäksi järjestettiin erityisesti vientivalvonta-asioihin liittyvää koulutusta.

Patriassa mitataan säännöllisesti henkilöstön näkemyksiä koskien epäeettisen toiminnan mahdollisuutta anonyymin kyselyn avulla. Vuoden 2019 kyselyn pohjalta kehitystoimenpiteenä oli viestinnän tehostaminen koskien nimettömän raportointikanavan prosesseja.

Vuonna 2019 otettiin myös käyttöön edelleen kehitetty liikekumppanien valintaprosessi ja siihen liittyen järjestettiin useita koulutuksia.

Patriassa on epäiltyjen väärinkäytösten ilmoittamiseksi sisäiset ja ulkoiset raportointikanavat, jotka mahdollistavat myös nimettömän palautteen. Kaikki näiden kautta tulleet ilmoitukset tutkittiin päivitettyjen prosessien mukaisesti. Raportointikanaviin tulleeseen palautteeseen liittyvät tilastot ja palautteen aihepiirit raportoitiin säännöllisesti hallituksen tarkastusvaliokunnalle.

Patriassa liiketoiminnan suunnittelussa, toiminnoissa ja johtamisessa otetaan huomioon ympäristönäkökohdat, niiden vaikutukset ja niihin liittyvät riskit. Patrian kaikki merkittävimmät toimintapaikkakunnat ovat ISO14001-ympäristösertifikaatin piirissä.

Vuonna 2019 käytiin vilkasta keskustelua vientilupakäytännöistä. Patria noudattaa kansallista lainsäädäntöä sekä kansainvälisiä sitoumuksia, joihin kansallinen lainsäädäntö perustuu. Viranomaisten myöntämät vientiluvat perustuvat tapauskohtaiseen kokonaisharkintaan, jossa arvioidaan sekä loppukäyttäjän luotettavuutta että riskiä sille, voidaanko ao. tarvikkeita käyttää kriteerien vastaisesti. Arviossa käytetään EU:n yhteisiä kriteereitä ja konsultoidaan muita EU-maita. Patria tukeutuu viranomaisten kykyyn punnita loppukäyttäjien luotettavuutta ja viennin edellytyksiä tehdessään vientilupapäätöksiä monimutkaisissa tilanteissa ja olosuhteissa.

Patria jatkoi yhteistyötä Tampereen teknillisen yliopiston (TTY) kanssa tukien taloudellisesti ilmailutekniikkaan liittyvää koulutusta. Patria jatkoi myös tukeaan nuorten syrjäytymisen ehkäisemiksi tukemalla kansainvälisen International Youth Foundationin ja paikallisesti toimivien nuorisotoimintojen toimintaa. Konserni tukee ainoan suomalaisen sarjatuotantoon päässeen hävittäjäkoneen VL Myrskyn entisöintiprojektia.

TILIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Tammikuussa Patria luovutti Suomen puolustusvoimille ensimmäisen elinjaksopäivitetyn Hamina-luokan Tornio-ohjusveneen. Hankkeessa päivitetään ja peruskorjataan yhteensä neljä ohjusvenettä ja sen tuottamat uudet suorituskyvyt ovat kokonaisuudessaan Merivoimien käytössä vuoden 2021 aikana. Patria toimii elinjaksopäivityksen kokonaisvastuullisena päätoimittajana, suunnittelijana ja pääintegraattorina.

Patria solmi toimitussopimuksen Laivue 2020-hankkeen taistelujärjestelmätoimittajaksi valitun Saabin kanssa. Patria toimittaa hankkeeseen sukellusveneiden kaikumittainjärjestelmän. Toimitussopimuksen arvioitu työllistävä vaikutus kotimaassa on noin 50 henkilötyövuotta.

Suomi ja Latvia sopivat yhteisestä maavoimien liikkuvuutta parantavasta kehityshankkeesta, johon Patria toimittaa 6x6-ajoneuvoalustan. Yhteishankkeen tavoitteena on kehittää yhteinen, panssaroitu pyöräajoneuvojärjestelmä. Kehityshanke on jo hankkeessa mukana olevien maiden suostumuksella avoinna myös muille maille. Mikäli kehitystyö johtaa tulevaisuudessa varsinaisiin ajoneuvojärjestelmän hankintoihin, parantaa yhteinen järjestelmä molempien maiden maavoimien liikkuvuutta, kustannustehokkuutta, yhteensopivuutta ja huoltovarmuutta.

Patria Oyj:n hallituksen puheenjohtajaksi nimitettiin 4. helmikuuta 2020 alkaen KTM Panu Routila, 55. Väliaikaisena puheenjohtajana toiminut valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosaston finanssineuvos Petri Vihervuori jatkaa hallituksen jäsenenä.

NÄKYMÄT

Patria jatkaa edelleen toimintansa tehokkuuden lisäämistä sekä palveluliiketoimintastrategiaan keskittymistä ja sen vahvistamista.

Merkittävä kotimainen HX-hanke jatkuu ja sen tavoitteena on korvata nykyinen Hornet-kalusto uusilla hävittäjillä. Patria neuvottelee valmistajien kanssa teollisesta yhteistyöstä, joka on erittäin tärkeä ja merkittävä mahdollisuus Patrialle.

Patrian 6x6-ajoneuvoalusta valittiin tammikuussa 2020 osaksi Suomen ja Latvian yhteiseen maavoimien liikkuvuutta parantavaan kehityshankkeeseen. Patria odottaa hankkeen johtavan ajoneuvojärjestelmätilauksiin.

HALLITUKSEN ESITYS VOITTOVAROJEN KÄYTÖSTÄ

Emoyhtiön vapaa oma pääoma 31.12.2019 on 233 499 250,69 euroa, josta tilikauden voitto on 4 753 648,56 euroa.

Hallitus ehdottaa, että yhtiökokouksen käytettävistä olevista voittovaroista jaetaan osinkoa 0,50 euroa kutakin Suomen valtion ja Kongsberg Defence & Aerospace AS:n omistamaa osaketta kohden, joten osingonjaon yhteismääräksi ehdotetaan 13 920 944,50 euroa. Jäljelle jäävät 219 578 306,19 euroa jätetään vapaaseen omaan pääomaan.

VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS 2020

Patria Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään Helsingissä 3. huhtikuuta 2020.

Konsernitilinpäätös (IFRS)

Konsernitase

Milj. euroa	Liite	31/12/2019	31/12/2018
Varat			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	11		
Aineettomat oikeudet		3,2	1,6
Liikearvo	8, 11	26,2	28,0
Ennakkomaksut		0,1	0,2
Aineelliset hyödykkeet	11		
Maa- ja vesialueet		3,2	2,2
Rakennukset ja rakennelmat		117,8	50,7
Koneet ja kalusto		25,9	20,5
Muut aineelliset hyödykkeet		0,3	0,3
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		2,1	0,8
Osuudet yhteisyrityksissä	12	174,1	164,5
Osakkeet ja muut osuudet	13, 16	0,2	0,2
Laskennallinen verosaaminen	10	8,2	2,9
Muut saamiset		6,0	6,0
Pitkäaikaiset saamiset yhteisyrityksiltä	12	0,4	0,4
Pitkäaikaiset varat yhteensä		**367,5**	**278,2**
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	14		
Aineet ja tarvikkeet		41,8	38,0
Keskeneräiset tuotteet		43,1	23,3
Valmiit tuotteet		2,8	1,9
Ennakkomaksut		2,6	3,2
Saamiset			
Myyntisaamiset	2	101,9	106,0
Saamiset yhteisyrityksiltä	12	0,0	0,0
Muut saamiset		1,8	1,5
Siirtosaamiset	14	52,1	36,4
Johdannaissopimukset	22	0,2	0,1
Tilikauden verosaamiset		1,6	4,9
Rahat ja pankkisaamiset		35,9	8,1
Lyhytaikaiset varat yhteensä		**283,9**	**223,4**
Varat yhteensä		**651,4**	**501,7**

Milj. euroa	Liite	31/12/2019	31/12/2018
Oma pääoma ja velat			
Oma pääoma	18		
Osakepääoma		38,0	38,0
Käyvän arvon rahasto	17	-0,0	0,1
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		164,1	164,1
Muuntoerot		-2,8	-2,2
Kertyneet voittovarat		11,4	1,1
Tilikauden voitto		4,5	29,3
Emoyhtiön osakkeenomistajien osuus omasta pääomasta		**215,2**	**230,4**
Määräysvallattomien omistajien osuus		**23,2**	**21,0**
Oma pääoma yhteensä		**238,4**	**251,4**
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	10	1,3	1,4
Eläkevelvoitteet	7	8,2	4,1
Varaukset	20	17,7	18,0
Korolliset velat	2, 19	76,5	24,5
Pitkäaikaiset velat yhteensä		**103,7**	**48,0**
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat	2, 19	128,1	51,0
Saadut ennakot		60,1	53,8
Ostovelat		53,9	39,2
Velat yhteisyrityksille	12	0,0	0,0
Muut lyhytaikaiset velat		17,4	16,5
Siirtovelat	15	49,2	41,7
Johdannaissopimukset	22	0,4	0,1
Lyhytaikaiset velat yhteensä		**309,2**	**202,3**
Oma pääoma ja velat yhteensä		**651,4**	**501,7**

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Konsernituloslaskelma

Milj. euroa	Liite	1-12/2019	%	1-12/2018	%
Liikevaihto	4	**507,5**		**476,1**	
Liiketoiminnan muut tuotot	5	3,6		4,8	
Osuus yhteisyritysten tuloksesta		14,4		12,9	
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		7,3		-0,2	
Valmistus omaan käyttöön		3,2		0,2	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-133,2		-127,1	
Varastojen muutos		-10,1		-2,4	
Ulkopuoliset palvelut		-99,5		-71,0	
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	7	-186,8		-171,1	
Poistot ja arvonalentumiset	8	-25,7		-12,5	
Liiketoiminnan muut kulut	5	-72,8		-73,8	
Liikevoitto		**7,8**	**1,5 %**	**35,9**	**7,5 %**
Rahoitustuotot ja -kulut	9				
Korko- ja muut rahoitustuotot		0,2		0,2	
Korko- ja muut rahoituskulut		-4,3		-2,6	
Kurssierot		0,2		0,1	
Tulos ennen veroja		**3,9**	**0,8 %**	**33,7**	**7,1 %**
Tuloverot	10	0,6		-4,3	
Tilikauden voitto		**4,5**	**0,9 %**	**29,3**	**6,2 %**
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden tuloksesta		4,9		4,1	
Emoyhtiön osakkeenomistajien osuus tilikauden tuloksesta		-0,4		25,2	
Tilikauden voitto		**4,5**	**0,9 %**	**29,3**	**6,2 %**

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

Milj. euroa	1-12/2019	%	1-12/2018	%
Tilikauden voitto	4,5		29,3	
Muut laajan tuloksen erät				
Erät, jotka siirretään tai saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi				
Tulevien kassavirtojen suojaus	-0,1		-0,4	
Muuntoeron muutos	-0,6		-0,8	
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi				
Etuuspohjaisten järjestelyiden vakuutusmatemaattinen voitto/tappio	-1,0		0,6	
Osuus yhteisyritysten laajan tuloksen eristä	-0,5		-1,6	
Tilikauden laaja tulos	**2,2**	**0,4 %**	**27,1**	**5,7 %**
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden laajasta tuloksesta	4,5		4,4	
Emoyhtiön osakkeenomistajien osuus tilikauden laajasta tuloksesta	-2,3		22,7	
Tilikauden laaja tulos	**2,2**	**0,4 %**	**27,1**	**5,7 %**

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Konsernin rahavirtalaskelma

Milj. euroa	Liite	1-12/2019	1-12/2018
Tilikauden voitto		4,5	29,3
Poistot ja arvonalentumiset	8	25,7	12,5
Myyntivoitot ja tappiot		-0,1	-1,2
Muut oikaisut			
Osuus yhteisyritysten tuloksista		-14,4	-12,9
Saadut osingot yhteisyrityksiltä		6,2	4,7
Muut oikaisut		0,1	0,1
Rahoituserät		4,1	2,4
Verot	10	-0,6	4,3
Saamisten muutos		-0,8	-7,7
Velkojen muutos		8,5	5,3
Vaihto-omaisuuden muutos		-5,3	-0,3
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		**28,0**	**36,7**
Saadut korot		0,2	0,3
Maksetut korot		-3,8	-1,7
Saadut osingot		0,0	0,0
Muut rahoituserät		-0,4	-0,8
Maksetut verot		-0,2	-7,3
Liiketoiminnan nettorahavirta		**23,8**	**27,1**
Yrityshankinnat vähennettynä hankituilla rahavaroilla		-15,8	0,2
Muun käyttöomaisuuden ostot		-14,8	-7,3
Muun käyttöomaisuuden myynnit ja muut muutokset		0,1	2,2
Investointien rahavirta		**-30,5**	**-5,0**
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-9,4	-1,5
Pitkäaikaisten lainojen nostot		9,9	20,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys/vähennys		50,9	-16,9
Maksetut osingot emoyhtiön osakkeenomistajille		-13,9	-16,7
Maksetut osingot määräysvallattomille osakkeenomistajille		-2,6	-4,3
Muut muutokset		-0,4	-0,6
Rahoituksen rahavirta		**34,5**	**-20,0**
Likvidien varojen muutos	2	**27,8**	**2,2**
Muutos		27,8	2,2
Likvidit varat kauden alussa		8,1	5,9
Likvidit varat kauden lopussa		**35,9**	**8,1**
Kurssiero		-0,0	0,0

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Milj. euroa	Liite	Osakepääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Käyvän arvon rahasto	Muuntoerot	Kertyneet voittovarat	Emoyhtiön osakkeenomistajien osuus omasta pääomasta	Määräys-vallattomien omistajien osuus	Yhteensä
Alkusaldo		38,0	164,1	0,1	-2,2	30,4	230,4	21,0	251,4
Maksetut osingot						-13,9	-13,9		-13,9
Laajan tuloksen erät	10								
Tulevien kassavirtojen suojaus				-0,1			-0,1		-0,1
Muuntoeron muutos					-0,6		-0,6		-0,6
Etuuspohjaisten järjestelyiden vakuutusmatemaattinen voitto/tappio						-1,0	-1,0		-1,0
Osuus yhteisyritysten laajan tuloksen eristä						-0,5	-0,5		-0,5
Vähemmistöosuus						-4,9	-4,9	2,3	-2,6
Taseen voittovarojen kurssiero						1,3	1,3		1,3
Korjaukset aikaisempien tilikausien kirjauksiin*						0,0	0,0		0,0
Tilikauden voitto						4,5	4,5		4,5
31.12.2019		**38,0**	**164,1**	**-0,0**	**-2,8**	**15,9**	**215,2**	**23,2**	**238,4**

Alkusaldo		38,0	164,1	0,5	-1,3	22,6	223,9	21,1	245,0
Maksetut osingot						-16,7	-16,7		-16,7
Laajan tuloksen erät	10								
Tulevien kassavirtojen suojaus				-0,4			-0,4		-0,4
Muuntoeron muutos					-0,8		-0,8		-0,8
Etuuspohjaisten järjestelyiden vakuutusmatemaattinen voitto/tappio						0,6	0,6		0,6
Osuus yhteisyritysten laajan tuloksen eristä						-1,6	-1,6		-1,6
Vähemmistöosuus						-4,1	-4,1	-0,2	-4,3
Taseen voittovarojen kurssiero						-1,5	-1,5		-1,5
Korjaukset aikaisempien tilikausien kirjauksiin*						1,8	1,8		1,8
Tilikauden voitto						29,3	29,3		29,3
31.12.2018		**38,0**	**164,1**	**0,1**	**-2,2**	**30,4**	**230,4**	**21,0**	**251,4**

*IAS8 mukainen aikaisempiin kausiin kohdistuva korjaus.

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1. Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

LIIKETOIMINNAN KUVAUS

Patria on kansainvälisesti toimiva puolustus- ja ilmailuteollisuuskonserni, joka toimittaa omaan erityisosaamiseensa ja kumppanuuksiin perustuvia, kilpailukykyisiä ratkaisuja asiakkailleen. Patria Oyj:n osakkeista omistaa Suomen valtio 50,1 % ja Kongsberg Defence & Aerospace AS 49,9 %.

Patria Oyj:n ja sen tytäryritysten (yhdessä "Patria" tai "konserni") liiketoiminta jakautuu kolmeen liiketoiminta-alueeseen: Land Solutions, Systems and Services sekä Muut toiminnot.

Patria Oyj ("yhtiö") on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö, jonka rekisteröity osoite on Kaivokatu 10 A, 00100 Helsinki. Jäljennös tilinpäätöksestä on saatavissa Patria Oyj:n pääkonttorista osoitteesta Kaivokatu 10 A, 00100 Helsinki ja verkkosivuilla **www.patriagroup.com**.

ESITYSTAPA

Patrian konsernitilinpäätös on laadittu Euroopan Unionin käyttöönottaman kansainvälisen tilinpäätöskäytännön mukaisesti (International Financial Reporting Standards, IFRS), joka sisältää kansainväliset tilinpäätösstandardit (IAS) sekä International Financial Reporting Interpretations Committeen (IFRIC) tulkinnat.

ARVIOIDEN KÄYTTÖ JA HARKINTAAN PERUSTUVAT RATKAISUT

Tilinpäätöksen laadinta IFRS:n mukaan edellyttää sellaisten johdon arvioiden ja oletusten käyttämistä ja harkintaa sisältävien ratkaisujen tekemistä, jotka vaikuttavat taseen laadintahetken varojen ja velkojen määriin, ehdollisten varojen ja velkojen raportointiin sekä tuottojen ja kulujen määriin raportointikaudella.

Laskenta-arvioita ja harkintaa on käytetty määritettäessä tilinpäätöksessä raportoitujen erien suuruutta, mm. määritettäessä tiettyjen omaisuuserien realisoitavuutta, aineellisen ja aineettoman käyttöomaisuuden taloudellisia pitoaikoja, tuloveroja, varastoarvoja, varauksia, eläkevastuita sekä liikearvojen ja muiden erien arvonalentumisia. Arvioiden perusteita on kuvattu tarkemmin näissä laadintaperiaatteissa ja tilinpäätöksen asianomaisten liitetietojen yhteydessä.
Arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen parhaaseen näkemykseen, mutta on mahdollista, että toteumat poikkeavat tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista.

KONSOLIDOINTIPERIAATTEET

Tytäryhtiöt

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Patria Oyj:n ja kaikki ne tytäryhtiöt, joiden osakkeiden äänimäärästä emoyhtiö omistaa suoraan tai välillisesti yli 50 % tai joissa Patrialla on muutoin määräysvalta raportointikauden päättymispäivänä. Määräysvallalla tarkoitetaan oikeutta määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista hyödyn saamiseksi sen toiminnasta.

Hankitut tai perustetut tytäryhtiöt sisällytetään konsernitilinpäätökseen käyttäen hankintamenetelmää. Tällöin luovutettu vastike ja hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja vastattavaksi otetut velat on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä. Konsernin lisätessä omistusosuuttaan sellaisessa yhtiössä, jossa Patrialla on jo ollut määräysvalta, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteesta arvostetaan joko käypään arvoon tai siihen määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien osuuden suhteellista osuutta hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta. Hankinnasta syntynyt liikearvo kirjataan määrään, jolla luovutettu vastike, mahdollinen määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteesta ja mahdollinen aiemmin omistettu osuus yhteenlaskettuina, ylittää konsernin osuuden hankitun nettovarallisuuden käyvästä arvosta. Liikearvoille suoritetaan arvonalentumistestaus vähintään vuosittain. Hankintameno sisältää mahdolliset käypään arvoon arvostetut luovutetut varat. Luovutettu vastike ei sisällä hankinnasta erillisenä käsiteltäviä liiketoimia, vaan nämä käsitellään hankinnan yhteydessä tulosvaikutteisesti. Hankintaan liittyvät menot kirjataan tuloslaskelmaan kuluiksi kausille, joiden aikana menot toteutuvat ja palvelut otetaan vastaan, lukuun ottamatta vieraan- tai omanpääomanehtoisten arvopapereiden liikkeeseen laskusta aiheutuvia menoja.

Liiketoimintojen yhdistämiseen liittyvä mahdollinen ehdollinen vastike (lisäkauppahinta) arvostetaan käypään arvoon hankintahetkellä. Se luokitellaan joko velaksi tai omaksi pääomaksi. Velaksi luokiteltu ehdollinen vastike arvostetaan käypään arvoon jokaisen raportointikauden päättymispäivänä, ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Omaksi pääomaksi luokiteltua ehdollista vastiketta ei arvosteta uudelleen.

Hankintoihin, jotka ovat toteutuneet ennen 1.1.2010, on sovellettu tuolloin voimassa olleita IFRS-standardeja.

Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan, ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Konsernin sisäiset liiketapahtumat, voitonjako, saamiset ja velat sekä realisoitumattomat katteet eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä. Määräysvallattomien omistajien osuus erotetaan tilikauden tuloksesta sekä laajasta tuloksesta. Konsernin taseessa määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta esitetään omana eränään omassa pääomassa.

Osakkuus- ja yhteisyritykset

Osakkuusyrityksinä konsernitilinpäätökseen yhdistellään ne yritykset, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta. Huomattava vaikutusvalta on oikeus osallistua yrityksen talouden ja toiminnan periaatteita koskevaan päätöksentekoon, mutta se ei ole näitä periaatteita koskevaa määräysvaltaa tai yhteistä määräysvaltaa.

Yhteisyritys on yhteisjärjestely, jonka mukaan osapuolilla, joilla on järjestelyssä yhteinen määräysvalta, on oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen. Yhteinen määräysvalta perustuu osapuolten väliseen sopimukseen.

Konsernin osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksistä yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä huomattavan vaikutusvallan tai yhteisen määräysvallan saamisesta lähtien sen päättymiseen saakka. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tilikauden tuloksista on esitetty konsernin tuloslaskelmassa omana eränään ennen liikevoittoa rivillä Osuus yhteisyritysten tuloksesta. Patrian osuus yhteisyritysten muihin laajan tuloksen eriin kirjatuista muutoksista on kirjattu konsernin muihin laajan tuloksen eriin. Konsernin osuus hankintapäivän jälkeen kertyneistä oman pääoman eristä sisältyy konsernin omaan pääomaan. Jos konsernin osuus yhteisyrityksen tappiosta ylittää kyseisen sijoituksen hankintamenon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita huomioida, ellei konsernilla ole muita yhteisyrityksiin liittyviä velvoitteita.

ULKOMAANRAHANMÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaanrahanmääräiset erät kirjataan euroiksi tapahtumapäivän kurssiin. Tilinpäätöspäivänä avoimena olevat ulkomaanrahanmääräiset saamiset ja velat sekä johdannaisinstrumentit on arvostettu käyttäen tilinpäätöspäivän kursseja. Ulkomaanrahanmääräisten erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on merkitty tuloslaskelmaan. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle. Valuuttamääräisten lainojen ja saamisten kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Euroalueen ulkopuolella sijaitsevien konserniyhtiöiden tuloslaskelmat muunnetaan euroiksi raportointikauden keskikurssia ja taseet tilinpäätöspäivän kurssia käyttäen. Tilinpäätöksen muuntamisesta euroiksi johtuvat kurssierot kirjataan konsernin oman pääoman muuntoeroihin. Ulkomaisten tytäryhtiöiden hankintamenon eliminoinnista syntyvät muuntoerot kirjataan suoraan oman pääoman muuntoeroihin.

Myytyjen konserniyhtiöiden osalta kertyneet omaan pääomaan kirjatut muuntoerot sisällytetään tuloslaskelman luovutusvoittoon tai -tappioon.

RAHOITUSINSTRUMENTIT

Rahoitusvarat luokitellaan kolmeen pääryhmään: jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat ja käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta kirjattavat.

Siltä osin kuin liitetiedoissa ei ole erikseen esitetty, tasearvojen katsotaan vastaavan käypiä arvoja.

Jaksotettuun hankintamenoon luokitellaan pitkäaikaiset saamiset yhteisyrityksiltä, muut saamiset, sijoitukset yritystodistuksiin, myyntisaamiset, rahat ja pankkisaamiset, korolliset rahoitusvelat ja ostovelat. Rahoitusvelat kirjataan selvityspäivänä ja ne esitetään taseessa jaksotettuun hankintamenoon käyttäen efektiivisen koron menetelmää.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjataan osakkeet ja muut osuudet, korolliset sijoitukset sekä johdannaiset (ei suojauslaskentaa).

Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta kirjattaviin eriin kuuluvat suojauslaskennan alaiset johdannaiset.

Kaikki johdannaissopimukset, mukaan lukien kytketyt johdannaiset, arvostetaan käypään arvoon. Käyvän arvon määrittely perustuu noteerattuihin markkinahintoihin, -korkoihin ja -kursseihin, kassavirtojen diskonttaukseen ja optioiden arvonmääritysmalleihin.

Konserni soveltaa IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa sitovien kiinteähintaisten myynti- ja ostotilauksien valuuttamääräisiä rahavirtoja suojaaviin valuuttajohdannaisiin sekä lainasalkkua suojaaviin korkojohdannaisiin (rahavirran suojaus). Valuuttatermiinisopimusten spot-osuus määritetään suojausinstrumenteiksi rahavirran suojausta koskevissa suojaussuhteissa. Valuuttatermiinisopimusten korko-osuus kirjataan tuloslaskelmaan korkotuottoihin tai -kuluihin. Suojauslaskennan kriteerit täyttävien rahavirtojen suojausinstrumenttien käyvän arvon spot-spot muutoksen tehokas osuus kirjataan laajan tuloslaskelman eriin. Tehoton osa kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti tuloslaskelman rahoituseriin. Kertynyt käyvän arvon muutoksen tehokas osuus kirjataan omasta pääomasta tuloslaskelmaan ostojen ja myynnin oikaisuna samoille kausille, joilla suojattavat kassavirrat vaikuttavat tulokseen. Pääasiallisena tehottomuuden lähteenä on suojausinstrumenttien eräpäivien ja suojattavien valuuttamääräisten rahavirtojen odotettujen tapahtumapäivien ajallinen eroavaisuus. Tase-erien suojauksessa ei sen sijaan sovelleta suojauslaskentaa.

Laajan tuloslaskelman rahavirran suojauksiin kirjattaviin käyvän arvon muutoksiin tehdään soveltuvat vero-oikaisut.

RAHOITUSINSTRUMENTTIEN ARVON ALENTUMINEN

Jokaisen raportointikauden päättyessä arvioidaan, onko objektiivista näyttöä jonkin rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvo on alentunut ja arvonalentumistappiota syntynyt vain, jos on objektiivista näyttöä arvon alentumisesta yhden tai useamman, omaisuuserän alkuperäisen kirjaamisen jälkeen toteutuneen tapahtuman (”tappion synnyttävä tapahtuma”) seurauksena ja tappion synnyttävällä tapahtumalla (tai tapahtumilla) on luotettavasti arvioitavissa oleva vaikutus rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvioituihin vastaisiin rahavirtoihin.

Näyttöä arvonalentumisesta voivat olla esimerkiksi velallisen tai velallisryhmän merkittävät taloudelliset vaikeudet, koronmaksun tai lyhennysten laiminlyönnit, konkurssin tai muun taloudellisen uudelleenjärjestelyn todennäköisyys tai havainnoitavissa oleva tieto, joka osoittaa arvioitujen vastaisten rahavirtojen määritettävissä olevaa vähentymistä, esimerkiksi muutokset maksujen myöhästymisessä ja laiminlyöntien kanssa korreloiva velallisen heikentynyt taloudellinen tilanne.

Jos arvonalentumistappion määrä vähentyy myöhemmällä kaudella ja vähennys pystytään objektiivisesti yhdistämään arvonalentumisen kirjaamisen jälkeen toteutuneeseen tapahtumaan (kuten velallisen luottoluokituksen parantumiseen), konsernituloslaskelmaan merkitään aiemmin kirjatun arvonalentumistappion peruutus. Jos myytävissä olevaksi luokitellun vieraan pääoman ehtoisen instrumentin käypä arvo kasvaa myöhemmällä kaudella ja nousun voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumistappion tulosvaikutteisen kirjaamisen jälkeiseen tapahtumaan, arvonalentumistappio peruutetaan konsernin tuloslaskelman kautta.

Konsernin myyntisaamisiin ja muihin pitkäaikaisiin saamisiin ei asiakaskunnan rakenteen vuoksi liity merkittäviä luottoriskejä. Luottoriskejä vastaan suojaudutaan pääsääntöisesti sopimalla niitä pienentävistä ehdoista myyntisopimuksissa ja tapauskohtaisesti käytetään luottovakuutuksia. Historiassa konserni ei ole kirjannut olennaisia myyntisaamisten luottotappioita. Konserni arvioi luottotappioriskiä jatkuvasti ja mahdolliset muutokset esimerkiksi asiakaskunnan rakenteessa voivat johtaa luottotappiovarauksen kirjaamiseen.

LIIKEVAIHTO JA MYYNNIN TULOUTUSPERIAATTEET

Tuotot on esitetty nettona, josta on vähennetty välilliset verot, sopimussakot ja alennukset. Tuotot kirjataan, kun tavaroiden hallinta tai palvelu luovutetaan asiakkaalle, siihen määrään, jonka konserni arvioi olevansa oikeutettu saamaan kyseisten tavaroiden ja palveluiden luovutuksesta. Transaktion hintaan saattaa sisältyä muuttuvia elementtejä, kuten sopimussakkoja ja vahingonkorvauksia.

Tuotteet koostuvat varaosien ja standardituotteiden myynneistä, joista tuotot kirjataan sillä hetkellä, kun tuotteiden hallinta luovutetaan asiakkaalle, yleensä tavaroiden toimittamisen yhteydessä. Tuotteet sisältävät myös projektit (panssaroidut pyöräajoneuvot, kranaatinheitinjärjestelmät sekä järjestelmät ja järjestelmäintegraatiot). Projektin sopimusehdoista ja projektin kestosta riippuen tuotto kirjataan tietyllä hetkellä tai ajan kuluessa.

Palveluiden myynti koostuu huollosta, korjauksesta ja modifikaatioista sekä tuntiperusteisesti tarjottavista palveluista. Tuotot kirjataan sopimusehdoista ja projektin kestosta riippuen joko ajan kuluessa tehtyjen tuntien tai kertyneiden kustannusten perusteella tai tietyllä hetkellä, jos projektin kesto on lyhyt ja tulosvaikutus vähäinen.

Ajan kuluessa kirjattavat tuotot määritetään valmiusasteen perusteella tehtyjen tuntien tai syntyneiden kustannusten perusteella, kun sopimuksen lopputulos voidaan luotettavasti arvioida. Kun lopputulosta ei pystytä luotettavasti määrittämään, aiheutuneet kulut rasittavat sen tilikauden tulosta, jolloin ne syntyvät, mutta tulot kirjataan vain siltä osin kuin yhtiö saa todellisten kustannusten määrää vastaavia tuloja. Kaikki tappiot kirjataan kuluiksi välittömästi.

Patria tarjoaa asiakkailleen tavanomaiset maksuehdot. Mikäli yli vuoden pituisia maksuehtoja tarjotaan, laskutettua määrää oikaistaan rahan aika-arvolla ja korkotuotto jaksotetaan luottoajalle.

Patrialla ei ole merkittäviä asiakasjärjestelyitä, jotka eivät täytä IFRS 15 -standardissa asetettuja sopimuksen kriteereitä. Patria tarjoaa asiakkailleen usein sopimuksellisia takuita, joilla se yleensä antaa toimintatakuun toimitetuille tuotteille takuukauden aikana.

Patria saa asiakkailtaan maksuja sopimuksissa sovittuihin laskutussuunnitelmiin perustuen. Muutokset myyntisopimuksiin liittyvissä taseeseen merkityissä saamisissa ja veloissa johtuvat Patrian sopimuksiin perustuvasta suorituksesta. Saamiset asiakkailta myyntisopimuksista liittyvät ensisijaisesti oikeuteen vastikkeeseen työstä, joka on tehty, mutta jota ei ole laskutettu raportointipäivänä. Nämä omaisuuserät siirretään myyntisaamisiin, kun Patrialla on sopimuksellinen oikeus laskuttaa asiakasta. Velat asiakkaille myyntisopimuksista liittyvät pääasiassa asiakkailta saatuihin ennakkomaksuihin projekteista, joiden myyntituotot kirjataan ajan kuluessa. Nämä määrät kirjataan myyntituotoksi silloin kun Patria täyttää sopimuksesta johtuvat velvoitteet.

Sen arvioiminen, onko projektin sopimusvelvoitteista erotettavissa erillisiä tuotteita ja palveluita, edellyttää harkintaa ja sillä voi olla vaikutusta tuottojen kirjaamisen ajankohtaan ja määrään.

Tuotteet ja palvelut -tyyppiset sopimukset sisältävät pääasiassa yhden suoritusvelvoitteen. Pitkäaikaisiin sopimuksiin sisältyvät pitkäaikaiset huoltosopimukset, joista tuotot kirjataan pääsääntöisesti ajan kuluessa. Tähän tulotyyppiin kuuluvaan sopimukseen sisältyy yleensä yksi suoritusvelvoite kutakin toimitusta kohden.

Sopimuksiin perustuvat omaisuuserät sisältyvät taseen Siirtosaamiset erään ja sopimukseen perustuvat velat taseen Saadut ennakkomaksut erään (Liite 14.).

Patrialla ei ollut vuoden lopussa asiakassopimusten saamiseen tai täyttämiseen liittyviä kustannuksia, jotka olisi aktivoitu IFRS 15 -standardin alla.

TUTKIMUS- JA KEHITYSMENOT

Tutkimus- ja kehitysmenot kirjataan sen tilikauden kuluksi, jonka aikana ne ovat syntyneet. Aktivoiduille keskeneräisille kehitysmenoille tulee tehdä säännöllisesti arvonalentumistesti vertaamalla siitä kerrytettävissä olevaa rahamäärää sen kirjanpitoarvoon. Poistamattomat aktivoidut kehitysmenot, joiden kirjanpitoarvon katsotaan olevan niistä kerrytettävissä olevaa rahamäärää korkeampi, kirjataan välittömästi kuluksi tuloslaskelmaan.

TULOVEROT

Konsernin veroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikauden tulokseen perustuvat verot ja aikaisempien tilikausien verojen oikaisut sekä laskennallisten verojen muutos. Laajaan tulokseen kirjattavien erien verovaikutus kirjataan vastaavasti laajaan tulokseen. Osuus yhteisyritysten tuloksista esitetään tuloslaskelmassa laskettuna nettotuloksesta, ja se sisältää siten verovaikutuksen.

Laskennallinen verovelka tai -saaminen lasketaan velkamenetelmän mukaan kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä väliaikaisista eroista tilinpäätöshetkellä voimassaolevia verokantoja käyttäen. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten hyödykkeiden poistoeroista, hankittujen yhtiöiden nettovarallisuuden arvostamisesta käypään arvoon, rahoitusvarojen ja suojausinstrumenttien arvostamisesta käypään arvoon, sisäisistä varastokatteista, eläkevelvoitteista, varauksista, tilinpäätössiirroista sekä käyttämättömistä verotuksellisista tappioista. Laskennallinen verosaaminen väliaikaisista eroista kirjataan siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan.

AINEELLISET HYÖDYKKEET

Aineelliset hyödykkeet arvostetaan poistoilla ja mahdollisilla arvonalentumistappioilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenoon. Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Hyödykkeiden taloudellista vaikutusaikaa tarkastellaan tarvittaessa ja oikaistaan kuvastamaan mahdollisia taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuvia muutoksia.

Poistot perustuvat arvioituihin taloudellisiin vaikutusaikoihin:

- Rakennukset 10–30 vuotta
- Koneet ja kalusto 3–15 vuotta
- Muut aineelliset hyödykkeet 3–20 vuotta

Maa-alueista ei kirjata poistoja. Tavanomaiset korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tilikauden kuluksi. Merkittävät parannusinvestoinnit aktivoidaan, mikäli ne tuottavat vastaista taloudellista hyötyä. Aineellisten hyödykkeiden luovutuksesta syntyvät voitot ja tappiot sisältyvät tuloslaskelmassa liikevoittoon.

LIIKEARVO JA MUU AINEETON OMAISUUS

Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla. Liikearvon arvo arvioidaan vuosittain tai useammin, mikäli olosuhteiden muuttuessa on todennäköistä, että arvo saattaa olla alentunut. Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan.
Aineettomia hyödykkeitä ovat aktivoidut kehitysmenot, tavaramerkit, patentit, ohjelmistojen lisenssit sekä tuote- ja markkinointioikeudet. Aineettomat hyödykkeet, jotka syntyvät kehittämistoiminnasta, merkitään taseeseen vain, jos IAS 38 -standardin edellytykset täyttyvät.

Hankitut aineettomat hyödykkeet arvostetaan poistoilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenoon. Hyödykkeistä tehdään liikearvoa lukuun ottamatta tasapoistot taloudellisena vaikutusaikanaan, joka yleensä vaihtelee kolmesta kahteenkymmeneen vuoteen.

SAADUT AVUSTUKSET

Valtiolta tai muilta tahoilta saadut avustukset kirjataan tilikauden tulokseen liiketoiminnan muihin tuottoihin niillä tilikausilla, joilla avustuksia vastaavat kulut ovat syntyneet. Aineellisten tai aineettomien hyödykkeiden hankintaan liittyvät avustukset kirjataan hyödykkeiden hankintamenon pienennykseksi.

ARVONALENTUMISET

Omaisuuserien kirjanpitoarvo arvioidaan jokaisena tilinpäätöspäivänä mahdollisen arvonalentumisen tunnistamiseksi. Liikearvot testataan vuosittain. Arvonalentumisen arviointia varten konsernin omaisuus jaetaan rahavirtaa tuottaviin yksiköihin. Arvonalennuksena kirjataan määrä, jolla omaisuuden tasearvo ylittää vastaavan omaisuuden odotettavissa olevien vastaisten rahavirtojen nykyarvon.

Aikaisemmin kirjattu arvonalennus peruutetaan, mikäli kerrytettävissä olevan tulon määrittämisessä käytetyt arviot muuttuvat. Arvonalentumista ei peruuteta enempää kuin mikä hyödykkeen tasearvo olisi ilman aikaisempien vuosien arvonalentumista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta.

VUOKRASOPIMUKSET

Konserni vuokralleottajana kirjaa taseeseen omaisuuserän (oikeus käyttää vuokrattua hyödykettä) ja tulevien vuokrien maksamista koskevan velan. Tulosvaikutus muodostuu vuokrattujen omaisuuserien poistoista sekä vuokrasopimusvelan koroista.

Patria soveltaa vapaaehtoisia helpotuksia lyhytaikaisiin ja arvoltaan vähäisiin omaisuuseriin koskeviin vuokrasopimuksiin. Näihin sopimuksiin liittyvät vuokrat kirjataan kuluksi vuokrakauden ajalta.

TYÖSUHDE-ETUUDET

Konserniyhtiöillä on eri maissa eläkejärjestelyjä, jotka perustuvat paikallisiin olosuhteisiin ja käytäntöihin. Nämä eläkejärjestelyt luokitellaan joko maksu- tai etuuspohjaisiksi järjestelyiksi. Maksupohjaisista eläkejärjestelyistä suoritettavat maksut kirjataan kuluksi sen tilikauden tuloslaskelmaan, johon ne kohdistuvat. Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden velvoitteiden nykyarvo on merkitty taseeseen käypään arvoon tilinpäätöspäivänä. Suomen TyEL-järjestelmän mukaisia eläkkeitä on käsitelty maksuperusteisina ja työnantajan omavastuumaksut työttömyysvakuusrahastolle etuuspohjaisina.

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alhaisemman nettorealisointiarvon määräisenä. Hankintameno määritetään noudattaen fifo-periaatetta tai keskihintamenetelmää, joka on riittävän lähellä fifo-periaatteen mukaan laskettua todellista hankintamenoa.

Vaihto-omaisuuden arvoon luetaan vaihto-omaisuuden hankintamenot, välittömät valmistuspalkat, muut välittömät valmistusmenot sekä osuus valmistuksen välillisistä kustannuksista.

MYYNTISAAMISET

Myyntisaamiset arvostetaan niiden odotettuun realisointiarvoon, joka on alkuperäinen laskutusarvo vähennettynä näiden saatavien arvioidulla arvonalennuksella. Myyntisaamisista tehdään arvonalennus, kun on olemassa perusteltu näyttö, että konserni ei tule saamaan kaikkia saamisiaan alkuperäisin ehdoin.

RAHAVARAT

Rahavarat koostuvat käteisvaroista ja lyhytaikaisista pankkitalletuksista. Pankeista saadut tililuotot sisältyvät taseen lyhytaikaisiin velkoihin.

VARAUKSET
Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja sen suuruus voidaan luotettavasti määritellä. Varaukset voivat liittyä toimintojen uudelleenjärjestelyihin, tappiollisiin sopimuksiin, takuuvelvoitteisiin ja reklamaatiotöihin.

OSINGONJAKO
Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamaa osinkoa ei vähennetä jakokelpoisesta omasta pääomasta ennen yhtiökokouksen päätöstä.

SEGMENTTIRAPORTOINTI
Konserni on päättänyt olla noudattamatta vapaaehtoista IFRS 8 standardia ja ei esitä tilinpäätöksessä segmentti-informaatiota.

UUSIEN JA MUUTETTUJEN IFRS-STANDARDIEN SEKÄ IFRIC-TULKINTOJEN SOVELTAMINEN
Patria on ottanut käyttöön International Accounting Standards Boardin julkistaman standardin IFRS 16 Vuokrasopimukset, sekä tulkinnan IFRIC 23 Epävarmat veropositiot, jotka tulivat voimaan 1. tammikuuta 2019 alkaen. Konsernin kannalta merkittävin muutos oli IFRS 16 Vuokrasopimukset.

IFRS 16 Vuokrasopimukset
Patria on ottanut käyttöön uuden IFRS 16 standardin 1.1.2019 alkaen ja soveltanut käyttöönoton yksinkertaistettua menettelytapaa. Käyttöönoton kumulatiivinen vaikutus näytetään 1.1.2019 avaavassa taseessa, eikä käyttöönottoa edeltävän vuoden vertailulukuja ole oikaistu.

IFRS 16:n mukaan kaikki vuokrasopimukset esitetään vuokralleottajan taseessa. Vuokralleottaja kirjaa taseeseen käyttöoikeusomaisuuserän perustuen sen oikeuteen käyttää kyseistä omaisuuserää sekä leasingvelan perustuen velvollisuuteen suorittaa vuokramaksuja. Käyttöoikeusomaisuuserät poistetaan joko vuokra-ajan tai taloudellisen vaikutusajan kuluessa, riippuen siitä, kumpi niistä on lyhyempi. Leasingvelan korkokulu esitetään rahoituskuluissa. Standardi sisältää lyhytaikaisia sopimuksia ja arvoltaan vähäisiä omaisuuseriä varten laaditut vapaaehtoiset helpotukset, joita Patria soveltaa ja näihin liittyvät maksut kirjataan tasaerinä kuluiksi tuloslaskelmaan.

Vuokralleantajan näkökulmasta raportointi säilyy samankaltaisena kuin IAS 17 standardin mukaan, eli vuokrasopimukset jaetaan edelleen rahoitusleasingsopimuksiin ja muihin vuokrasopimuksiin. Patria on tunnistanut sopimuksia, joissa se toimii vuokralleantajana edelleenvuokrausjärjestelyin, mutta näillä sopimuksilla ei ole olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

Konsernilla ei ollut myynti ja takaisinvuokraus -tapahtumia tilikauden aikana.

Avaavaan taseeseen IFRS 16 -standardin käyttöönoton myötä 1.1.2019 kirjatut vuokrasopimusvelat voidaan täsmäyttää IAS17 -standardin mukaan raportoituun taseen ulkopuoliseen vastuuseen 31.12.2018 seuraavasti:

Milj. euroa	
IAS 17 taseen ulkopuoliset käyttöleasingvastuut 31.12.2018	37,9
Vuokrasopimusvelan nettolisäys johtuen vuokrakauden jatko- ja päättämisoptioiden, vähäarvoisten vuokrattujen hyödykkeiden ja lyhytaikaisten vuokrasopimusten erilaisesta käsittelystä, sekä tulevien vuokranmaksujen diskonttauksen vaikutuksesta	39,6
Rahoitusleasingvelat 31.12.2018	19,2
IFRS 16 vuokrasopimusvelka avaavassa taseessa 1.1.2019	96,7

Tiedot käyttöoikeusomaisuuseristä on esitetty liitetiedossa 11, tiedot vuokrasopimusveloista liitetiedossa 2 ja tiedot vuokrasopimusten korkokuluista liitetiedossa 9. Käytetty diskonttokorko on noin 2 prosenttia.

Lyhytaikaisiin ja arvoltaan vähäisiin vuokrasopimuksiin liittyvät kulut olivat 0,1 miljoonaa euroa. Muuttuvat vuokrakulut, joita ei ole sisällytetty IFRS 16 vuokrasopimusvelkaan olivat 0,3 miljoonaa euroa.

IFRIC 23 Epävarmat veropositiot
IFRIC 23 selkeyttää IAS 12 Tuloverot standardin kirjaamista ja arvostamista koskevia vaatimuksia, kun tuloverojen käsittelyyn liittyy epävarmuutta. Patria on arvioinut tuloverojensa käsittelyä, ja IFRIC 23-standardin voimaantulolla ei ollut vaikutusta tilinpäätöseriin.

2. Rahoitusriskien hallinta

RAHOITUSRISKIEN HALLINNAN PÄÄPERIAATTEET
Patrian hallitus on hyväksynyt rahoitushallinnon periaatteet, joiden mukaan hoidetaan konsernin emo- ja tytäryhtiöiden rahoitushallintoa sekä rahoitusriskien hallintaa.

Konsernin rahoitustoiminnon keskeiset tehtävät ovat varmistaa emo- ja tytäryhtiöiden rahoituksen riittävyys kaikkina aikoina, rahoituksen ja luottolimiittien järjestäminen, likvidien varojen sijoittaminen, nettorahoituskulujen optimointi, rahoitusriskien hallinnan järjestäminen ja toteuttaminen, tarjota ja järjestää tytäryhtiöille näiden tarvitsemia rahoituspalveluja sekä tuottaa konsernin johdolle informaatiota konsernin rahoituksellisesta asemasta ja riskeistä.

Rahoitusriskit jaetaan jäljempänä valuuttariskeihin, korkoriskeihin, maksuvalmius- ja jälleenrahoitusriskeihin, luotto- ja vastapuoliriskeihin sekä operatiivisiin riskeihin. Konsernin tytäryhtiöt ja liiketoiminnat hallinnoivat omia rahoitusriskejään rahoitushallinnon toimintaperiaatteiden sekä konsernin rahoitustoiminnon määrittämien ohjeiden mukaisesti.

VALUUTTARISKIT

Valuuttariskien hallinnan tavoitteena on suojautua valuuttakurssimuutosten vaikutuksilta tulevaan rahavirtaan, tulokseen ja taseeseen. Sitovista kiinteähintaisista myynti-, osto- ja rahoitussopimuksista johtuvat valuuttapositiot suojataan valuuttajohdannaisilla täysimääräisesti projekti- tai transaktiokohtaisesti. Konsernin tytäryhtiöt vastaavat valuuttariskiensä määrittämisestä ja suojaamisesta vastapuolenaan Patria Oyj, joka tekee tarvittavat suojaussopimukset pankkien kanssa.

Konserni soveltaa IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa sitovien kiinteähintaisten myynti- ja ostotilauksien valuuttamääräisiä rahavirtoja suojaaviin valuuttajohdannaisiin (rahavirran suojaus). Näiden johdannaisten käyvän arvon muutoksen tehokas osuus merkitään laajan tuloslaskelman rahavirran suojauksiin (käyvän arvon rahasto), kunnes se kirjataan tulokseen samanaikaisesti suojauksen kohteesta realisoituvan valuuttakurssimuutoksen kanssa. Käyvän arvon muutoksen tehoton osuus kirjataan tuloksen rahoituseriin välittömästi. Pääasiallisena tehottomuuden lähteenä on suojausinstrumenttien eräpäivien ja suojattavien valuuttamääräisten rahavirtojen odotettujen tapahtumapäivien ajallinen eroavaisuus. Tase-erien suojauksessa ei sovelleta suojauslaskentaa.

Suojauskohteen ja suojausinstrumentin välillä on taloudellinen riippuvuussuhde, kun niillä on sama kohde-etuus tai sellaiset kohde-etuudet, joiden hinta reagoi samalla tavalla suojattavaan riskiin. Tällöin tulee olla odotettavissa, että suojauskohteen ja -instrumentin käypä arvo tai rahavirrat vaihtelevat systemaattisesti vastakkaisiin suuntiin samasta riskistä johtuen. Suojausinstrumentin osalta käytetään samaa valuuttaa kuin suojauskohteellakin on, jolloin niiden välillä on taloudellinen riippuvuussuhde.

Jäljempänä esitettävän IFRS 7 -standardin edellyttämän herkkyysanalyysin tarkoitus on havainnollistaa konsernin tuloksen ennen veroja ja oman pääoman herkkyyttä valuuttakurssien muutokselle. Nettovaluuttapositioiden laskennassa on huomioitu tilinpäätöshetkellä yhtiöiden taseissa olevat vierasvaluuttamääräiset rahoitusvarat ja -velat, näihin kohdistetut suojaukset sekä ne johdannaiset, jotka eivät ole suojauslaskennassa. Näiden erien käyvän arvon muutos kirjataan tulokseen.

Suoraan omaan pääomaan vaikuttaa käyvän arvon rahastoon kirjattu käyvän arvon muutos suojauslaskennan piirissä olevista johdannaisista. Käyvän arvon muutoksen vaikutuksen odotetaan kumoutuvan ajan myötä suojauskohteena olevien erittäin todennäköisten tulevien rahavirtojen vastakkaisten arvonmuutosten realisoituessa.

Seuraavassa taulukossa on esitetty nettovaluuttapositiot, sekä herkkyysanalyysin mukaiset vaikutukset tulokseen ennen veroja ja omaan pääomaan, mikäli euro olisi vahvistunut tai heikentynyt kyseessä olevaa valuuttaa vastaan tilinpäätöspäivänä. Herkkyyttä laskettaessa on käytetty viiden prosentin valuuttakurssimuutosta.

Tilinpäätöshetkellä merkittävimmät valuuttapositiot (myynti, ostot ja lainat) olivat Ruotsin kruunussa ja Yhdysvaltain dollarissa.

IFRS 7 -HERKKYYSANALYYSIN MUKAINEN HERKKYYS VALUUTTAKURSSIMUUTOKSILLE 2019

1 000 EUR	SEK	USD
Nettopositio - tase-erät	1 579	8
EUR vahvistuu / heikkenee 5 % - Vaikutus tulokseen ennen veroja	-75 / 83	0 / 0
Nettopositio - suojauslaskennan piirissä olevat johdannaiset	5 672	-5 313
EUR vahvistuu / heikkenee 5 % - Vaikutus omaan pääomaan	-268 / 297	406 / -441

IFRS 7 -HERKKYYSANALYYSIN MUKAINEN HERKKYYS VALUUTTAKURSSIMUUTOKSILLE 2018

1 000 EUR	SEK	USD
Nettopositio - tase-erät	374	1 694
EUR vahvistuu / heikkenee 5 % - Vaikutus tulokseen ennen veroja	-18 / 20	-81 / 89
Nettopositio - suojauslaskennan piirissä olevat johdannaiset	168	-12 684
EUR vahvistuu / heikkenee 5 % - Vaikutus omaan pääomaan	-8 / 9	605 / -668

Konsernin euroalueen ulkopuolisten tytär- ja yhteisyritysten yhdistelystä konsernitilinpäätökseen aiheutuu konsernin omaan pääomaan muuntoeroja (translaatioriski). Pääperiaate on olla suojaamatta translaatioriskejä.

Suojauslaskennan vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan merkittävimpien valuuttaparien osalta on käsitelty seuraavassa taulukossa.

SUOJAUSLASKENNAN VAIKUTUS KONSERNIN TALOUDELLISEEN ASEMAAN 2019

Valuuttatermiinit - EURUSD	Milj. euroa 31/12/2019
Arvostus	0,0
Nimellisarvo	15,9
Odotetun tulosvaikutuksen ajankohta	Tammikuu 2020 - Helmikuu 2023
Suojaussuhde	1:1
Suojausinstrumenttien käyvän arvon muutos	0,0
Suojauskohteen arvonmuutos	-0,0
Painotettu keskimääräinen suojauskurssi (sisältäen termiinipisteet)	1,1324

Valuuttatermiinit - EURSEK	31/12/2019
Arvostus	0,1
Nimellisarvo	5,7
Odotetun tulosvaikutuksen ajankohta	Tammikuu 2020 - Lokakuu 2022
Suojaussuhde	1:1
Suojausinstrumenttien käyvän arvon muutos	0,1
Suojauskohteen arvonmuutos	-0,1
Painotettu keskimääräinen suojauskurssi (sisältäen termiinipisteet)	10,7192

Suojaslaskennan alaiset valuuttatermiinit	31/12/2019
Johdannaisvarat	0,2
Johdannaisvelat	-0,1

SUOJAUSLASKENNAN VAIKUTUS KONSERNIN TALOUDELLISEEN ASEMAAN 2018

Valuuttatermiinit - EURUSD	Milj. euroa 31/12/2018
Arvostus	0,1
Nimellisarvo	17,7
Odotetun tulosvaikutuksen ajankohta	Tammikuu 2019 - Joulukuu 2023
Suojaussuhde	1:1
Suojausinstrumenttien käyvän arvon muutos	0,1
Suojauskohteen arvonmuutos	-0,1
Painotettu keskimääräinen suojauskurssi (sisältäen termiinipisteet)	1,1729

Valuuttatermiinit - EURSEK	31/12/2018
Arvostus	0,0
Nimellisarvo	0,2
Odotetun tulosvaikutuksen ajankohta	Tammikuu 2019
Suojaussuhde	1:1
Suojausinstrumenttien käyvän arvon muutos	0,0
Suojauskohteen arvonmuutos	0,0
Painotettu keskimääräinen suojauskurssi (sisältäen termiinipisteet)	10,2688

Suojaslaskennan alaiset valuuttatermiinit	31/12/2018
Johdannaisvarat	0,1
Johdannaisvelat	-0,0

KORKORISKI

Markkinakorkojen muutokset vaikuttavat konsernin korkokuluihin ja -tuottoihin sekä korollisten velkojen, saamisten ja johdannaissopimusten käypiin arvoihin. Korkoriskin hallinnan tavoitteena on suojautua korkojen muutosten vaikutuksilta tulevaan rahavirtaan, tulokseen ja taseeseen. Korkoriskiä hallitaan ensisijaisesti vaikuttamalla velkojen ja saamisten keskimääräiseen korkosidonnaisuusaikaan (duraatio) sekä tarvittaessa johdannaissopimuksilla.

Korollisten velkojen keskimääräinen korkosidonnaisuusaika 31.12.2019 oli 3,1 vuotta (1,9) ja saamisten yksi päivä.

KORKOJEN SIDONNAISUUSJAKSOT

Milj. euroa	0-6 kk	6-12 kk	12-24 kk	24-36 kk	Myöhemmin	Yhteensä
Leasingvelat	1,2	0,1	0,6	0,6	85,4	88,0
Rahalaitoslainat	30,2					30,2
Muut korolliset velat	86,4					86,4
Korolliset saamiset	-35,9					-35,9
Yhteensä 2019	**81,9**	**0,1**	**0,6**	**0,6**	**85,4**	**168,7**
Rahoitusleasingvelat	1,7	0,4		0,8	16,3	19,2
Rahalaitoslainat	20,6					20,6
Muut korolliset velat	29,0	6,7				35,7
Korolliset saamiset	-8,1					-8,1
Yhteensä 2018	**43,2**	**7,1**	**0,0**	**0,8**	**16,3**	**67,5**

Tilinpäätöshetkellä 31.12.2019 konsernin korolliset velat olivat yhteensä 204,6 miljoonaa euroa (75,5), joista kiinteäkorkoisia 173,0 miljoonaa euroa (52,9) ja vaihtuvakorkoisia 31,6 miljoonaa euroa (22,4). Korolliset saamiset olivat yhteensä 35,9 miljoonaa euroa (8,1), joista 35,9 miljoonaa euroa (8,1) oli vaihtuvakorkoisia.

IFRS 7 -standardin edellyttämä herkkyysanalyysi, tässä yhden prosenttiyksikön nousu markkinakoroissa johtaisi 31.12.2019 taseen korollisten velkojen ja saamisten osalta vuotuisten nettokorkokulujen kasvamiseen 43 tuhannella eurolla (143). Vastaava koron lasku aiheuttaisi yhtä suuren vastakkaismerkkisen muutoksen. Konsernilla ei ollut avoinna olevia korkojohdannaisia (0,0).

MAKSUVALMIUS- JA JÄLLEENRAHOITUSRISKI

Maksuvalmiusriskiä minimoidaan pitämällä likviditeettivaranto riittävän suurena, jotta se kaikkina aikoina kattaa konsernin juoksevan liiketoiminnan likviditeettitarpeen.

Jälleenrahoitusriskiä eli riskiä siitä, että liian suuri osa konsernin lainoista tai luottolimiiteistä erääntyy ajanjaksona, jolloin mahdollisesti tarvittavan jälleenrahoituksen saatavuus voi olla heikko ja ehdot epäedulliset, minimoidaan tasapainottamalla lainojen tai luottolimiittien erääntymisaikatauluja.

Konsernin korollisten velkojen keskimääräinen erääntymisaika 31.12.2019 oli 3,2 vuotta (1,7). Oheisen maturiteettitaulukon arvot ovat diskonttaamattomia.

RAHOITUSINSTRUMENTTIEN MATURITEETTIJAKAUMA

Milj. euroa	2020	2021	2022	2023	2024	2025 -	Yhteensä
Leasingvelat	11,5	11,0	10,7	10,7	10,6	33,5	88,0
Rahalaitoslainat	30,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	30,2
Muut korolliset velat	86,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	86,4
Valuuttajohdannaisvelat	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4
Valuuttajohdannaisvarat	-0,1	-0,0	-0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2
Korkomaksut	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Yhteensä 2019	**128,5**	**11,0**	**10,7**	**10,7**	**10,6**	**33,5**	**205,0**

Milj. euroa	2019	2020	2021	2022	2023	2024 -	Yhteensä
Rahoitusleasingvelat	1,4	1,4	1,4	1,5	1,5	12,0	19,2
Rahalaitoslainat	20,5	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	20,6
Muut korolliset velat	35,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	35,7
Valuutta- ja korkojohdannaisvelat	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Valuuttajohdannaisvarat	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1
Korkomaksut	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8
Yhteensä 2018	**58,1**	**1,9**	**1,5**	**1,5**	**1,5**	**12,0**	**76,4**

Patrialla oli 31.12.2019 osana likviditeettivarantoaan käyttämättömiä komittoituja rahoitus- ja tililimiittejä yhteensä 45,5 miljoonaa euroa (50,5) sekä yritystodistusohjelma, josta käyttämättömänä oli 20,0 miljoonaa euroa (71,0).

KOROLLISET NETTOVELAT

Milj. euroa	2019	2018
Lainat rahoituslaitoksilta	0,0	0,1
Muut korolliset velat	0,0	6,6
Leasingvelat	76,5	17,8
Pitkäaikaiset korolliset velat	76,5	24,5
Lainat rahoituslaitoksilta	30,2	20,5
Yritystodistuslainat	79,9	29,0
Muut korolliset velat	6,5	0,1
Leasingvelat	11,5	1,4
Lyhytaikaiset korolliset velat	128,1	51,0
Korolliset velat yhteensä	204,6	75,5
Rahavarat yhteensä	35,9	8,1
Korolliset nettovelat	168,7	67,5

KOROLLISTEN NETTOVELKOJEN MUUTOS

Milj. euroa	Lainat rahoitus-laitoksilta	Yritys-todistukset	Muut korolliset velat	Leasing-velat	Rahavarat	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	-20,6	-29,0	-6,7	-96,8	8,1	-145,0
Nettovelan muutokset erissä, joihin liittyy maksutapahtuma:						
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	0,3		0,2			0,5
Lyhytaikaisten velkojen muutos	-9,9	-50,9				-60,8
Rahavarojen muutos					27,8	27,8
Rahavirrat yhteensä	-9,6	-50,9	0,2	0,0	27,8	-32,5
Nettovelan muutokset erissä, joihin ei liity maksutapahtumaa:						
Leasingvelkojen lisäykset				-2,7		-2,7
Leasingvelkojen lyhennykset				11,6		11,6
Yrityshankinnat				-0,1		-0,1
Muuntoerot					0,0	0,0
Muutokset yhteensä	0,0	0,0	0,0	8,7	0,0	8,8
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	-30,2	-79,9	-6,5	-88,0	35,9	-168,7
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	-4,4	-42,0	-6,8	-20,6	5,9	-67,8
Nettovelan muutokset erissä, joihin liittyy maksutapahtuma:						
Pitkäaikaisten lainojen nostot	-20,0					-20,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	0,1		0,1			0,2
Lyhytaikaisten velkojen muutos	3,9	13,0				16,9
Rahavarojen muutos					2,2	2,2
Rahavirrat yhteensä	-16,1	13,0	0,1	0,0	2,2	-0,8
Nettovelan muutokset erissä, joihin ei liity maksutapahtumaa:						
Rahoitusleasingvelkojen lyhennykset				1,4		1,4
Yrityshankinnat	-0,2					-0,2
Muuntoerot					-0,0	-0,0
Muutokset yhteensä	-0,2	0,0	0,0	1,4	-0,0	1,2
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	-20,6	-29,0	-6,7	-19,2	8,1	-67,5

LUOTTO- JA VASTAPUOLIRISKI

Konsernin operatiiviseen toimintaan ei asiakaskunnan rakenteen vuoksi liity merkittäviä luottoriskejä. Luottoriskejä vastaan suojaudutaan pääsääntöisesti sopimalla niitä pienentävistä ehdoista myyntisopimuksissa. Tapauskohtaisesti voidaan tarvittaessa käyttää luottovakuutusta. Konserni arvioi luottotappioriskiä jatkuvasti ja mahdolliset muutokset esimerkiksi asiakaskunnan rakenteessa voivat johtaa luottotappiovarauksen kirjaamiseen.

Konsernin likvidien varojen sijoittamiseen liittyvää luottoriskiä hallinnoidaan määrittämällä hyväksytyt ja hyvän luottokelpoisuuden omaavat vastapuolet sekä vastapuolien osalta hyväksytyt sijoitusten enimmäismäärät. Konsernilla ei ole merkittäviä lainasaamisia. Myyntisaamisten ja sijoitusten riski on maksimissaan sopimusten täysimääräisen nimellisarvon suuruinen.

Johdannaissopimuksiin liittyviä luottoriskejä hallinnoidaan käyttämällä useampaa sopimusvastapuolta, jotka ovat hyvin rajattuja ja joilla on hyvä luottoluokitus. Johdannaisvastapuolien kanssa on voimassa netotussopimukset.

MYYNTISAAMISTEN IKÄJAKAUMA

Milj. euroa	2019	2018
Erääntymättömät myyntisaamiset	62,9	73,0
1–30 päivää erääntyneet myyntisaamiset	4,0	7,5
31–60 päivää erääntyneet myyntisaamiset	4,7	1,9
yli 60 päivää erääntyneet myyntisaamiset	30,4	23,6
Yhteensä	**101,9**	**106,0**

RAHOITUSHALLINNON OPERATIONAALINEN RISKI

Rahoitushallinnon operationaalisen riskienhallinnan tavoitteena on eliminoida tilanteet, joissa voi aiheutua konsernille tappioita tai jotka lisäävät rahoitusriskien kokonaismäärää. Riskiä minimoidaan toimivilla prosesseilla ja muilla toimintatavoilla sekä niihin liittyvillä kontrolleilla, pitämällä ammattitaito korkealla tasolla, kuvaamalla ja dokumentoimalla rutiinit sekä asianmukaisella työtehtävien organisoinnilla. Transaktioihin liittyviä riskejä minimoidaan limiittiseurannalla, kauppojen vahvistusten seurannalla sekä säännöllisellä kokonaisarvioinnilla.

MUUT MARKKINARISKIT

Rahoitusriskien lisäksi Patria altistuu mm. raaka-aineiden ja komponenttien hintariskeille. Konsernin liiketoiminnat ovat vastuussa näiden riskien tunnistamisesta ja suojautumisesta. Patria pyrkii suojautumaan hintariskeiltä ensisijaisesti myynti- ja ostosopimuksiin sisällytettävin ehdoin. Patria ei käytä johdannaissopimuksia näiden riskien suojaamiseen.

PÄÄOMANHALLINTA

Konsernin pääomahallinnan tavoitteina on turvata toiminnan jatkuvuus, ylläpitää tervettä taserakennetta, varmistaa riittävät rahoitusreservit, hallinnoida korollisten velkojen ja rahoituslimiittien maturiteettirakennetta ja muita ehtoja sekä samanaikaisesti luoda arvoa osakkeenomistajille optimoimalla pääoman kustannuksia. Patrian pääomarakenteelle ei ole määritelty tiettyä tavoitetta, vaan tavoite on varmistaa hyvä luottokelpoisuus ja siten kattavat rahoitusmahdollisuudet liiketoiminnan kasvutavoitteiden tukemiseksi. Osassa konsernin rahoitussopimuksia on omavaraisuuskovenantti.

VAKUUTUKSET

Patria pyrkii varautumaan riskeihin kehittämällä jatkuvasti valmiuttaan käsitellä erilaisia mahdollisia kriisitilanteita sekä ylläpitämällä vakuutusturvaa. Tärkeimpiä vakuutuslajeja ovat omaisuus-, keskeytys- ja ilmailuvakuutukset, joiden yhteenlasketut vakuutusmaksut muodostavat suurimman osan vahinkovakuutusten vakuutusmaksuista.

3. Yritysostot ja -myynnit

Toukokuussa AIM Norway -yrityskauppa (Aerospace Industrial Maintenance Norway AS) saatiin päätökseen. Yhtiön omistavat puoliksi Kongsberg Defence & Aerospace AS (KDA) (50,1 %) ja Patria (49,9 %). Yhtiö vastaa Norjan ilmavoimien lentokoneiden ja helikoptereiden huolloista, kunnossapidosta ja päivityksistä. Yhtiö työllistää noin 440 henkilöä. Yhtiön päätoimipiste sijaitsee Kjellerissä, ja sillä on myös operatiivinen yksikkö Ryggen lentoasemalla.

Kesäkuussa Patria osti Belgium Engine Center SPRL (BEC) -yrityksen koko osakekannan norjalaiselta AIM Norwaylta. BEC on sotilaskoneiden moottoreiden huoltoon, korjauksiin ja kunnossapitoon keskittynyt yritys, jonka erikoisalueena on Pratt & Whitney F100-moottorit, joita käytetään F-15 ja F-16-lentokoneissa maailmanlaajuisesti. Yritys tuottaa myös näiden moottoreiden osalta materiaalipalveluita. BECin päätoimipiste sijaitsee Herstalissa Liegen ulkopuolella Belgiassa ja yhteensä BEC työllistää noin 90 henkilöä.

Lokakuussa 2018 Patria Aerostructures Oy sai päätökseen Patricomp Oy:n koko osakekannan hankinnan Aerometallic Components SAU:lta. Patricomp Oy valmistaa lentokoneiden ohutlevyrakenteita sekä tekee niihin liittyvää pintakäsittelyä ja kokoonpanoa.

Alla olevissa taulukoissa on esitetty määrät maksetuista vastikkeista, yrityshankintojen rahavirtavaikutuksesta sekä Patrialle hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen arvoista hankintahetkillä.

HANKITUT VARAT JA VELAT

Milj. euroa	2019	2018
Luovutettu vastike	22,7	0,0
Hankintameno	22,7	0,0
Yrityshankintojen rahavirtavaikutus		
Maksettu hankintameno	19,8	0,0
Hankitut rahavarat	-4,0	-0,2
Yrityshankintojen rahavirtavaikutus yhteensä	15,8	-0,2
Hankitut varat ja velat hankintahetkellä		
Aineettomat hyödykkeet	1,4	0,0
Aineelliset hyödykkeet	6,9	0,2
Vaihto-omaisuus	18,8	1,0
Myyntisaamiset ja muut saamiset	11,3	0,8
Rahavarat	4,2	0,2
Varat yhteensä	42,7	2,2
Korolliset velat	0,6	1,6
Muut velat	19,4	1,2
Velat yhteensä	20,1	2,8
Nettovarallisuus	22,7	-0,5
Patrian osuus nettovarallisuudesta	22,7	-0,5
Liikearvo	0,0	0,5

4. Myyntituottojen jaottelu

Milj. euroa	2019	2018
Tuotteet	128,7	171,7
Palvelut	378,8	304,5
Yhteensä	507,5	476,1
Yhtenä ajankohtana täytettävät suoritevelvoitteet	383,4	383,2
Ajan kuluessa täytettävät suoritevelvoitteet	124,1	92,9
Yhteensä	**507,5**	**476,1**

5. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Milj. euroa	2019	2018
Vuokratuotot	1,4	1,7
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	0,1	1,2
Muut liiketoiminnan tuotot	1,9	1,8
Avustukset	0,1	0,2
Yhteensä	**3,6**	**4,8**

LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

Milj. euroa	2019	2018
Tutkimus ja kehitys	-0,1	-0,1
Vuokrakulut	-11,7	-11,8
Käyttöomaisuuden myyntitappiot	0,0	-0,0
Matkakulut	-9,2	-8,0
Kiinteistökulut	-18,7	-16,7
Muut liiketoiminnan kulut*	-33,1	-37,2
Yhteensä	**-72,8**	**-73,8**

* Sisältää muista kuluja liittyen markkinointiin ja myyntiin, ulkopuolisiin palveluihin sekä IT- ja muita kuluja.

PÄÄTILINTARKASTAJAN PALKKIOT

Milj. euroa	2019	2018
Tilintarkastuspalkkiot	-0,3	-0,2
Tilintarkastuspalkkiot oheispalveluista	-0,0	-0,0
Palkkiot muista palveluista	-0,1	-0,2
Yhteensä	**-0,4**	**-0,4**

6. Tutkimus- ja kehityskulut

Milj. euroa	2019	2018
Tutkimus- ja kehityskulut yhteensä	-8,7	-9,1
Tilikauden aikana kuluksi kirjatut tutkimus- ja kehityskulut	-7,6	-6,6

7. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

Milj. euroa	2019	2018
Emoyhtiön hallituksen, neuvottelukunnan ja toimitusjohtajan palkat ja palkkiot	-0,4	-0,7
Muut palkat ja palkkiot	-153,7	-139,4
Eläkekulut ja -vakuutusmaksut	-24,8	-23,9
Muut henkilösivukulut	-7,9	-7,1
Yhteensä	**-186,8**	**-171,1**

HALLITUKSEN PALKKIOT JA LÄSNÄOLO KOKOUKSISSA

		Läsnäolo kokouksissa		
1 000 EUR	2019	Hallitus	Tarkastus-valiokunta	Nimitys- ja palkitsemis-valiokunta
Hallituksen jäsenet 31.12.2019				
Petri Vihervuori, puheenjohtaja [1]	47	11/11	4/4	3/3
Esa Rautalinko, puheenjohtaja [2]	17	4/4		1/1
Harald Aarø	0	11/11		3/4
Eirik Lie	0	11/11	3/4	
Päivi Marttila	27	11/11	4/4	
Jarle Næss	27	11/11		4/4
Ari Puheloinen	36	11/11		4/4
Gyrid Skalleberg Ingerø	0	9/11	3/4	
Yhteensä	**153**			

[1] 29.5.2019 alkaen

[2] 29.5.2019 asti

HALLITUKSEN PALKKIOT JA LÄSNÄOLO KOKOUKSISSA

		Läsnäolo kokouksissa		
1 000 EUR	2018	Hallitus	Tarkastus-valiokunta	Nimitys- ja palkitsemis-valiokunta
Hallituksen jäsenet 31.12.2018				
Esa Rautalinko, puheenjohtaja [1]	6	3/3		1/1
Christer Granskog, puheenjohtaja [2]	39	9/9		1/1
Harald Aarø	0	11/12		2/2
Marko Hyvärinen [4]	8	3/3	1/1	
Geir Håøy [4]	0	2/3		1/1
Eirik Lie	0	12/12	5/5	
Päivi Marttila	28	11/12	5/5	
Jarle Næss [3]	17	9/9		1/1
Ari Puheloinen	26	12/12		2/2
Gyrid Skalleberg Ingerø [3]	0	9/9	4/4	
Kimmo Viertola [5]	16	3/3	3/3	
Petri Vihervuori [1]	5	3/3	1/1	
Janne Sølvi Weseth [4]	10	3/3	1/1	
Yhteensä	**155**			

[1] 30.11.2018 alkaen

[2] 30.11.2018 asti

[3] 23.3.2018 alkaen

[4] 23.3.2018 asti

[5] 23.3.2018 alkaen ja 30.11.2018 asti

Hallituksen palkkiot sisältävät kuukausipalkkion, joka on puheenjohtajalle 2 750 euroa ja muille jäsenille 1 500 euroa kuukaudessa sekä 600 euron kokouspalkkion jokaisesta hallituksen ja hallituksen valiokunnan kokouksesta, johon hallituksen jäsen osallistuu. Vähemmistöomistajan sisäisen ohjeistuksen mukaan Executive Director -asemassa oleville henkilöille ei makseta erillisiä palkkioita hallitusjäsenyydestä.

NEUVOTTELUKUNNAN PALKKIOT JA LÄSNÄOLO KOKOUKSISSA

1 000 EUR	2019	Läsnäolo kokouksissa
Neuvottelukunnan jäsenet 1.1.-31.12.2019		
Jussi Saramo, puheenjohtaja [1]	1	1/1
Sinuhe Wallinheimo, puheenjohtaja [2]	3	4/4
Janne Sankelo, varapuheenjohtaja [1]	1	1/1
Markus Mustajärvi, varapuheenjohtaja [2]	2	3/4
Hannu Hoskonen [1]	1	1/1
Petri Huru [1]	1	1/1
Riitta Mäkinen [1]	1	1/1
Mika Kari [2]	2	4/4
Timo Kivinen [4]	2	3/3
Petri Peltonen	2	4/5
Eero Pyötsiä [3]	1	1/2
Mikko Savola [2]	2	4/4
Raimo Vistbacka [2]	2	4/4
Yhteensä	**18**	

[1] 2.10.2019 alkaen

[2] 2.10.2019 asti

[3] 26.8.2019 alkaen

[4] 26.8.2019 asti

Henkilöstön osallistuminen kokouksiin: Jussi Karimäki (4/5), Juha Kuusi (5/5), Ilkka Kokko (4/4), Jari Metsälä (3/4), Petri Pitkänen (1/1) ja Tomi Virtanen (0/1). Osallistumisesta ei makseta erillisiä palkkioita.

Ilkka Kokko ja Jari Metsälä korvasivat Petri Pitkäsen ja Tomi Virtasen neuvottelukunnan jäseninä 27.3.2019 alkaen.

NEUVOTTELUKUNNAN PALKKIOT JA LÄSNÄOLO KOKOUKSISSA

1 000 EUR	2018	Läsnäolo kokouksissa
Neuvottelukunnan jäsenet 1.1.-31.12.2018		
Sinuhe Wallinheimo, puheenjohtaja	3	4/4
Markus Mustajärvi, varapuheenjohtaja [1]	1	1/2
Kalle Hyötynen, varapuheenjohtaja [2]	1	2/2
Mika Kari	2	3/4
Timo Kivinen	2	3/4
Petri Peltonen	2	4/4
Mikko Savola	2	4/4
Raimo Vistbacka	2	4/4
Yhteensä	**14**	

[1] 23.3.2018 alkaen

[2] 23.3.2018 asti

Henkilöstön osallistuminen kokouksiin: Jussi Karimäki (4/4), Juha Kuusi (4/4), Petri Pitkänen (4/4), Ossi Ritala (1/1) ja Tomi Virtanen (3/3). Osallistumisesta ei makseta erillisiä palkkioita.

Tomi Virtanen korvasi Ossi Ritalan neuvottelukunnan jäsenenä 23.3.2018 alkaen

Neuvottelukunnan palkkiot sisältävät kokouspalkkiot seuraavasti: puheenjohtaja 800 euroa, varapuheenjohtaja 600 euroa ja jäsenet 500 euroa jokaisesta kokouksesta, johon neuvottelukunnan jäsen osallistuu.

TOIMITUSJOHTAJAN JA JOHDON PALKAT JA PALKKIOT

Toimitusjohtaja Esa Rautalinko aloitti Patria-konsernin toimitusjohtajana 1. heinäkuuta 2019. Vuonna 2019 maksetut palkat, palkkiot ja edut toimitusjohtaja Esa Rautalingolle olivat yhteensä 222 000,00 euroa muodostuen rahapalkasta (221 880,00 euroa) ja luontoiseduista (120,00 euroa).

Toimitusjohtaja Esa Rautalingolle vuonna 2020 maksettava vuosibonus vuoden 2019 ansaintakaudelta tulee olemaan 54 489,46 euroa (23,4 % vuoden 2019 pro rata peruspalkasta ja 39,0 % vuosibonuksen maksimista, joka on 60,0 % vuoden 2019 pro rata peruspalkasta).

Toimitusjohtajan eläkeikä määräytyy lakisääteisen työeläkejärjestelmän mukaisesti. Toimitusjohtajalla ei ole yrityksen puolesta muita eläkejärjestelyjä. Toimitusjohtajan molemminpuolinen irtisanomisaika on 6 kuukautta. Mikäli yhtiö irtisanoo toimitusjohtajan, maksaa yhtiö irtisanomisajan palkan lisäksi toimitusjohtajalle erokorvauksen, jonka suuruus on 6 kuukauden kokonaispalkkaa vastaava määrä.

Konsernin johtamisessa toimitusjohtajaa avustaa johtoryhmä, johon kuului 1. tammikuuta ja 30. kesäkuuta välisenä aikana 9 jäsentä ja 1. heinäkuuta alkaen 10 (17. syyskuuta 2018 alkaen 10) jäsentä. Johtoryhmän jäsenille maksetut palkat, palkkiot ja edut olivat yhteensä 2 023 746,48 (2 212 656,02) euroa.

Talousjohtaja Ville Jaakonsalo toimi väliaikaisena toimitusjohtajana siirtymäkauden ajan tammikuusta kesäkuun loppuun.

Toimitusjohtajan ja muiden konsernin johtoryhmän jäsenten palkitseminen vuonna 2019 perustui kiinteään kuukausipalkkaan (ml. luontoisedut) ja suoritusperusteiseen osuuteen. Vuosittain maksettavan suoritusperusteisen palkkion enimmäismäärä voi olla 50 % vuosiansioista, paitsi toimitusjohtajalla, jonka palkkion enimmäismäärä voi poikkeuksellisen hyvän suorituksen perusteella olla 60 % vuosiansiosta. Palkitsemisesta päätetään "yksi yli yhden" -periaatteella ja toimitusjohtajan palkitsemisesta päättää hallitus.

Tilikauden aikana konsernin johtoryhmän jäsenet sekä kahdeksan muuta avainhenkilöä kuuluivat vähintään yhteen kolmesta erillisestä kolmen vuoden suoritusperusteisesta pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmästä koskien vuosia 2017-2019, 2018-2020 ja 2019-2021. Lisäksi tilikauden aikana maksettiin palkkioita vuosille 2014-2016, 2015-2017 ja 2016-2018 kohdistuneiden järjestelmien perusteella. Palkitsemisjärjestelmät on laadittu konsernin hallituksen toimesta valtion omistajaohjauksen ohjeita ja periaatteita noudattaen.

Meneillään olevat pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmät perustuvat niiden voimassaoloajoille asetettuihin useisiin strategisiin tavoitteisiin ja yhtiön taloudelliseen suorituskykyyn. Korkein teoreettinen palkkio kussakin järjestelmässä on asemasta riippuen yhteensä 40 %, 50 % tai toimitusjohtajalla poikkeuksellisen hyvän suorituksen perusteella 60 % järjestelmään kuuluvan henkilön vuosittaisesta peruspalkasta kunkin järjestelmän koko kolmevuotisena voimassaoloaikana. Tavoitteiden saavuttamisen arviointi tapahtuu konsernin hallituksen toimesta.

Järjestelmien tuottamat palkkiot maksetaan kolmen tilikauden aikana kunkin järjestelmän päättymisen jälkeen. Vuosien 2016-2018 palkitsemisjärjestelmän tuottama palkkio oli 25,0 % korkeimmasta mahdollisesta palkkiosta ja se tullaan maksamaan palkitsemisjärjestelmään kuuluville henkilöille kolmessa erässä vuosien 2019, 2020 ja 2021 aikana järjestelmän ehtojen mukaisesti. Konsernin taseessa on pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmiin liittyvä kokonaisvaraus 544 460 (581 071) euroa.

Koko Patria-konsernin henkilöstö on vuosittaisen tulospalkkiojärjestelmän piirissä. Tilikaudelta maksettavan tulospalkkion enimmäismäärä voi olla 15-25 % vuosiansiosta henkilön organisaatioasemasta riippuen.

ELÄKEVELVOITTEET

Maksupohjaisista eläkejärjestelyistä suoritettavat maksut kirjataan sen tilikauden tuloslaskelmaan, johon ne kohdistuvat. Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden velvoitteiden nykyarvo on merkitty taseeseen käypään arvoon tilinpäätöspäivänä. Suomen TyEL-järjestelmän mukaisia eläkkeitä on käsitelty maksuperusteisina ja työnantajan omavastuumaksut työttömyysvakuusrahastolle etuuspohjaisina. Konsernin etuuspohjaiset velvoitteet liittyvät Millog Oy:n lisäeläkkeisiin sekä Patria Belgium Engine Center SRL:n eläkejärjestelyihin.

Etuuspohjaiseen eläkejärjestelyyn liittyy riskejä, joilla voi olla vaikutusta konsernin etuuspohjaisten velvoitteiden määrään. Tällaisia riskejä ovat muutokset joukkovelkakirjojen tuotoissa, inflaatio sekä odotettavissa oleva elinikä. Jos diskonttauskoron perustana olevien joukkovelkakirjojen tuotot muuttuvat, niin konserni voi joutua muuttamaan diskonttauskorkoa. Tämä vaikuttaa sekä etuuspohjaiseen nettovelkaan että muihin laajan tuloksen eriin kirjattavaan uudelleen määrittämisestä johtuvaan erään. Osa konsernin etuuspohjaisista velvoitteista on sidoksissa inflaation kehitykseen ja inflaation kasvu kasvattaa etuuspohjaista velvoitetta. Konsernin etuuspohjaiset velvoitteet liittyvät etuuksien tuottamiseen sekä toimessa oleville että eläkeläisille. Odotettavissa olevan eliniän nousu voi täten kasvattaa konsernin etuuspohjaisten velvoitteiden määrää.

TULOSLASKELMAAN KIRJATUT ELÄKEKULUT

Milj. euroa	2019	2018
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	-24,6	-23,8
Eläkekulut - etuuspohjaiset järjestelyt	-0,2	-0,2
Yhteensä	**-24,8**	**-23,9**

ETUUSPOHJAINEN KULU TULOSLASKELMALLA

Milj. euroa	2019	2018
Työsuoritukseen perustuva meno	-0,2	-0,1
Nettokorko	-0,1	-0,1
Etuuspohjainen kulu tuloslaskelmalla	-0,3	-0,2

TASEEN ETUUSPOHJAINEN NETTOVELKA

Milj. euroa	2019	2018
Etuuspohjainen velvoite	22,1	13,2
Järjestelyn varojen käypä arvo	-13,9	-9,1
Rahoitusasema	8,2	4,1
Etuuspohjainen nettovelka	8,2	4,1

MUUTOS ETUUSPOHJAISESSA VELVOITTEESSA ETUUSPOHJAINEN VELVOITE (DBO)

Milj. euroa	2019	2018
Etuuspohjainen velvoite kauden alussa	13,2	13,0
Etuuspohjaisen veloitteen lisäys	7,0	0,0
Kauden työsuoritukseen perustuva meno	0,2	0,1
Korkokulu	0,3	0,2
Maksettavat eläkkeet	-1,2	-0,3
Vakutuusmatemaattinen voitto (-) / tappio (+)	2,5	0,2
Etuuspohjainen velvoite kauden lopussa	22,1	13,2

MUUTOS ETUUSPOHJAISESSA VELVOITTEESSA JÄRJESTELYN VAROJEN KÄYPÄ ARVO

Milj. euroa	2019	2018
Järjestelyn varojen käypä arvo kauden alussa	9,1	8,8
Järjestelyn varojen käyvän arvon lisäys	4,1	0,0
Korkotuotto	0,2	0,2
Maksusuoritukset työnantajalta	0,1	-0,3
Maksettavat eläkkeet	-1,2	-0,3
Vakutuusmatemaattinen voitto (+) / tappio (-)	1,4	0,8
Järjestelyn varojen käypä arvo kauden lopussa	13,9	9,1

SEURAAVAN KAUDEN ARVIOIDUT VAKUUTUSMAKSUT ARVIOIDUT VAKUUTUSMAKSUT

Milj. euroa	Ennuste 2020	2019	2018
Arvioidut vakuutusmaksut	0,0	0,1	0,1

MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT

Milj. euroa	2019	2018
Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät kauden alussa	1,5	0,9
Vakuutusmatemaattinen voitto(+) tai tappio(-) etuuspohjaisesta velvoitteesta	-2,5	-0,2
Vakuutusmatemaattinen voitto(+) tai tappio(-) järjestelyn varoista	1,4	0,8
Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät kauden lopussa	0,4	1,5

JÄRJESTELYN VARAT

	2019	2018
Hyväksytyt vakuutussopimukset	100 %	100 %

Hyväksytyillä vakuutussopimuksilla ei ole noteerattua hintaa toimivilla markkinoilla ja ne eivät sisällä työnantajan omia siirtokelpoisia oman pääoman ehtoisia instrumentteja.

HERKKYYSANALYYSI

Tämä analyysi sisältää merkittävimmät vakuutusmatemaattiset oletukset. Herkkyysanalyysi on laadittu muuttamalla yhtä oletusta ja pitämällä muut oletukset vakioina sekä käyttämällä samaa laskentamenetelmää ja samaa dataa, mitä on käytetty etuuspohjaisen velvoitteen laskennassa.

VAKUTUUSMATEMAATTISTEN OLETUSTEN HERKKYYSANALYYSI HETKELLÄ 31.12.2019

Millog Oy

Milj. euroa	Muutos etuus-pohjaisessa velvoitteessa	Muutos järjestelyn varoissa	Muutos etuus-pohjaisessa velvoitteessa	Muutos järjestelyn varoissa
Muutos diskonttauskorossa, +0.5 prosenttiyksikköä	-0,8	-0,4	-5 %	-4 %
Muutos palkankorotuksessa, +0.5 prosenttiyksikköä	0,4	0,0	3 %	0 %
Muutos elinajanodotteessa, +1 vuotta	0,5	0,3	4 %	3 %
Muutos eläkkeiden korotuksessa, +0.5 prosenttiyksikköä	1,1	0,0	7 %	0 %
Muutos vakuutusyhtiön asiakashyvityksessä, +0.5 prosenttiyksikköä	0,0	0,5	0 %	5 %

Laskennassa käytetty data	2019	2018
Toimessa olevien lukumäärä	83	93
Eläkeläisten lukumäärä	259	212
Vapaakirjojen lukumäärä	721	811
Toimessa olevien keski-ikä (vuosia)	51	51
Keskimääräinen jäljellä oleva palvelusaika	9	8
Keskimääräinen palveltu aika	7	8

Patria Belgium Engine Center SRL

Milj. euroa	Muutos etuus-pohjaisessa velvoitteessa	Muutos %
Diskonttauskorko + 0,5 %	-0,4	-6 %
Palkankorotus +0,5 %	0,7	11 %
Inflaatio +0,5 %	0,4	6 %

Laskennassa käytetty data	2019	2018
Toimessa olevien lukumäärä	87	-
Eläkeläisten lukumäärä	23	-
Vapaakirjojen lukumäärä	62	-
Toimessa olevien keski-ikä (vuosia)	45	-
Keskimääräinen jäljellä oleva palvelusaika	14	-
Keskimääräinen palveltu aika	17	-

8. Poistot ja arvonalentumiset

SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Milj. euroa	2019	2018
Aineettomat oikeudet	-0,9	-0,7
Rakennukset ja rakennelmat	-5,4	-5,1
Rakennukset ja rakennelmat, IFRS 16	-9,9	0,0
Maa- ja vesialueet, IFRS 16	-0,1	0,0
Koneet ja kalusto	-6,9	-6,7
Koneet ja kalusto, IFRS16	-0,8	0,0
Muut aineelliset hyödykkeet	-0,0	-0,0
Arvonalennukset pysyvistä vastaavista	-1,6	0,0
Yhteensä	**-25,7**	**-12,5**

LIIKEARVOJEN ARVONALENTUMISTESTAUKSET

Rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä olevan rahamäärän arvo perustuu käyttöarvolaskelmiin. Testatut rahavirtaa tuottavat yksiköt ovat: Land, Aviation, Aerostructures, Systems ja Millog -liiketoiminnat sekä ISP -liiketoiminnan maantieteelliset segmentit.

Laskelmissa käytetyt rahavirtaennusteet pohjautuvat johdon hyväksymiin taloudellisiin suunnitelmiin, jotka kattavat kolmen vuoden ajanjakson. Liiketoimintakohtaisissa taloudellisissa suunnitelmissa ja rahavirtaennusteissa käytetyt oletukset hinta- ja kustannuskehityksestä perustuvat johdon arvioihin markkinoiden kehityksestä. Laskelmissa käytettyjen oletusten arvioinnissa on huomioitu myös aiempi toteutunut kehitys. Arvioidut rahavirtaennusteet perustuvat olemassa olevaan käyttöomaisuuteen. Johdon hyväksymän ennustejakson jälkeiset kassavirrat on laskettu jäännösarvomenetelmällä, jossa viimeisen suunnittelujakson luvut on laskettu 0 %:n ikuisuuskasvulla ja diskontattu diskonttokorolla.

Diskonttokorkona on käytetty Patrialle määritettyä tuottovaatimusta ennen veroja. Tuottovaatimuksen laskentakomponentit ovat riskitön tuottoprosentti, markkinariskipreemio, toimialakohtainen beta-kerroin, vieraan pääoman kustannus, toimialan keskimääräinen pääomarakenne ja varojen riskipreemio. Diskonttokorko vuonna 2019 oli 10,8 % p.a. (10,8 %).

Tilikauden aikana suoritetussa arvonalentumistestauksessa ISP Norjan, ISP Baltian ja Aerostructures -yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät alittivat testattavien varojen kirjanpitoarvon. Yhtiö kirjasi tilikaudelle 2019 1,6 miljoonan euron (0,0 miljoonaa euroa) liikearvon arvonalentumisen.

Arvonalentumistestauksen yhteydessä suoritettiin herkkyysanalyysi, jossa rahavirtaa tuottavien yksiköiden rahavirtoja laskettiin ja diskonttauskorkoja nostettiin. Tehtyjen herkkyysanalyysien perusteella ei vaikuta todennäköiseltä, että jokseenkin mahdollinen muutos rahavirroissa (10–20 prosenttia) tai diskonttokorossa (1–3 prosenttiyksikköä) muiden olettamusten pysyessä ennallaan johtaisi arvonalentumiskirjauksiin.

LIIKEARVO LIIKETOIMINNOITTAIN

Milj. euroa	2019	2018
Land	8,9	8,9
Aviation	4,8	4,8
ISP, Baltia	3,5	4,0
ISP, Norja	0,0	0,8
Aerostructures	0,0	0,5
Systems	1,7	1,7
Millog	7,2	7,2
Yhteensä	**26,2**	**28,0**
1.1.	28,0	27,5
Lisäykset	0,0	0,5
Arvonalentumiset	-1,6	0,0
Kurssierot	-0,2	0,0
31.12.	26,2	28,0

9. Rahoitustuotot ja -kulut

RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Milj. euroa	2019	2018
Korkotuotot		
Talletukset ja sijoitukset	0,0	0,1
Muut	0,1	0,1
Muut rahoitustuotot	0,0	0,0
Korkokulut		
Korolliset velat	-1,2	-0,5
Leasingsopimukset	-2,6	-1,2
Muut rahoituskulut	-0,5	-0,9
Kurssierot		
Ei suojauslaskennan alaisista valuuttajohdannaisista	0,1	-0,4
Muista	0,1	0,6
Yhteensä	**-3,9**	**-2,2**

TULOSLASKELMAAN SISÄLTYVÄT VALUUTTAKURSSIVOITOT JA -TAPPIOT

Milj. euroa	2019	2018
Liikevaihto	-0,0	-0,0
Kulut	-0,1	0,2
Rahoitustuotot ja -kulut	0,2	0,1
Yhteensä	**0,1**	**0,3**

Nettovoitot ja -tappiot sisältävät realisoituneet ja realisoitumattomat voitot ja tappiot johdannaissopimuksista.

LIIKEVOITTOON SISÄLTYVÄT JOHDANNAISSOPIMUKSISTA JOHTUVAT NETTOVOITOT JA -TAPPIOT

Milj. euroa	2019	2018
Suojauslaskennan alaiset valuuttajohdannaiset	0,0	-0,0
Yhteensä	**0,0**	**-0,0**

10. Tuloverot

Milj. euroa	2019	2018
Tuloverot	-4,1	-3,4
Tuloverot edellisiltä tilikausilta	0,1	-0,0
Laskennallisen verosaamisen muutos	4,5	-0,7
Laskennallisen verovelan muutos	0,1	-0,2
Yhteensä	**0,6**	**-4,3**

MUIHIN LAAJAN TULOKSEN ERIIN LIITTYVÄT VEROT

2019 Milj. euroa	Ennen veroja	Verot	Verojen jälkeen
Tulevien kassavirtojen suojaus	-0,1	0,0	-0,1
Muuntoeron muutos	-0,6	-	-0,6
Etuuspohjaisten järjestelyiden vakuutusmatemaattinen voitto/tappio	-1,1	0,1	-1,0
Osuus yhteisyritysten laajan tuloksen eristä	-0,7	0,1	-0,5
Yhteensä	**-2,5**	**0,2**	**-2,3**

2018 Milj. euroa	Ennen veroja	Verot	Verojen jälkeen
Tulevien kassavirtojen suojaus	-0,6	0,1	-0,4
Muuntoeron muutos	-0,8	-	-0,8
Etuuspohjaisten järjestelyiden vakuutusmatemaattinen voitto/tappio	0,6	0,0	0,6
Osuus yhteisyritysten laajan tuloksen eristä	-2,0	0,5	-1,6
Yhteensä	**-2,8**	**0,6**	**-2,3**

VOIMASSA OLEVAN VEROKANNAN MUKAAN LASKETTUJEN VEROJEN VERTAILU TULOSLASKELMASSA ESITETTYIHIN VEROIHIN (SUOMESSA 2019: 20 %, 2018: 20 %):

Milj. euroa	2019	2018
Verot laskettuna kotimaan verokannalla	-1,1	-6,5
Ulkomaisten yhtiöiden verokanta	-0,1	0,1
Verovapaat tulot	0,1	0,3
Vähennyskelvottomat kulut	-0,0	-0,3
Vahvistettujen tappioiden käyttö	-0,1	0,0
Kauden verotukselliset tappiot	-1,1	-0,6
Osakkuusyhtiötuloksen vaikutus	2,9	2,6
Verokannan muutoksen vaikutus laskennallisiin veroihin	-0,0	0,0
Palautukset aikaisemmilta verovuosilta	0,1	-0,0
Muut erät	0,1	0,1
Verot tuloslaskelmassa	0,6	-4,3

LASKENNALLISEN VEROSAAMISEN TÄSMÄYTYS

Milj. euroa	2019	2018
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistoerot	0,5	0,7
Verottamattomat varaukset	2,7	2,0
Johdannaisinstrumenttien käyvät arvot	0,0	0,0
Vahvistetut tappiot	4,9	0,2
Muut väliaikaiset erot	0,2	0,0
	8,2	**2,9**
Kauden alussa	2,9	3,8
Valuuttakurssien vaikutus	0,0	-0,0
Kirjattu tuloslaskelmaan	4,5	-0,7
Johdannaisinstrumenttien käyvät arvot	0,0	0,0
Hankinkitut yhtiöt	0,7	0,0
Kirjattu omaan pääomaan	0,0	-0,2
Tasearvo kauden lopussa	8,2	2,9

LASKENNALLISEN VEROVELAN TÄSMÄYTYS

Milj. euroa	2019	2018
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistoerot	1,3	1,4
Johdannaisinstrumenttien käyvät arvot	0,0	0,0
	1,3	**1,4**
Kauden alussa	1,4	1,2
Kirjattu tuloslaskelmaan	-0,1	0,2
Johdannaisinstrumenttien käyvät arvot	-0,0	-0,1
Tasearvo kauden lopussa	1,3	1,4

Käyttämättömät verotuksessa hyväksiluettavat tappiot, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista johtuen niiden hyväksiluettavuuteen liittyvästä epävarmuudesta, olivat yhteensä 29,5 milj. euroa tilikaudella 2019 (27,6 milj. euroa tilikaudella 2018). Nämä tappiot eivät vanhene.

11. Käyttöomaisuus

AINEETTOMAT KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET

Milj. euroa	Liikearvo	Kehittämis-menot	Aineettomat oikeudet	Ennakko-maksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2019	33,9	12,3	19,4	0,2	65,8
Muuntoerot	-0,0	0,0	0,0	0,0	-0,0
Uudelleen ryhmittely	0,0	0,0	0,5	-0,3	0,2
Yritysostot	0,0	0,0	2,5	0,0	2,5
Romutus	0,0	0,0	-1,8	0,0	-1,8
Lisäykset	0,0	0,0	0,5	0,2	0,8
Hankintameno 31.12.2019	33,9	12,3	21,2	0,1	67,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2019	-5,9	-12,3	-17,8	0,0	-35,9
Muuntoerot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uudelleen ryhmittely	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Yritysostot	0,0	0,0	-1,1	0,0	-1,1
Romutus	0,0	0,0	1,8	0,0	1,8
Tilikauden poisto sis tulos kurssierot	-0,2	0,0	-0,9	0,0	-1,1
Arvonalentumiset	-1,6	0,0	0,0	0,0	-1,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2019	-7,6	-12,3	-18,0	0,0	-37,9
Tasearvo 31.12.2019	**26,2**	**0,0**	**3,2**	**0,1**	**29,5**
Hankintameno 1.1.2018	33,5	12,3	19,0	0,0	64,8
Muuntoerot	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1
Uudelleen ryhmittely	0,0	0,0	0,1	-0,0	0,0
Yritysostot	0,5	0,0	0,0	0,0	0,5
Lisäykset	0,0	0,0	0,4	0,9	1,3
Vähennykset	0,0	0,0	-0,1	-0,7	-0,8
Hankintameno 31.12.2018	33,9	12,3	19,4	0,2	65,8
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2018	-6,0	-12,3	-17,2	-0,0	-35,4
Muuntoerot	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
Uudelleen ryhmittely	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vähennykset	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1
Tilikauden poisto sis tulos kurssierot	0,0	0,0	-0,7	0,0	-0,7
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2018	-5,9	-12,3	-17,8	0,0	-35,9
Tasearvo 31.12.2018	**28,0**	**0,0**	**1,6**	**0,2**	**29,8**

AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET

Milj. euroa	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakko-maksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2019	2,2	125,9	96,1	1,8	2,0	228,0
IFRS 16 standardin käyttöönottto	0,7	75,5	1,3	0,0	0,0	77,5
Muuntoerot	0,0	-0,2	-0,1	0,0	0,0	-0,2
Uudelleen ryhmittely	0,1	1,9	6,4	0,0	-6,4	2,0
Yritysostot	0,3	7,8	12,2	0,0	1,8	22,1
Romutus	0,0	-0,6	-1,4	-0,0	0,0	-2,0
Lisäykset	0,0	3,2	5,3	0,0	6,7	15,1
Vähennykset	0,0	-0,3	-0,1	0,0	-0,8	-1,3
Hankintameno 31.12.2019	3,2	213,2	119,7	1,8	3,3	341,2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2019	0,0	-75,2	-75,7	-1,5	-1,2	-153,6
Muuntoerot	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,2
Uudelleen ryhmittely	0,0	-1,5	0,1	-0,0	-0,0	-1,4
Yritysostot	0,0	-4,1	-11,3	0,0	0,0	-15,4
Romutus	0,0	0,6	1,4	0,0	0,0	2,0
Vähennykset	0,0	0,0	-0,7	0,0	0,0	-0,7
Tilikauden poisto sis tulos kurssierot	-0,1	-15,4	-7,7	-0,0	0,0	-23,2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2019	-0,1	-95,5	-93,8	-1,5	-1,2	-192,0
Tasearvo 31.12.2019	**3,2**	**117,8**	**25,9**	**0,3**	**2,1**	**149,2**
Hankintameno 1.1.2018	2,2	124,4	92,0	1,8	2,7	223,0
Muuntoerot	0,0	-0,4	-0,2	-0,0	-0,0	-0,5
Uudelleen ryhmittely	0,0	0,4	4,8	0,0	-1,5	3,7
Romutus	0,0	0,0	-2,9	0,0	0,0	-2,9
Lisäykset	0,0	1,5	4,4	0,0	1,0	7,0
Vähennykset	0,0	0,0	-2,1	0,0	-0,2	-2,3
Hankintameno 31.12.2018	2,2	125,9	96,1	1,8	2,0	228,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2018	0,0	-70,4	-69,5	-1,4	-1,2	-142,6
Muuntoerot	0,0	0,3	0,1	0,0	0,0	0,4
Uudelleen ryhmittely	0,0	0,0	-3,5	0,0	0,0	-3,5
Romutus	0,0	-0,9	2,9	0,0	0,0	2,0
Vähennykset	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	1,0
Tilikauden poisto sis tulos kurssierot	0,0	-4,3	-6,7	-0,0	0,0	-11,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2018	0,0	-75,2	-75,7	-1,5	-1,2	-153,6
Tasearvo 31.12.2018	**2,2**	**50,7**	**20,5**	**0,3**	**0,8**	**74,4**

AINEELLISIIN KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEISIIN SISÄLTYY LEASING-SOPIMUKSILLA HANKITTUA OMAISUUTTA SEURAAVASTI

Milj. euroa	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Maa- ja vesialueet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2019	36,6	6,8	0,0	43,4
IFRS 16 standardin käyttöönottto	75,5	1,3	0,7	77,5
Uudelleen ryhmittely	-2,5	0,0	0,0	-2,5
Vähennykset	-0,3	-7,0	0,0	-7,2
Lisäykset	2,5	0,6	0,0	3,1
Hankintameno 31.12.2019	**111,7**	**1,8**	**0,7**	**114,2**
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2019	-18,4	-6,8	-0,1	-25,3
Uudelleen ryhmittely	2,5	-0,8	0,0	1,7
Vähennykset	0,0	6,8	0,0	6,8
Tilikauden poisto	-11,4	0,0	0,0	-11,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2019	-27,3	-0,8	-0,1	-28,2
Tasearvo 31.12.2019	**84,4**	**0,9**	**0,7**	**86,0**
Hankintameno 1.1.2018	36,6	6,8	0,0	43,2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2018	-18,4	-6,8	0,0	-25,1
Tasearvo 31.12.2018	**18,2**	**0,0**	**0,0**	**18,2**

12. Sijoitukset yhteisyrityksiin

	Kotipaikka	Omistus-osuus %
Nammo AS	Raufoss, Norja	50,0
Svensk Försvarslogistik AB	Tukholma, Ruotsi	50,0
Kongsberg Aviation Maintenance Services AS	Kjeller, Norja	49,9
Silverskin Information Security Oy	Helsinki, Suomi	25,0

2018

Milj. euroa	Kotipaikka	Omistus-osuus %	Varat	Velat	Liikevaihto	Voitto/Tappio
Nammo AS	Raufoss, Norja	50,0	611,5	341,3	512,4	25,0

OSUUDET YHTEISYRITYKSISSÄ

Milj. euroa	2019	2018
1.1.	164,5	158,6
Osuus kauden tuloksesta	14,4	12,9
Osuus kauden laajasta tuloksesta	-0,5	-1,6
Hankinnat	0,1	0,0
Osinkotuotot	-6,2	-4,7
Kurssierot ja muut muutokset	1,7	-0,6
31.12.	174,1	164,5

LIIKETAPAHTUMAT YHTEISYRITYSTEN KANSSA

Milj. euroa	2019	2018
Myynti osakkuusyhtiöille	0,0	0,0

YHTEISYRITYSSAAMISET JA -VELAT

Milj. euroa	2019	2018
Pääomalainasaamiset	0,4	0,4
Myyntisaamiset	0,0	0,0
Ostovelat	0,0	0,0

13. Muut osakkeet

Milj. euroa	2019	2018
Tasearvo	0,2	0,2

14. Lyhytaikaiset varat

VAIHTO-OMAISUUS

Tilikausien aikana ei ole kirjattu merkittäviä vaihto-omaisuuden arvonalentumisia.

SAAMISET

Konsernilla ei ole olennaisia korollisia saamisia. Saamisten käypä arvo ei poikkea olennaisesti tasearvosta. Tilikausien aikana ei ole kirjattu merkittäviä luottotappioita.

SIIRTOSAAMISET

Milj. euroa	2019	2018
Sopimuksiin perustuvat omaisuuserät	48,8	17,2
Muut erät	3,3	19,2
Yhteensä	**52,1**	**36,4**

Siirtosaamisten muut erät koostuvat kertyneistä korkotuotoista ja muista jaksotuksista, jotka eivät yksittäisinä erinä ole merkittäviä.

SOPIMUKSEEN PERUSTUVAT TASEESEEN MERKITYT MÄÄRÄT

Milj. euroa	2019	2018
Myyntisaamiset	101,9	106,0
Sopimukseen perustuvat varat	48,8	17,2
Sopimukseen perustuvat velat		
Saadut ennakot, muut	31,5	16,2
Saadut ennakot, ajan kuluessa	28,6	37,6
Tilikauden aikana tuloutetut myyntituotot, jotka olivat mukana sopimukseen perustuvissa veloissa 1.1.	2,7	4,9
Keskeneräisiin projekteihin ja sopimuksiin liittyvät jäljellä olevat suoritevelvoitteet	269,4	318,2

15. Siirtovelat

Milj. euroa	2019	2018
Palkat sosiaalikuluineen	28,4	23,1
Muut erät	20,8	18,6
Yhteensä	**49,2**	**41,7**

Siirtovelkojen muut erät koostuvat kertyneistä korkokuluista sekä muista jaksotuksista, jotka ei yksittäisinä erinä ole merkittäviä.

16. Käypään arvoon arvostetut sijoitukset

Milj. euroa	Osakkeet	Yhteensä
1.1.2019	0,2	0,2
Kurssierot ja muut muutokset	0,0	0,0
31.12.2019	0,2	0,2
1.1.2018	0,2	0,2
Vähennykset	0,0	0,0
31.12.2018	0,2	0,2

17. Rahoitusinstrumentit

KÄYVÄN ARVON RAHASTO SISÄLTÄÄ JOHDANNAISSOPIMUKSET

Milj. euroa	2019	2018
Käypä arvo	-0,0	0,1
Laskennalliset verot	0,0	-0,0
Käyvän arvon rahasto 31.12.	-0,0	0,1
Tilikaudella omaan pääomaan kirjattu käypä arvo	-0,1	-0,5
Tilikaudella tuloutettu käypä arvo	-0,0	-0,0
Laskennalliset verot	0,0	0,1
Muutos	-0,1	-0,4
Käypä arvo	0,1	0,6
Laskennalliset verot	-0,0	-0,1
Käyvän arvon rahasto 1.1.	0,1	0,5

RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KIRJANPITOARVOT ARVOSTUSRYHMITTÄIN JA KÄYVÄN ARVON HIERARKIA

2019 Milj. euroa	Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta kirjattavat Taso 2	Käypään arvoon tulos-vaikutteisesti kirjattavat Taso 2	Jaksotettuun hankinta-menoon kirjattavat	Tasearvo	Liite
Pitkäaikaiset rahoitusvarat					
Pitkäaikaiset saamiset yhteisyrityksiltä			0,4	0,4	12
Osakkeet ja muut osuudet		0,2	0,0	0,2	13
Lyhytaikaiset rahoitusvarat					
Myyntisaamiset			101,9	101,9	2
Saamiset yhteisyrityksiltä			0,0	0,0	12
Johdannaissopimukset	0,2	0,0		0,2	22
Rahat ja pankkisaamiset			35,9	35,9	
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	**0,2**	**0,2**	**138,2**	**138,5**	
Pitkäaikaiset rahoitusvelat					
Korolliset velat			76,5	76,5	19
Lyhytaikaiset rahoitusvelat					
Korolliset velat			128,1	128,1	19
Ostovelat			53,9	53,9	
Johdannaissopimukset	0,1	0,4		0,4	22
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	**0,1**	**0,4**	**258,6**	**259,0**	

2018 Milj. euroa	Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta kirjattavat Taso 2	Käypään arvoon tulos-vaikutteisesti kirjattavat Taso 2	Jaksotettuun hankinta-menoon kirjattavat	Tasearvo	Liite
Pitkäaikaiset rahoitusvarat					
Pitkäaikaiset saamiset yhteisyrityksiltä			0,4	0,4	12
Osakkeet ja muut osuudet		0,2	0,0	0,2	13
Lyhytaikaiset rahoitusvarat					
Myyntisaamiset			106,0	106,0	2
Saamiset yhteisyrityksiltä			0,0	0,0	12
Johdannaissopimukset	0,1	0,0		0,1	22
Rahat ja pankkisaamiset			8,1	8,1	
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	**0,1**	**0,2**	**114,4**	**114,8**	
Pitkäaikaiset rahoitusvelat					
Korolliset velat			24,5	24,5	19
Lyhytaikaiset rahoitusvelat					
Korolliset velat			51,0	51,0	19
Ostovelat			39,2	39,2	
Velat yhteisyrityksille			0,0	0,0	12
Johdannaissopimukset	0,0	0,0		0,1	22
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	**0,0**	**0,0**	**114,7**	**114,8**	

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit luokitellaan tasoihin käyvän arvon määrittämiseen käytettävien arvostusmenetelmien syöttötietojen perusteella:

Taso 1) syöttötiedot täysin samanlaisille varoille ja veloille toimivilla markkinoilla noteerattuja (oikaisemattomia) hintoja

Taso 2) syöttötiedot muita kuin tasolle 1 kuuluvia noteerattuja hintoja, jotka ovat havainnoitavissa varoille tai veloille joko suoraan tai epäsuorasti

18. Oma pääoma

Osakepääoma: Patria Oyj:n osakepääoma 31.12.2019 oli 38 024 848,00 euroa. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Käyvän arvon rahasto: Käyvän arvon rahasto sisältää rahavirran suojauksessa solmittujen ja suojauslaskennan ehdot täyttävien johdannaissopimusten käyvän arvon muutoksen tehokkaan osan.

MUUT RAHASTOT

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto: Patria Oyj perustettiin vuonna 2010 ja perustamisen yhteydessä varat kirjattiin osakepääoman lisäksi sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Vuoden 2019 aikana sijoitetun vapaan pääoman rahasto ei muuttunut, ja rahastoon kirjatut varat olivat 164,1 miljoonaa euroa 31.12.2019.

Muuntoerot: Muuntoerot sisältävät konsernitilinpäätöksen yhdistelyssä tytäryrityksen oman pääoman muuntamisesta syntyneet muuntoerot ja ulkomaisten tytäryritysten tuloslaskelman keskikurssilla muuntamisesta ja taseen tilinpäätöspäivän kurssilla syntyvät kurssierot. Lisäksi muuntoeroihin sisältyy kurssiero ulkomaisille tytäryhtiöille annetuista sisäisistä lainoista, joiden suorittamista ei ole suunniteltu eikä suorittaminen ole todennäköisesti ennakoitavissa tulevaisuudessa.

Osakkeet: Yhtiöllä on 27 841 889 osaketta ja yksi osakesarja.

JAKOKELPOISET VARAT

Emoyhtiön vapaa oma pääoma 31.12.2019 on 233 499 250,69 euroa, josta tilikauden voitto on 4 753 648,56 euroa.

OSAKEKOHTAINEN OSINKO

Hallitus ehdottaa, että yhtiökokouksen käytettävistä olevista voittovaroista jaetaan osinkoa 0,50 euroa (2018: 0,50 euroa) kutakin Suomen valtion ja Kongsberg Defence & Aerospace AS:n omistamaa osaketta kohden, joten osingonjaon yhteismääräksi ehdotetaan 13 920 944,50 euroa (2018: 13 920 944,50 euroa). Jäljelle jäävät 219 578 306,19 euroa (2018: 228 745 602,13 euroa) jätetään vapaaseen omaan pääomaan.

Vuodelta 2019 maksettavasta osingosta päätetään 3. huhtikuuta 2020 pidettävässä yhtiökokouksessa. Ehdotettua osinkoa ei ole kirjattu osinkovelaksi tässä tilinpäätöksessä.

19. Korolliset velat

IFRS 16 -standardin käyttöönoton myötä 1.1.2019 Patria esittää tiedot vuokrasopimuksista liitetiedossa 2 leasingvelan osalta ja liitetiedossa 11 käyttöoikeusomaisuuserien osalta. Tässä liitetiedossa on esitetty vanhan IAS 17 -standardin mukaiset liitetiedot vertailuvuoden osalta.

RAHOITUSLEASING-SOPIMUKSET

Patria otti 1.1.2019 käyttöön IFRS 16 -standardin, minkä seurauksena IAS 17 -standardin mukaisia rahoitusleasingvelkoja ei enää raportoida. Sen sijaan Patria esittää leasingvelat IFRS 16 -standardin mukaisesti. Patrialla on rahoitusleasing-lainoja, jotka pääosin liittyvät rakennuksiin. Ne erääntyvät vuosien 2019 ja 2037 välisenä aikana. Taseen Rakennukset ja rakennelmat -erään sisältyy 18,2 milj. euron edestä rahoitusleasing-sopimuksia, joiden yhteenlaskettu poisto tilikaudella 2018 oli 1,5 milj. euroa. Yhteenlasketut leasing-maksut olivat 2,6 milj. euroa, ja niihin liittyvä korkoelementti oli 1,2 milj. euroa.

RAHOITUSLEASINGVELKOJEN VÄHIMMÄISVUOKRIEN KOKONAISMÄÄRÄ

Milj. euroa	2019	2018
Enintään 1 vuosi	-	2,6
1-5 vuotta	-	10,2
Yli 5 vuotta	-	19,7
Yhteensä	**-**	**32,5**
Tulevat rahoituskulut	-	-13,2
Vähimmäisvuokrien nykyarvo	-	19,2

RAHOITUSLEASINGVELKOJEN VÄHIMMÄISVUOKRIEN NYKYARVO

Milj. euroa	2019	2018
Enintään 1 vuosi	-	1,4
1-5 vuotta	-	5,8
Yli 5 vuotta	-	12,0
Vähimmäisvuokrien nykyarvo	-	19,2

20. Varaukset

Milj. euroa	2019	2018
Takuuvaraus	9,6	9,5
Muut varaukset	8,1	8,5
Yhteensä	**17,7**	**18,0**

Takuun aikana tuotteissa havaitut viat korjataan Patrian kustannuksella. Vuoden 2019 lopussa takuuvarauksia oli 9,6 milj. euroa (9,5 milj. euroa). Kirjaukset perustuvat parhaisiin arvioihin tilinpäätöshetkellä. Takuukustannusvaraus kattaa tuotteiden korjaukseen tai vaihtoon liittyvät kustannukset niiden takuuaikana. Takuunalaiset vastuut on määritelty perustuen historiallisiin toteutuneisiin takuukustannuksiin sekä parhaisiin arvioihin tilinpäätöshetkellä. Yleinen takuuaika on kahdesta neljään vuoteen. Kohtaan muut varaukset sisältyvät mm. varaukset mahdollisten laatuvirheiden, oikeudenkäyntien ja offset-velvoitteiden varalle.

21. Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset

ANNETUT VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET

Milj. euroa	2019	2018
Muiden puolesta annetut takaukset	4,2	3,1
Muut omat vastuut	8,1	7,1
Yhteensä	**12,3**	**10,2**

KÄYTTÖLEASINGVASTUUT

Patria otti 1.1.2019 käyttöön IFRS 16 -standardin, minkä seurauksena käyttöleasingvastuita ei enää raportoida. Sen sijaan Patria esittää leasingvastuut IFRS 16 -standardin mukaisesti.

Milj. euroa	2019	2018
Seuraavan vuoden osalta	-	11,1
1-5 vuotta	-	16,6
yli 5 vuotta	-	10,2
Yhteensä	**-**	**37,9**

Käyttöleasingvastuut eivät sisällä yhteisyrityksen käyttöleasingvastuita.

22. Johdannaissopimukset

VALUUTTA- JA KORKOJOHDANNAISET

2019 Milj. euroa	Nimellisarvo	Positiiviset käyvät arvot	Negatiiviset käyvät arvot	Käypä nettoarvo
Rahavirran suojaukseen määritellyt johdannaissopimukset				
Valuuttatermiinisopimukset yhteensä	23,2	0,2	-0,1	0,1
Ostotermiinit	9,1	0,0	-0,1	-0,1
Myyntitermiinit	14,0	0,2	-0,0	0,2
Koronvaihtosopimukset	0,0	0,0	0,0	0,0
Rahavirran suojaukset yhteensä	23,2	0,2	-0,1	0,1
Ilman suojauslaskentaa olevat johdannaissopimukset				
Valuuttatermiinisopimukset yhteensä	30,4	0,0	-0,4	-0,4
Ostotermiinit	3,5	0,0	-0,0	-0,0
Myyntitermiinit	26,9	0,0	-0,4	-0,4
Ilman suojauslaskentaa olevat yhteensä	30,4	0,0	-0,4	-0,4
Yhteensä	**53,5**	**0,2**	**-0,4**	**-0,2**

Milj. euroa	2020	2021	2022	2023
Johdannaisvarat	0,1	0,0	0,0	0,0
Johdannaisvelat	-0,4	-0,0	-0,0	0,0

2018 Milj. euroa	Nimellisarvo	Positiiviset käyvät arvot	Negatiiviset käyvät arvot	Käypä nettoarvo
Rahavirran suojaukseen määritellyt johdannaissopimukset				
Valuuttatermiinisopimukset yhteensä	18,2	0,1	-0,0	0,1
Ostotermiinit	3,4	0,1	-0,0	0,0
Myyntitermiinit	14,8	0,1	0,0	0,1
Koronvaihtosopimukset	0,0	0,0	0,0	0,0
Rahavirran suojaukset yhteensä	18,2	0,1	-0,0	0,1
Ilman suojauslaskentaa olevat johdannaissopimukset				
Valuuttatermiinisopimukset yhteensä	31,1	0,0	-0,0	0,0
Ostotermiinit	0,5	0,0	-0,0	0,0
Myyntitermiinit	30,6	0,0	-0,0	0,0
Ilman suojauslaskentaa olevat yhteensä	31,1	0,0	-0,0	0,0
Yhteensä	**49,3**	**0,1**	**-0,1**	**0,1**

Milj. euroa	2019	2020	2021	2022
Johdannaisvarat	0,1	0,0	0,0	0,0
Johdannaisvelat	-0,1	0,0	0,0	0,0

RAHOITUSINSTRUMENTTIEN NETOTTAMINEN

2019 Milj. euroa	Taseeseen merkityt bruttomäärät	Rahoitus-instrumentit - rahamäärät, joita ei ole netotettu taseessa	Nettomäärä
Johdannaisvarat	0,2	-0,2	0,0
Johdannaisvelat	0,4	-0,2	0,2

2018 Milj. euroa			
Johdannaisvarat	0,1	-0,0	0,1
Johdannaisvelat	0,1	-0,0	0,0

Yllä esitettyihin rahoitusvaroihin ja -velkoihin, joita koskee toimeenpantavissa oleva yleinen nettoutusjärjestely tai muu vastaavanlainen järjestely, liittyy kaikissa tapauksissa konsernin ja vastapuolen välinen sopimus, jonka mukaan yleisen nettoutusjärjestelyn kumpikin osapuoli on oikeutettu kyseisten rahoitusvarojen ja -velkojen nettomääräiseen selvittämiseen, jos toinen osapuoli laiminlyö velvoitteensa täyttämisen.

23. Lähipiiritapahtumat

PATRIA OYJ:N TYTÄRYHTIÖT OVAT SEURAAVAT:

Tytäryhtiöt	Kotipaikka	Omistus-osuus %
Patria Aviation Oy	Jämsä, Suomi	100,0
Patria Aerostructures Oy	Jämsä, Suomi	100,0
Patricomp Oy	Jämsä, Suomi	100,0
Patria Helicopters AS	Bardufoss, Norja	100,0
Patria Pilot Training Oy	Helsinki, Suomi	100,0
Patria Svenska AB	Sigtuna, Ruotsi	100,0
Patria Helicopters AB	Sigtuna, Ruotsi	100,0
Patria ISP Oy	Helsinki, Suomi	100,0
Patria Engines Holding Oy	Helsinki, Suomi	100,0
Patria Belgium Engine Center SRL	Herstal, Belgia	100,0
Patria Land Oy	Helsinki, Suomi	100,0
Patria Land Middle East Limited	Abu Dhabi, Yhdistyneet Arabiemiirikunnat	100,0
Patria Land Sverige AB	Tukholma, Ruotsi	100,0
Patria Land Systems SA (Pty) Ltd	Pretoria, Etelä-Afrikka	100,0
Patria Polska Sp. z o.o.	Varsova, Puola	100,0
Millog Oy	Tampere, Suomi	61,8
Oricopa Kiinteistöt Oy	Orivesi, Suomi	100,0
Senop Oy	Kangasala, Suomi	100,0
Milrem LCM OÜ	Tallinna, Viro	60,0
Milrem Latvia SIA	Riika, Latvia	100,0
Milrem Lithuania UAB	Vilna, Liettua	100,0

KONSERNIYRITYSTEN VÄLISET OSTOT JA MYYNNIT

Milj. euroa	2019	2018
Yhteensä	**42,3**	**48,2**

Sisäisessä siirtohinnoittelussa käytetään markkinaehtoisia hintoja.

Tiedot konsernin ja sen yhteisyritysten välisistä liiketoiminnoista on esitetty liitteessä 12. Johdon työsuhde-etuudet on esitetty liitteessä 7.

Konsernin ylin johto koostuu hallituksesta, toimitusjohtajasta sekä muusta johtoryhmästä. Ylimmältä johdolta ei ole ollut lainasaamisia 31.12.2019. Ylimpään johtoon kuuluvat henkilöt lähipiireineen eivät ole olleet olennaisissa liikesuhteissa konserniyhtiöihin.

24. Riita-asiat ja oikeusprosessit

Yhtiön johdolla ei ole tiedossa oleellisia vireillä olevia riita-asioita tai oikeusprosesseja, jotka olisivat vaikuttaneet tilinpäätökseen.

25. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Yhtiön johdolla ei ole tiedossa sellaisia olennaisia tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia, jotka olisivat vaikuttaneet tilinpäätökseen.

Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)

Emoyhtiön tase

VASTAAVAA

Milj. euroa	Liite	31/12/2019	31/12/2018
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	9		
Aineettomat oikeudet		0,6	0,6
Muut pitkävaikutteiset menot		0,1	0,1
Aineelliset hyödykkeet	9		
Koneet ja kalusto		0,9	1,3
Muut aineelliset hyödykkeet		0,0	0,0
Sijoitukset			
Osuudet saman konsernin yrityksissä	10	123,3	123,3
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	11	0,7	0,0
Osuudet omistusyhteysyrityksissä	10	191,7	191,7
Saamiset omistusyhteysyrityksiltä	11	0,4	0,4
Pysyvät vastaavat yhteensä		**317,6**	**317,4**
Vaihtuvat vastaavat			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet		0,1	0,1
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		0,0	0,0
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	11	114,0	83,3
Siirtosaamiset	11	2,3	5,8
Rahat ja pankkisaamiset		25,5	3,7
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		**141,9**	**93,0**
Vastaavaa yhteensä		**459,5**	**410,3**

VASTATTAVAA

Milj. euroa	Liite	31/12/2019	31/12/2018
Oma pääoma	12		
Osakepääoma		38,0	38,0
Muut rahastot			
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		164,1	164,1
Edellisten tilikausien voitto (tappio)		64,7	64,2
Tilikauden voitto (tappio)		4,8	14,4
Oma pääoma yhteensä		**271,5**	**280,7**
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Muut lainat	13	79,9	29,0
Lainat rahoituslaitoksilta	13	30,0	20,2
Ostovelat		1,9	2,5
Velat saman konsernin yrityksille	13	71,3	73,4
Muut velat		1,7	1,3
Siirtovelat	13	3,2	3,1
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		**188,0**	**129,7**
Vastattavaa yhteensä		**459,5**	**410,3**

Emoyhtiön tuloslaskelma

Milj. euroa	Liite	1-12/2019	1-12/2018
Liikevaihto	2	**23,4**	**21,0**
Liiketoiminnan muut tuotot	3	1,7	1,6
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana		-1,4	-0,9
Varastojen muutos		-0,0	-0,2
Henkilöstökulut	4	-8,0	-7,4
Poistot ja arvonalentumiset	5	-1,0	-1,1
Liiketoiminnan muut kulut	3	-20,8	-19,0
Liikevoitto (-tappio)		**-6,2**	**-6,0**
Rahoitustuotot ja -kulut	6		
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä		10,5	11,7
Tuotot osuuksista omistusyhteysyrityksissä		0,0	0,0
Muut korko- ja rahoitustuotot		2,5	2,6
Korkokulut ja muut rahoituskulut		-2,1	-2,1
Kurssierot		0,1	0,0
Voitto (tappio) ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		**4,8**	**6,2**
Tilinpäätössiirrot	7	0,0	8,7
Tuloverot	8	0,0	-0,6
Tilikauden voitto (tappio)		**4,8**	**14,4**

Emoyhtiön rahavirtalaskelma

Milj. euroa	1-12/2019	1-12/2018
Voitto (tappio) ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	4,8	6,2
Suunnitelman mukaiset poistot	1,0	1,1
Rahoitustuotot ja -kulut	-10,9	-12,2
Muut oikaisut	0,1	0,0
Lyhytaikaisten saamisten lisäys (-), vähennys (+)	-6,4	2,3
Vaihto-omaisuuden lisäys (-), vähennys (+)	0,0	0,2
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+), vähennys (-)	2,5	-1,0
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	**-9,0**	**-3,3**
Maksetut korot liiketoiminnan rahoituskuluista	-1,9	-1,6
Muut maksetut rahoituserät liiketoiminnan rahoituskuluista	-0,1	-0,6
Saadut osingot liiketoiminnasta	10,5	11,7
Saadut korot liiketoiminnasta	2,5	2,6
Maksetut välittömät verot	3,5	-4,1
Liiketoiminnan rahavirta	**5,4**	**4,7**
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-0,5	-0,9
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	0,0	0,1
Myönnetyt lainat	-1,2	0,0
Investoinnit konserniyrityksiin	0,0	-0,0
Lainasaamisten takaisinmaksut	1,3	0,0
Luovutustulot muista sijoituksista	0,0	0,0
Investointien rahavirta	**-0,4**	**-0,8**
Lyhytaikaisten lainojen nostot/takaisinmaksut	60,9	7,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-0,2	-0,5
Konsernitilisaamisten ja -velkojen muutos	-38,8	-4,3
Maksetut osingot	-13,9	-16,7
Saadut ja maksetut konserniavustukset	8,7	12,6
Rahoituksen rahavirta	**16,7**	**-1,9**
Rahavarojen muutos	**21,8**	**2,0**
Rahavarat kauden alussa	3,7	1,8
Rahavarat kauden lopussa	25,5	3,7
Rahavarojen muutos	**21,8**	**2,0**

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

1. Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu Suomessa voimassa olevien lakien ja säännösten mukaisesti. Yhtiön tilikausi on kalenterivuosi.

MYYNNIN TULOUTUSPERIAATE

Liikevaihto sisältää tuotot tavaroiden sekä palveluiden myynnistä oikaistuna välillisillä veroilla, alennuksilla sekä valuuttamääräisestä myynnistä aiheutuvilla kurssieroilla. Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelu on suoritettu.

ARVIOIDEN KÄYTTÖ

Tilinpäätöstä laadittaessa yhtiön johto joutuu tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöksessä esitettyihin eriin. Toteumat voivat poiketa näistä arvioista. Arvioita on käytetty mm. määritettäessä omaisuuserien arvoa.

PYSYVÄT VASTAAVAT

Pysyvät vastaavat on arvostettu hankintamenoon vähennettynä vuosittain tehdyillä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja arvonalentumisilla. Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Hyödykkeiden taloudellista vaikutusaikaa tarkastellaan tarvittaessa ja oikaistaan kuvastamaan mahdollisia taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuvia muutoksia.

Yhtiössä noudatetaan seuraavia poistoaikoja:

- Koneet ja kalusto 3–15 vuotta
- Aineettomat oikeudet 3–5 vuotta

Muista aineellisista hyödykkeistä ei tehdä suunnitelman mukaisia poistoja.

Yhtiön pysyvien vastaavien sijoituksissa olevat tytäryhtiöosakkeet sekä muut osakkeet on arvostettu hankintamenoon tai sitä alempaan käypään arvoon.

RAHOITUSOMAISUUS

Rahoitusvarat arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan. Johdannaissopimukset arvostetaan käypään arvoon. Myyntisaamiset arvostetaan niiden odotettuun realisointiarvoon, joka on alkuperäinen laskutusarvo vähennettynä näiden saatavien arvioidulla arvonalennuksella. Myyntisaamisista tehdään arvonalennus, kun on olemassa perusteltu näyttö, että yhtiö ei tule saamaan kaikkia saamisiaan alkuperäisin ehdoin.

ULKOMAANRAHANMÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaanrahanmääräiset erät kirjataan euroiksi tapahtumapäivän kurssiin. Tilinpäätöspäivänä avoimena olevat ulkomaanrahanmääräiset saamiset ja velat sekä johdannaisinstrumentit on arvostettu käyttäen tilinpäätöspäivän kursseja. Ulkomaanrahanmääräisten erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on merkitty tuloslaskelmaan. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle. Valuuttamääräisten lainojen ja saamisten kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

JOHDANNAISINSTRUMENTIT

Yhtiö soveltaa KPL 5:2a § mahdollistamaa kirjanpitokäsittelyä, jonka mukaisesti kaikki johdannaissopimukset, mukaan lukien kytketyt johdannaiset, arvostetaan käypään arvoon. Käyvän arvon määrittely perustuu noteerattuihin markkinahintoihin, -korkoihin ja -kursseihin, kassavirtojen diskonttaukseen ja optioiden arvonmääritysmalleihin.

Valuuttamääräisten liiketapahtumien kurssiriskien suojauksessa käytettävistä johdannaissopimuksista syntyneet kurssierot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Valuuttamääräisten liiketapahtumien kurssiriskien suojauksessa käytettävistä johdannaissopimuksista syntyneet kurssierot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle. Kun suojataan taseen ulkopuolisia eriä, johdannaissopimusten kurssierot kirjataan taseeseen ja tulosvaikutus kohdistetaan samalle tilikaudelle kuin suojattavasta transaktiosta kirjataan valuuttakurssieroa.

AVUSTUKSET

Valtiolta tai muilta tahoilta saadut avustukset kirjataan tilikauden tulokseen liiketoiminnan muihin tuottoihin niillä tilikausilla, joilla avustuksia vastaavat kulut ovat syntyneet. Aineellisten tai aineettomien hyödykkeiden hankintaan liittyvät avustukset kirjataan hyödykkeiden hankintamenon pienennykseksi.

TULOVEROT

Tilinpäätökseen sisältyvät yhtiön tilikauden tuloksen mukaan suoriteperusteisesti lasketut tilikauden verot sekä aikaisemmilta tilikausilta maksuun tulleet tai palautetut verot. Yhtiö ei ole käsitellyt laskennallisia veroja tilinpäätöksessään.

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alhaisemman nettorealisointiarvon määräisenä. Hankintameno määritetään noudattaen fifo-periaatetta tai keskihintamenetelmää, joka on riittävän lähellä fifo-periaatteen mukaan laskettua todellista hankintamenoa.

Vaihto-omaisuuden arvoon luetaan vaihto-omaisuuden hankintamenot, välittömät val-mistuspalkat, muut välittömät valmistusmenot sekä osuus valmistuksen välillisistä kustannuksista.

PAKOLLISET VARAUKSET

Pakolliset varaukset ovat vastaisia menoja, joiden suorittamiseen emoyhtiö on sitoutunut ja joista ei todennäköisesti kerry niitä vastaavaa tuloa, tai vastaisia menetyksiä, joiden toteutumista on pidettävä ilmeisenä.

ELÄKEJÄRJESTELYT

Lakisääteinen eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Mahdolliset lisäeläketurvat on vakuutettu. Yhtiöllä ei ole kattamatonta eläkevastuuta.

TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISMENOT

Tutkimus- ja kehittämismenot on kirjattu tilikauden kuluksi lukuun ottamatta niihin mahdollisesti liittyviä käyttöomaisuushankintoja. Tuotekehitysmenoja aktivoidaan kirjanpitolain sekä kauppa- ja teollisuusministeriön kehittämismenojen aktivoinneista antamien säädösten edellytysten täyttyessä.

LEASING

Leasingmaksut on kirjattu tilikauden kuluiksi.

TILINPÄÄTÖSSIIRROT

Tilinpäätössiirtoihin on kirjattu konserniavustukset.

2. Liikevaihto

LIIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN

Milj. euroa	2019	2018
Suomi	23,3	20,4
Muu Eurooppa	0,0	0,6
Yhteensä	**23,4**	**21,0**

LIIKEVAIHTO TOIMIALOITTAIN

Milj. euroa	2019	2018
Siviili	23,4	21,0
Yhteensä	**23,4**	**21,0**

LIIKEVAIHTO TULOUTUSTAVOITTAIN

Milj. euroa	2019	2018
Toimitusperusteinen liikevaihto	23,4	21,0
Yhteensä	**23,4**	**21,0**

3. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Milj. euroa	2019	2018
Vuokratuotot	1,7	1,6
Muut	0,0	0,0
Yhteensä	**1,7**	**1,6**

LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

Milj. euroa	2019	2018
Tutkimus- ja tuotekehitys	-0,0	-0,0
Vuokrakulut	-2,6	-3,4
Kiinteistökulut	-2,2	-1,6
Pysyvien vastaavien myyntitappiot	0,0	-0,0
Matkakulut	-0,5	-0,4
Myynnin ja markkinoinnin kulut	-1,4	-1,1
Muut liiketoiminnan kulut	-14,2	-12,5
Yhteensä	**-20,8**	**-19,0**

PÄÄTILINTARKASTAJAN PALKKIOT

Milj. euroa	2019	2018
Tilintarkastuspalkkiot	-0,1	-0,1
Palkkiot tilintarkastuksen oheispalveluista	-0,0	-0,0
Palkkiot muista palveluista	-0,0	-0,1
Yhteensä	**-0,1**	**-0,2**

4. Henkilöstökulut ja henkilöstön keskimääräinen lukumäärä

Milj. euroa	2019	2018
Emoyhtiön hallituksen, neuvottelukunnan ja toimitusjohtajan palkat ja palkkiot	-0,4	-0,7
Palkat ja palkkiot	-6,3	-5,5
Eläkekulut	-1,1	-1,0
Muut henkilösivukulut	-0,2	-0,2
Yhteensä	**-8,0**	**-7,4**
Yrityksen palveluksessa on tilikauden aikana ollut keskimäärin		
Toimihenkilöitä	86	79
Yhteensä	**86**	**79**

5. Poistot

Milj. euroa	2019	2018
Aineettomat oikeudet	-0,4	-0,5
Muut aineettomat hyödykkeet	-0,0	-0,0
Koneet ja kalusto	-0,6	-0,5
Yhteensä	**-1,0**	**-1,1**

6. Rahoitustuotot ja -kulut

RAHOITUSTUOTOT

Milj. euroa	2019	2018
Osinkotuotot, konserni	10,5	11,7
Osinkotuotot, muut	0,0	0,0
Korkotuotot, konserni	2,4	2,5
Korkotuotot, muut	0,1	0,1
Yhteensä	**13,0**	**14,3**

RAHOITUSKULUT

Milj. euroa	2019	2018
Korkokulut, konserni	-1,2	-1,4
Korkokulut, muut	-0,8	-0,1
Muut rahoituskulut, muut	-0,1	-0,6
Yhteensä	**-2,1**	**-2,1**

Milj. euroa	2019	2018
Kurssierot	0,1	0,0
Yhteensä	**0,1**	**0,0**

7. Tilinpäätössiirrot

Milj. euroa	2019	2018
Konserniavustukset	0,0	8,7
Yhteensä	**0,0**	**8,7**

8. Tuloverot

Milj. euroa	2019	2018
Tilikauden verot varsinaisesta toiminnasta	0,0	1,2
Tilikauden verot tilinpäätössiirroista	0,0	-1,7
Yhteensä	**0,0**	**-0,6**

Milj. euroa	2019	2018
Tilikauden verot	0,0	-0,6
Edellisen tilikauden verot	0,0	-0,0
Yhteensä	**0,0**	**-0,6**

9. Aineettomat ja aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

AINEETTOMAT KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET

Milj. euroa	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä-vaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2019	6,5	0,2	6,6
Lisäykset	0,4	0,0	0,4
Hankintameno 31.12.2019	6,9	0,2	7,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2019	-5,8	-0,1	-5,9
Tilikauden poisto sisältäen kurssierot	-0,4	-0,0	-0,5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2019	-6,3	-0,1	-6,4
Tasearvo 31.12.2019	**0,6**	**0,1**	**0,6**
Hankintameno 1.1.2018	6,1	0,2	6,3
Lisäykset	0,3	0,0	0,3
Vähennykset	-0,0	0,0	-0,0
Hankintameno 31.12.2018	6,5	0,2	6,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2018	-5,3	-0,0	-5,4
Vähennykset	0,0	0,0	0,0
Tilikauden poisto sisältäen kurssierot	-0,5	-0,0	-0,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2018	-5,8	-0,1	-5,9
Tasearvo 31.12.2018	**0,6**	**0,1**	**0,7**

AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET

Milj. euroa	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2019	4,6	0,0	4,6
Lisäykset	0,1	0,0	0,1
Vähennykset	-0,0	0,0	-0,0
Hankintameno 31.12.2019	4,7	0,0	4,7
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2019	-3,3	0,0	-3,3
Vähennykset	0,0	0,0	0,0
Tilikauden poisto sisältäen kurssierot	-0,6	0,0	-0,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2019	-3,8	0,0	-3,8
Tasearvo 31.12.2019	**0,9**	**0,0**	**0,9**
Hankintameno 1.1.2018	7,0	0,0	7,1
Romutus	-2,7	0,0	-2,7
Lisäykset	0,6	0,0	0,6
Vähennykset	-0,3	0,0	-0,3
Hankintameno 31.12.2018	4,6	0,0	4,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2018	-5,6	0,0	-5,6
Romutus	2,7	0,0	2,7
Vähennykset	0,2	0,0	0,2
Tilikauden poisto sisältäen kurssierot	-0,5	0,0	-0,5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2018	-3,3	0,0	-3,3
Tasearvo 31.12.2018	**1,3**	**0,0**	**1,3**

10. Sijoitukset

OSUUDET SAMAN KONSERNIN YRITYKSISSÄ

Milj. euroa	2019	2018
1.1.	123,3	123,3
Lisäykset	0,0	0,0
Vähennykset	-0,0	0,0
Hankintameno 31.12.	**123,3**	**123,3**

OSUUDET OSAKKUUSYRITYKSISTÄ

Milj. euroa	2019	2018
1.1.	191,7	191,7
Hankintameno 31.12.	**191,7**	**191,7**

11. Lyhytaikaiset saamiset

PITKÄAIKAISET SAAMISET SAMAN KONSERNIN YRITYKSILTÄ

Milj. euroa	2019	2018
Lainasaamiset	0,7	0,0
Yhteensä	**0,7**	**0,0**

SAAMISET SAMAN KONSERNIN YRITYKSILTÄ

Milj. euroa	2019	2018
Myyntisaamiset	14,8	8,5
Lainasaamiset	0,7	1,6
Muut saamiset	98,4	64,5
Johdannaissaamiset	0,1	0,1
Siirtosaamiset	0,0	8,8
Yhteensä	**114,0**	**83,3**

SAAMISET OSAKKUUS- JA YHTEISYRITYKSILTÄ

Milj. euroa	2019	2018
Pääomalainasaamiset	0,4	0,4
Yhteensä	**0,4**	**0,4**

SIIRTOSAAMISTEN OLENNAISET ERÄT

Milj. euroa	2019	2018
Verot	1,3	4,8
Johdannaissaamiset	0,2	0,1
Muut	0,9	0,8
Yhteensä	**2,3**	**5,8**

12. Oma pääoma

OMAN PÄÄOMAN ERIEN MUUTOKSET

Milj. euroa	2019	2018
Osakepääoma 1.1. ja 31.12.	38,0	38,0
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1. ja 31.12.	164,1	164,1
Kertyneet voittovarat 1.1.	78,6	80,9
Osingonjako	-13,9	-16,7
Kertyneet voittovarat 31.12.	64,7	64,2
Tilikauden tulos	4,8	14,4
Oma pääoma 31.12.	**271,5**	**280,7**
Laskelma jakokelpoisesta omasta pääomasta		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	164,1	164,1
Kertyneet voittovarat 31.12.	64,7	64,2
Tilikauden tulos	4,8	14,4
Jakokelpoinen oma pääoma	233,5	242,7

13. Vieras pääoma

KOROLLISET VELAT JA NIIDEN LYHENNYSOHJELMA

Milj. euroa	2020	2021	2022	2023	2024-	Yhteensä
Lainat rahoituslaitoksilta	30,0	0,0	0,0	0,0	0,0	30,0
Konsernitilivelat	68,4	0,0	0,0	0,0	0,0	68,4
Muut korolliset velat	79,9	0,0	0,0	0,0	0,0	79,9
Yhteensä 2019	**178,3**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**178,3**

Milj. euroa	2019	2020	2021	2022	2023-	Yhteensä
Lainat rahoituslaitoksilta	0,2	20,0	0,0	0,0	0,0	20,2
Konsernitilivelat	73,2	0,0	0,0	0,0	0,0	73,2
Muut korolliset velat	29,0	0,0	0,0	0,0	0,0	29,0
Yhteensä 2018	**102,5**	**20,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**122,5**

VELAT SAMAN KONSERNIN YRITYKSILLE

Milj. euroa	2019	2018
Ostovelat	0,3	0,1
Muut velat	70,9	73,2
Johdannaisvelat	0,2	0,1
Siirtovelat	0,0	0,0
Yhteensä	**71,3**	**73,4**

SIIRTOVELAT

Milj. euroa	2018	2017
Palkat sosiaalikuluineen	2,2	2,5
Johdannaisvelat	0,4	0,1
Muut	0,6	0,6
Yhteensä	**3,2**	**3,1**

14. Rahoitusinstrumentit ja johdannaissopimukset

VALUUTTA- JA KORKOJOHDANNAISET

2019 Milj. euroa	Nimellisarvo	Positiiviset käyvät arvot	Negatiiviset käyvät arvot	Käypä nettoarvo
Ilman suojauslaskentaa olevat johdannaissopimukset				
Valuuttatermiinisopimukset yhteensä	81,3	0,3	-0,6	-0,4
Ostotermiinit	29,2	0,1	-0,1	-0,0
Myyntitermiinit	52,1	0,1	-0,5	-0,4
Ilman suojauslaskentaa olevat yhteensä	81,3	0,3	-0,6	-0,4
Yhteensä	**81,3**	**0,3**	**-0,6**	**-0,4**

Milj. euroa	2020	2021	2022	2023
Johdannaisvarat	0,2	0,0	0,0	0,0
Johdannaisvelat	-0,6	-0,0	-0,0	0,0

2018 Milj. euroa	Nimellisarvo	Positiiviset käyvät arvot	Negatiiviset käyvät arvot	Käypä nettoarvo
Ilman suojauslaskentaa olevat johdannaissopimukset				
Valuuttatermiinisopimukset yhteensä	72,8	0,2	-0,2	0,0
Ostotermiinit	23,4	0,1	-0,1	-0,0
Myyntitermiinit	49,3	0,1	-0,1	0,1
Ilman suojauslaskentaa olevat yhteensä	72,8	0,2	-0,2	0,0
Yhteensä	**72,8**	**0,2**	**-0,2**	**0,0**

Milj. euroa	2019	2020	2021	2022
Johdannaisvarat	0,2	0,0	0,0	0,0
Johdannaisvelat	-0,2	0,0	0,0	0,0

RAHOITUSINSTRUMENTTIEN NETOTTAMINEN

Yhtiö ei ole netottanut rahoitusinstrumentteja taseessa.

RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KIRJANPITOARVOT ARVOSTUSRYHMITTÄIN JA KÄYVÄN ARVON HIERARKIA

2019 Milj. euroa	Käypään arvoon tulos-vaikutteisesti kirjattavat Taso 2	Jaksotettuun hankinta-menoon kirjattavat	Tasearvo
Pitkäaikaiset rahoitusvarat			
Pitkäaikaiset saamiset konsernin yrityksiltä		0,7	0,7
Pitkäaikaiset saamiset omistusyhteysyrityksiltä		0,4	0,4
Lyhytaikaiset rahoitusvarat			
Saamiset konserniyhtiöiltä*	0,1	113,9	114,0
Johdannaissopimukset*	0,2		0,2
Rahat ja pankkisaamiset		25,5	25,5
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	**0,3**	**140,5**	**140,7**
Lyhytaikaiset rahoitusvelat			
Korolliset velat		109,9	109,9
Ostovelat		1,9	1,9
Velat konserniyrityksille*	0,2	68,6	68,8
Johdannaissopimukset*	0,4		0,4
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	**0,6**	**180,4**	**181,1**

* Konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti Patria Oyj tekee johdannaissopimukset yhtiöiden toimeksiantojen perusteella. Taulukon johdannaissopimukset ovat ulkoisia johdannaissaamisia ja -velkoja. Konserniyhtiöiden väliset saamiset ja velat on esitetty omilla riveillä, joista käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat saamiset ja velat koskevat konserniyhtiöiden välisiä johdannaissopimuksia.

2018 Milj. euroa			
Pitkäaikaiset rahoitusvarat			
Pitkäaikaiset saamiset yhteisyrityksiltä		0,4	0,4
Lyhytaikaiset rahoitusvarat			
Myyntisaamiset		0,0	0,0
Saamiset konserniyhtiöiltä*	0,1	74,5	74,6
Johdannaissopimukset*	0,1		0,1
Rahat ja pankkisaamiset		3,7	3,7
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	**0,2**	**78,6**	**78,8**
Lyhytaikaiset rahoitusvelat			
Korolliset velat		49,2	49,2
Ostovelat		2,5	2,5
Velat konserniyrityksille*	0,1	73,3	73,4
Johdannaissopimukset*	0,1		0,1
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	**0,2**	**125,0**	**125,2**

* Konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti Patria Oyj tekee johdannaissopimukset yhtiöiden toimeksiantojen perusteella. Taulukon johdannaissopimukset ovat ulkoisia johdannaissaamisia ja -velkoja. Konserniyhtiöiden väliset saamiset ja velat on esitetty omilla riveillä, joista käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat saamiset ja velat koskevat konserniyhtiöiden välisiä johdannaissopimuksia.

VALUUTTARISKIT

Valuuttariskien hallinnan tavoitteena on suojautua valuuttakurssimuutosten vaikutuksilta tulevaan rahavirtaan, tulokseen ja taseeseen. Sitovista kiinteähintaisista myynti-, osto- ja rahoitussopimuksista johtuvat valuuttapositiot suojataan valuuttajohdannaisilla projekti- tai transaktiokohtaisesti. Patria Oyj ja muut konserniyhtiöt vastaavat valuuttariskiensä määrittämisestä ja suojaamisesta. Patria Oyj tekee myös muiden konserniyhtiöiden suojaussopimukset pankkien kanssa niiden puolesta.

Tase-erien suojauksessa ei sovelleta suojauslaskentaa. Yhtiön omat johdannaissopimukset ovat tase-eriä suojaavia. IFRS 7 -standardin edellyttämän herkkyysanalyysin tarkoitus on havainnollistaa yhtiön tuloksen ennen veroja ja oman pääoman herkkyyttä valuuttakurssien muutokselle. Nettovaluuttapositioiden laskennassa on huomioitu tilinpäätöshetkellä yhtiön taseessa olevat vierasvaluuttamääräiset rahoitusvarat ja -velat, näihin kohdistetut suojaukset sekä ne johdannaiset, jotka eivät ole suojauslaskennassa. Näiden erien käyvän arvon muutos kirjataan tulokseen.

Seuraavassa taulukossa on esitetty nettovaluuttapositiot, sekä herkkyysanalyysin mukaiset vaikutukset tulokseen ennen veroja, mikäli euro olisi vahvistunut tai heikentynyt kyseessä olevaa valuuttaa vastaan tilinpäätöspäivänä. Herkkyyttä laskettaessa on käytetty viiden prosentin valuuttakurssimuutosta.

Tilinpäätöshetkellä merkittävimmät valuuttapositiot olivat Ruotsin kruunussa.

IFRS 7 -HERKKYYSANALYYSIN MUKAINEN HERKKYYS VALUUTTAKURSSIMUUTOKSILLE 2019

1 000 EUR	SEK
Nettopositio - tase-erät	-34
EUR vahvistuu / heikkenee 5 % - Vaikutus tulokseen ennen veroja	2 / -2
Nettopositio - suojauslaskennan piirissä olevat johdannaiset	0
EUR vahvistuu / heikkenee 5 % - Vaikutus omaan pääomaan	0 / 0

IFRS 7 -HERKKYYSANALYYSIN MUKAINEN HERKKYYS VALUUTTAKURSSIMUUTOKSILLE 2018

1 000 EUR	SEK
Nettopositio - tase-erät	298
EUR vahvistuu / heikkenee 5 % - Vaikutus tulokseen ennen veroja	-14 / 16
Nettopositio - suojauslaskennan piirissä olevat johdannaiset	0
EUR vahvistuu / heikkenee 5 % - Vaikutus omaan pääomaan	0 / 0

KORKORISKI

Markkinakorkojen muutokset vaikuttavat yhtiön korkokuluihin ja -tuottoihin sekä korollisten velkojen, saamisten ja johdannaissopimusten käypiin arvoihin. Korkoriskin hallinnan tavoitteena on suojautua korkojen muutosten vaikutuksilta tulevaan rahavirtaan, tulokseen ja taseeseen. Korkoriskiä hallitaan ensisijaisesti vaikuttamalla velkojen keskimääräiseen korkosidonnaisuusaikaan (duraatio) sekä tarvittaessa johdannaissopimuksilla.

Ulkoisten korollisten velkojen keskimääräinen korkosidonnaisuusaika 31.12.2019 oli 0,12 vuotta (0,09) ja saamisten yksi päivä (yksi päivä).

Tilinpäätöshetkellä 31.12.2019 yhtiön korolliset velat olivat yhteensä 178,3 miljoonaa euroa (122,5), joista 98,4 miljoonaa euroa (93,2) oli vaihtuvakorkoisia ja 79,9 miljoonaa euroa (29,2) kiinteäkorkoisia. Vaihtuvakorkoisista veloista 68,4 miljoonaa euroa (73,2) oli konsernitilivelkoja. Korolliset saamiset olivat yhteensä 124,6 miljoonaa euroa (68,2), joista 123,9 miljoonaa euroa (68,2) oli vaihtuvakorkoisia ja 0,7 miljoonaa euroa (0,0) kiinteäkorkoisia. Korollisista saamisista 98,4 miljoonaa (64,5) euroa oli konsernitilisaamisia.

15. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut

ANNETUT VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET

Milj. euroa	2019	2018
Konserniyhtiöiden puolesta annetut takaukset	70,3	89,6
Muiden puolesta annetut takaukset	0,4	0,6
Muut omat vastuut	3,6	3,5
Yhteensä	**74,3**	**93,7**

LEASING- JA VUOKRAVASTUUT

Milj. euroa	2019	2018
Seuraavan vuoden osalta	3,1	3,1
1-5 vuotta	10,9	11,2
yli 5 vuotta	9,0	11,7
Yhteensä	**23,0**	**26,0**

Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä

Emoyhtiön vapaa oma pääoma 31.12.2019 on 233 499 250,69 euroa, josta tilikauden voitto on 4 753 648,56 euroa.

Hallitus ehdottaa, että yhtiökokouksen käytettävistä olevista voittovaroista jaetaan osinkoa 0,50 euroa kutakin Suomen valtion ja Kongsberg Defence & Aerospace AS:n omistamaa osaketta kohden, joten osingonjaon yhteismääräksi ehdotetaan 13 920 944,50 euroa. Jäljelle jäävät 219 578 306,19 euroa jätetään vapaaseen omaan pääomaan.

Helsinki, 11. maaliskuuta 2020

Panu Routila
puheenjohtaja

Harald Aarø

Eirik Lie

Päivi Marttila

Jarle Næss

Ari Puheloinen

Gyrid Skalleberg Ingerø

Petri Vihervuori

Esa Rautalinko
Toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ
Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsinki, 11. maaliskuuta 2020

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Jukka Karinen
KHT

Hallinto

108 Hallinto- ja ohjausjärjestelmä
111 Teollinen yhteistyö
112 Riskienhallinta
115 Hallitus
116 Neuvottelukunta
117 Johtoryhmä

HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄ

Sovellettavat säännökset, ohjeet ja suositukset

Patria Oyj:n (“Patria”) hallinto- ja ohjausjärjestelmässä noudatetaan osakeyhtiölakia, tilintarkastuslakia, kirjanpitolakia sekä muuta Patriaa velvoittavaa lainsäädäntöä. Osakeyhtiölaissa määritellään esimerkiksi yhtiön toimielimet, niiden roolit ja vastuut sekä toimielinten keskinäiset suhteet. Osakeyhtiölaki on tärkeä myös osakkeenomistajien oikeuksien kannalta, koska siihen sisältyvät säännökset osakkeiden tuottamista oikeuksista ja kyseisten oikeuksien käyttämisestä. Lisäksi se sisältää yhtiön hallintoon sovellettavat pääperiaatteet.

Patria noudattaa myös muita hyvään hallintotapaan kuuluvia, valtioenemmistöisiin yhtiöihin sovellettavia periaatteita ja suosituksia. Vaikka Patria ei ole pörssinoteerattu yhtiö, se noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistyksen hallinnointikoodia 2020 soveltuvin osin ja siinä määrin kuin hallinnointikoodissa annettujen suositusten noudattaminen on asianmukaista hyvän hallintomallin ylläpitämisessä, ottaen huomioon yhtiön omistusrakenne ja/tai yhtiön erityispiirteet tai sen toimiala. Tärkeimmät poikkeukset koodista liittyvät hallituksen jäsenten nimitysprosessiin ja riippumattomuuteen, mikä johtuu yhtiön omistuspohjasta, ja muista erityispiirteistä.

Patrian tilintarkastaja on PriceWaterhouseCoopers Oy Tilintarkastusyhteisö.

Kirjanpitolautakunnan lausunnossa (KILA 2008/1829) kirjanpitovelvollisia kehotetaan laatimaan rekisteri niiden lähipiiriin kuuluvista henkilöistä lähipiiriliiketoimien seurannan mahdollistamiseksi. Hallituksen valtuuttamana Patrian lakiasiainjohtaja on järjestänyt yhtiön lähipiiriin kuuluvien tahojen seurannan määrittelemällä lähipiiriin kuuluvat tahot konserni- ja organisaatiokaavion avulla, lähettämällä lähipiiriin kuuluville henkilöille tiedustelut lähipiirirekisterin laatimiseksi (lähipiiri-ilmoituslomake) sekä päivittämällä rekisteritiedot säännöllisesti.

Konserninrakenne ja hallintajärjestelmä

Patria jakaantuu toiminnallisesti liiketoimintoihin. Patria-konsernin muodostavat emoyhtiö Patria ja sen omistamat tytäryhtiöt. Kokonaan omistettujen tytäryhtiöiden lisäksi Patria omistaa Millog Oy:stä 61,8, NAMMO AS:stä 50 ja Milworks OÜ:stä 60 prosenttia.

Hallintoelimet

Patrian ylin päätöksentekoelin on yhtiökokous, jossa osakkeenomistajat käyttävät päätöksentekovaltaansa. Yhtiökokouksen tehtäviin kuuluvat laista ja Patrian yhtiöjärjestyksestä ilmenevät asiat, ml. hallituksen ja sen komiteoiden, neuvottelukunnan ja tilintarkastajan palkkioista päättäminen.

Ylimääräinen yhtiökokous pidetään silloin, kun hallitus katsoo sen tarpeelliseksi tai jos tilintarkastaja tai osakkeenomistajat, joilla on vähintään yksi kymmenesosa kaikista osakkeista, sitä kirjallisesti vaativat yksilöimänsä asian osalta.

Hallitus vahvistaa konsernin eettiset arvot ja toimintatavat sekä seuraa niiden toteutumista.

Patrian hallitus muodostuu yhtiökokouksen valitsemista hallituksen jäsenistä. Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toimintojen asianmukaisesta järjestämisestä. Patrian operatiivista toimintaa johtaa hallituksen nimittämä toimitusjohtaja, joka huolehtii yhtiön ja Patria-konsernin juoksevasta hallinnosta hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtajan tukena on yhtiön johtoryhmä.

Jokaisella liiketoimintayksilöllä on oma johtoryhmänsä. Patrian täysin omistettujen konserniyhtiöiden hallitukset hoitavat ainoastaan lainsäädännöstä johtuvat vähimmäistehtävät.

Neuvottelukunta

Yhtiöjärjestyksen mukaan Patrialla on yhtiökokouksen asettama neuvottelukunta. Patrian yhtiöjärjestyksen mukaan hallituksen tulee kuulla neuvottelukuntaa asioissa, jotka koskevat toiminnan huomattavaa supistamista tai laajentamista tai yhtiön organisaation olennaista muuttamista, tai joilla muutoin on suuri merkitys yhtiön toimialalle kotimaassa tai kansainvälisesti. Neuvottelukuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja enintään kymmenen muuta jäsentä. Tilikaudella neuvottelukuntaan kuului yhteensä 11 jäsentä. Vuonna 2019 neuvottelukunnalla oli viisi kokousta.

Hallituksen kokoonpano, valintamenettely ja toiminta

Patrian hallitukseen kuuluu yhtiöjärjestyksen mukaan puheenjohtaja ja vähintään kolme ja enintään seitsemän muuta jäsentä. Tilikauden aikana hallitukseen on kuulunut toukokuun loppuun asti 2019 kuulunut kahdeksan jäsentä ja kesäkuusta 2019 lähtien seitsemän jäsentä.

Yhtiökokous valitsee hallituksen puheenjohtajan sekä muut jäsenet ja päättää hallituksen jäsenten palkkioista. Hallituksen jäsenet valitaan vuodeksi kerrallaan niin, että toimikausi päättyy vaalia seuraavan ensimmäisen varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Vuonna 2019 hallitus kokoontui 11 kertaa, minkä lisäksi hallitus teki kaksi päätöstä varsinaisesti kokoontumatta.

Hallituksen päätehtävät ja työnjako

Hallitus vastaa Patrian hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä lainsäädännön, yhtiöjärjestyksen sekä yhtiökokouksen mahdollisesti antamien ohjeiden mukaisesti. Hallitus valitsee toimitusjohtajan ja valvoo tämän toimintaa.

Lakisääteisten tehtävien lisäksi hallituksen päätehtävänä on konsernin strategisista linjauksista päättäminen.

Hallitus valvoo ja ohjaa konsernin eri liiketoimintoja tavoitteena sen varmistaminen, että konserni toimii sovellettavia säädöksiä noudattaen ja liiketaloudellisesti tarkoituksenmukaisella tavalla sekä tuottaa lisäarvoa omistajilleen. Niin ikään hallitus päättää konsernin keskeisistä toimintaperiaatteista, hyväksyy vuosittain konsernin taloudelliset ja operatiiviset tavoitteet sekä tilinpäätöksen ja tarvittaessa osavuosikatsaukset, ja päättää merkittävistä investoinneista.

Hallitus vahvistaa konsernin eettiset arvot ja toimintatavat sekä seuraa niiden toteutumista. Lisäksi hallitus vahvistaa konsernin pääpiirteisen organisaatio- ja toimintarakenteen. Hallituksen tehtävänä on edistää konsernin ja sen sidosryhmien etuja. Hallitus on nimittänyt sitä avustamaan nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan sekä tarkastusvaliokunnan.

Hallituksessa ei ole sovittu työnjaosta valiokuntia lukuun ottamatta.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta

Nimitys- ja palkitsemisvaliokuntaan kuuluu neljä jäsentä, jotka eivät kuulu yhtiön operatiiviseen johtoon. Jäsenillä on kokemusta ja osaamista, jota vaaditaan nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan tehtävissä. Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta valmistelee konsernin ja sen johdon palkkausrakenteita sekä palkitsemis- ja kannustinjärjestelmiä, ja hyväksyy tärkeimmät johtajanimitykset. Nimitys- ja palkkiovaliokunta kokoontui kolme kertaa vuoden 2019 aikana.

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokuntaan kuuluu neljä jäsentä, jotka eivät kuulu yhtiön operatiiviseen johtoon. Jäsenillä on kokemusta ja osaamista, jota vaaditaan tarkastusvaliokunnan tehtävissä. Tarkastusvaliokunta seuraa ja valvoo muun ohessa konsernin sisäisen valvonnan toteutumista, riskienhallintaa sekä taloudellista raportointia ja tilinpäätöksen laadintaa sekä vastaa compliance- ja eettisten asioiden valvonnasta. Tarkastusvaliokunta kokoontui 4 kertaa vuoden 2019 aikana.

Yhtiön toimitusjohtaja ja konsernin johto

Patrian toimitusjohtajan tehtävänä on johtaa yhtiön ja Patria-konsernin liiketoimintaa sekä hallintoa osakeyhtiölain säännösten sekä hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtajan apuna konsernin johtamisessa toimii konsernin johtoryhmä, joka kokoontuu kuukausittain. Siihen kuuluu liiketoiminnoista vastaavat johtajat, liiketoiminnan kehitysjohtaja, talousjohtaja, HX-ohjelmajohtaja, viestintäjohtaja, henkilöstöjohtaja sekä lakiasiainjohtaja, joka vastaa myös compliance- ja eettisyysasioista. Tämän lisäksi konsernin johto kokoontuu myös muissa, johtamisen kannalta tarkoituksenmukaisiksi katsotuissa kokoonpanoissa.

Yhteiskuntavastuutoimintaa ja -raportointia johtaa Patriassa yhteiskuntavastuun ohjausryhmä. Ohjausryhmän toimintaa koordinoi viestintäjohtaja. Patrian Ethics Officer osallistuu ohjausryhmän kokouksiin ja tukee sen työtä.

Lakiasiainjohtaja raportoi Chief Compliance Officerin tehtävässä hallituksen tarkastusvaliokunnalle compliance- ja eettisyysasioissa.

Palkitseminen

Hallituksen, hallituksen komiteoiden ja Patrian johdon palkitsemisjärjestelmää koskevat tiedot ovat saatavilla yhtiön tilinpäätöksen liitetiedoista.

Valvontajärjestelmä

Osakeyhtiölain mukaisesti hallituksen on huolehdittava siitä, että kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Toimitusjohtajan on vuorostaan huolehdittava siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Patrian johto vastaa siitä, että konsernin jokapäiväisessä toiminnassa noudatetaan soveltuvaa lainsäädäntöä ja yhtiön hallituksen päätöksiä ja että konsernin riskienhallinta on järjestetty asianmukaisella tavalla. Operatiivisesta liiketoiminnasta vastaavat liiketoimintajohtajat ovat osa konsernin johtoryhmää, mikä tehostaa ja selkeyttää johtamista sekä parantaa tehokkaan valvonnan järjestämistä.

Konsernin taloudellista valvontaa varten on olemassa operatiivinen raportointijärjestelmä, jonka mukaisesti tuotetaan kuukausittain monipuolista tietoa konsernin taloudellisesta tilasta ja sen kehittymisestä. Investointeja koskeva päätöksentekojärjestys on konsernissa selkeästi määritelty. Patriassa on riippumattomalle toimijalle ulkoistettu sisäinen tarkastus, joka arvioi ja varmistaa konsernin riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tehokkuutta ja tarkoituksenmukaisuutta, taloudellisen raportoinnin luotettavuutta sekä toimintaa koskevan lainsäädännön ja ohjeistuksen noudattamista. Patrian sisäistä tarkastusta toteuttava toimija noudattaa sisäisen tarkastuksen kansainvälisiä ammattistandardeja. Sisäinen tarkastus raportoi toiminnastaan ja havainnoistaan Patrian hallituksen tarkastusvaliokunnalle sekä Patrian toimitusjohtajalle. Tarkastusvaliokunta vahvistaa sisäisen tarkastuksen vuosittaiset tarkastussuunnitelmat.

Yhtiön tilintarkastajat raportoivat tarkastushavainnoistaan asianomaisille liiketoiminnoille ja konsernin taloushallintoon sekä myös hallitukselle ja hallituksen tarkastusvaliokunnalle vähintään kerran vuodessa. Tilintarkastajat antavat myös yhtiön osakkeenomistajille lain edellyttämän tilintarkastuskertomuksen.

Teollinen yhteistyö

Puolustushankinnoissa kohdemaan edellyttämä teollinen yhteistyö (Industrial Participation, IP) on usein yleinen edellytys ja vaatimus toimitussopimuksille.

Teollisen yhteistyön sopimuksessa myyjäyhtiön on sitouduttava kompensoimaan ostosopimuksesta arvon joko kokonaan tai osittain ostavalle maalle. Näiden velvoitteiden tarkoituksena on varmistaa teollinen yhteistyö kyseisessä ostosopimuksessa luoden sovitusti lisäarvoakyseisellehankkivalle maalle. Teollisen yhteistyön vaatimukset ja prosessit määritetään kunkin kohdemaan kansallisten sääntöjen sekä sopimuskohtaisten vaatimusten mukaisesti.

Patria toimii puolustushankinta-alalla, jolla teollinen yhteistyö on usein yleinen puolustussopimusten vaatimus ja edellytys. Patria voi osallistua vientitoiminnassaan suoraan projektiin liittyviin tai muihin teollisen yhteistyön järjestelyihin ja -toimiin, mikäli Patrialta puolustusvälineitä hankkivia hallitus näitä edellyttää. Patria päättää osallistumisensa hankkeisiin, joissa vaaditaan teollista yhteistyötä ottaen huomioon Patrian liiketoimintaedun, vastakaupan arvon ja sen suhteen pääsopimusten tai transaktion arvoon, edellyttäen, että toimiva johto ohjaa ja valvoo kyseisiä toimia selkeiden vastuiden mukaisesti.

Teollisen yhteistyön järjestelyihin ja toimiin osallistuminen tapahtuu kyseisten maiden sääntöjen ja käytäntöjen mukaisesti. Näihin teollisen yhteistyön järjestelyihin voi sisältyä myös ulkoisesti luotuja teollisen yhteistyön toimia sekä yhteistyötä muiden teollisen yhteistyön velvollisten kanssa, mikäli tämä on sovellettavien sääntöjen ja käytäntöjen mukaan mahdollista. Kahdenkeskiset teollisen yhteistyön huojennukset tai vaihdot ovat myös mahdollisia, jos nämä suoritetaan sovellettavien säännösten ja sopimusten mukaisesti ja asianomaisten viranomaisten luvalla. Patrian teollisen yhteistyön velvoitteista ilmoitetaan asianmukaisesti johdolle, hallitukselle ja Patrian Oyj:n hallituksen nimittämälle auditointikomitealle.

Kaikkia teollisen yhteistyön järjestelyjä ja toimia koskevat seuraavat ehdottomat vaatimukset:

- Sovellettavat lait, säännökset ja kansainväliset sopimukset sallivat teollisen yhteistyön järjestelyt ja järjestelyt ovat lakien ja säännösten mukaisia.
- Järjestelyt ovat Patria-konsernin eettisyys- ja yhdenmukaisuuskäytäntöjen sekä Patria-konsernin eettisen toimintaohjeen, teollista yhteistyötä koskevan ohjeiston ja muiden niihin liittyvien ohjeiden mukaisia.
- Kaikkia kyseisiin järjestelyihin ja transaktioihin liittyviä liikekumppaneita ja toimittajia koskevat due diligence -selvitykset on tehty painottuen korruption ja lahjonnan ehkäisyn varmistamiseen.
- Patria tekee kattavan oikeudellisen analyysin kyseisessä maassa sovellettavista teollisen yhteistyön säännöksistä vähentääkseen juridisia riskejä ja varmistaakseen että Patrian teollisen yhteistyön toimet ovat näiden sääntöjen mukaisia.
- Kaikki olennaiset taloudelliset ja muut riskit arvioidaan ja niitä hallitaan suunnitellusti.

Patrian teollisen yhteistyön velvoitteiden suoritus:

- Patrian Land-liiketoiminta hoitaa suurelta osin Patria-konsernin teollisen yhteistyön velvoitteet (arvion mukaan nykyisin 95 % liittyvistä velvoitteista). Muiden liiketoimintojen teollisen yhteistyön velvoitteet ovat vähäisiä.
- Land-liiketoiminnalla on erityisprosesseja sekä määritettyjä rooleja ja vastuita koskien teollista yhteistyötä, myyntitoimia sekä teollisen yhteistyön sopimusten toimeenpanoa.

Riskienhallinta

Riskienhallinta ja sisäinen valvonta ovat tärkeä osa Patrian hallinto- ja valvontajärjestelmiä. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan avulla voidaan myös varmistaa, että saavutetaan operatiiviset ja kannattavuustavoitteet. Lisäksi riskienhallinta ja sisäinen valvonta auttavat varmistamaan raportoinnin asianmukaisuuden ja lakien ja asetusten noudattamisen sekä edesauttavat Patrian maineen suojelemista.

Riskienhallinnan puitteet

Patriassa on hallituksen hyväksymä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan politiikka, jossa määritellään niihin liittyvät tehtävät, tavoitteet, osa-alueet sekä vastuut ja valtuudet. Hallitus, ja käytännössä sen nimittämä tarkastusvaliokunta, valvoo ylimpänä tahona riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa.

Ensisijainen vastuu riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta on liiketoimintayksiköillä sekä konsernitoiminnoilla omien vastuualueidensa osalta. Patrian toimitusjohtaja vastaa riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan asianmukaisesta toiminnasta ja valvonnasta. Patrian konsernitoiminnot ohjaavat konsernin riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa sekä valvovat niitä eri tasoilla. Patrian sisäinen tarkastus sekä ulkoiset tarkastajat arvioivat riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tehokkuutta. Myös Patrian asiakkaat tekevät omia tarkastuksiaan ja valvovat eri tavoin, että Patria noudattaa asiakkaiden vaatimuksia.

Riski on kielteinen tai myönteinen epävarmuustekijä, joka vaikuttaa Patrian toiminnan tavoitteisiin, kannattavuuteen tai muihin osa-alueisiin. Riskienhallinta on prosessi, jolla varmistetaan riskien ja mahdollisuuksien asianmukainen sekä riittävä tunnistaminen, arviointi ja käsittely. Riskienhallinta auttaa varmistamaan, että asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa ja että resursseihin ei kohdistu menetyksiä. Patrian riskienhallinta perustuu COSO ERM -viitekehykseen, ISO 31000 -standardiin sekä alan omiin standardeihin ja vaatimuksiin.

Sisäinen tarkastus

Patriassa on riippumattomalle toimijalle ulkoistettu sisäinen tarkastus, joka arvioi ja varmistaa konsernin toimintojen, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tehokkuutta ja tarkoituksenmukaisuutta, ulkoisen ja sisäisen raportoinnin luotettavuutta sekä toimintaa koskevan lainsäädännön ja ohjeistuksen noudattamista. Tarkastusvaliokunta vahvistaa sisäisen tarkastuksen suunnitelman vuosittain.

Tarkastusvaliokunta ja hallitus voivat aika ajoin antaa sisäiselle tarkastukselle ohjeita määrättyjen tarkastusten tai muiden valvontatoimien suorittamisesta, ja sisäisten tarkastusten tuloksista raportoidaan säännöllisesti tarkastusvaliokunnalle ja Patrian johdolle.

Riskit ja mahdollisuudet

Alla on kuvattu Patrian yrityksiin, liiketoimintoihin ja riskienhallintaan liittyvät keskeisimmät alueet ja kysymykset, jotka voivat aiheuttaa riskejä tai altistua riskeille sekä synnyttää mahdollisuuksia. Taloudelliset riskit on otettu esiin Tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Puolustusteollisuusalan muutos ja vientiluvat

Kansainvälinen puolustusteollisuus on jatkuvassa muutoksen tilassa. Alalla tapahtuu yritysjärjestelyjä, toimialalle ilmestyy uusia toimijoita, asiakasvaatimusten monimutkaisuus ja uusien teknologioiden käyttö lisääntyvät sekä kilpailu kiristyy. Patria vastaa kilpailuun parantamalla asiakastarpeiden ja niiden muutosten ennakoimista ja ymmärtämistä sekä kehittämällä ja kaupallistamalla uusia kilpailukykyisiä tuotteita, palveluita ja ratkaisuja. Puolustusvälineiden vienti edellyttää vienti- tai siirtolupaa, jonka Suomessa myöntää puolustusministeriö tai tietyissä tapauksissa hallitus. Olosuhteet potentiaalisessa kohdemaassa saattavat estää vientiluvan myöntämisen tai olosuhteet maassa, johon vientilupa on myönnetty, saattavat muuttua siten, että lupa peruutetaan väliaikaisesti tai pysyvästi.

Strategiset kumppanuudet

Strategisten kumppanuuksien rakentaminen keskeisten asiakkaiden, urakoitsijoiden ja toimittajien kanssa on tärkeää Patrian menestyksen kannalta. Patria pyrkii jatkuvasti tunnistamaan uusia liiketoimintamahdollisuuksia sekä luomaan, ylläpitämään ja kehittämään strategisia kumppanuuksia.

Prosessien laatu ja kustannustehokkuus

Patrian menestys edellyttää myös tehokkaita ja joustavia prosesseja sekä parempaa kustannuskilpailukykyä. Patria kehittää jatkuvasti ja järjestelmällisesti prosessejaan sekä parantaa kilpailukykyään.

Myynti- ja toimitusprojektit

Patrian tiettyjen liiketoimintojen luonteen vuoksi yksittäiset myynti- ja toimitusprojektit voivat olla erittäin suuria suhteessa konsernin vuotuiseen liikevaihtoon. Ne voivat sisältää tuotekehitystä, vaatia laajaa alihankintaa ja yhteistyötä kolmansien osapuolten kanssa sekä kestää useiden vuosien ajan. Toimitusten sisältö ja kumppanien kanssa yhdessä toteutetut yhteistyömuodot voivat olla luonteeltaan monitahoisia. Tällaisiin projekteihin liittyvät riskit ovat tyypillisesti moninaisia ja merkittäviä, ja ne edellyttävät perusteellista arviointia ja hallintaa. Projektinhallintaa sekä projektiin liittyvien riskien hallintaa kehitetään ja parannetaan jatkuvasti.

Osaamisen varmistaminen ja kehittäminen

Patrian liiketoiminnat tarvitsevat monipuolista osaamista usein kapeillakin erityisalueilla, joihin tarvittavaa erityisosaamista voi olla niukasti saatavilla. Tarvittavien resurssien ja osaamisen oikea-aikainen varmistaminen ja kehittäminen ovat tärkeitä, ja näihin pyritään pitkäjänteisesti ja suunnitelmallisesti.

Toiminnan eettisyys ja lainmukaisuus

Patria on sitoutunut toimimaan eettisesti ja noudattamaan toimintamaissaan sovellettavia lakeja ja säännöksiä sekä tekemiään sopimuksia ja sitoumuksia. Patriassa panostetaan huomattavasti eettisen ja lainmukaisen toiminnan varmistamiseen viestinnällä, eettisiä toimintaperiaatteita koskevilla ohjeilla ja prosesseilla sekä säännöllisellä koulutuksella. Koska Patria harjoittaa liiketoimintaa kompleksisessa toimintaympäristössä ja useissa maissa eri lainkäyttöalueilla sekä monimutkaisen sääntelyn puitteissa, rikkomuksia voi syntyä huolimatta hyvistä aikeista ja Patrian panostuksesta eettisen toiminnan varmistamiseen. Rikkomukset voivat aiheuttaa maineriskiä ja taloudellista vahinkoa. Patrian eettiset periaatteet on esitetty Patrian eettinen tapa toimia -toimintaohjeessa, jossa määritellään Patriaa ja koko sen henkilöstöä koskevat periaatteet. Eettisten toimintaohjeiden noudattamista valvotaan sisäisesti, ja havaitut poikkeamat selvitetään ja niihin puututaan. Myös Patrian yhteistyökumppaneille ja kriittisille toimittajille tehdään perusteellinen ennakkokatselmointi, ja näille osapuolille määritellään eettisiin toimintatapoihin liittyvät sopimukselliset velvoitteet.

Tieto- ja kyberturvallisuus

Patrian toimintaan liittyy merkittävissä määrin oman ja kolmansien osapuolten salaisen ja luottamuksellisen tiedon hallintaa ja käsittelyä, mikä altistaa Patrian muun muassa tietoturvahyökkäyksille. Salaisen ja luottamuksellisen tiedon joutuminen sellaisen tahon haltuun ja käyttöön, jolla ei tähän ole oikeutta, voi olla hyvin vahingollista niin Patrialle kuin tiedon omistajallekin. Patria ylläpitää ja kehittää jatkuvasti korkeaa tietoturvallisuustoiminnan tasoaan.

Muut turvallisuus- ja vahinkoriskit

Patrian liiketoiminnat ja konsernitoiminnot arvioivat säännöllisesti henkilö-, ympäristö- ja muita vahinkoriskejä osana johtamisjärjestelmiä ja normaalia toimintaa. Arviointien perusteella määritellään ja toimeenpannaan vuosittain kehittämistoimenpiteitä toiminnan turvallisuuden ja jatkuvuuden varmistamiseksi.

Hallitus

31.12.2019

Petri Vihervuori
Puheenjohtaja
Marraskuusta 2018

Päivi Marttila
Toimitusjohtaja
Sievi Capital Oyj
Vuodesta 2016

Gyrid Skalleberg Ingerø
Executive Vice President ja
talousjohtaja
KONGSBERG
Maaliskuusta 2018

Harald Aarø
Executive Vice President
Business Development
KONGSBERG
Vuodesta 2016

Jarle Næss
Liiketoiminnan kehitysjohtaja
Kongsberg Defence & Aerospace
Maaliskuusta 2018

Eirik Lie
Executive Vice President
KONGSBERG ja
President
Kongsberg Defence & Aerospace
Vuodesta 2017

Ari Puheloinen
Kenraali (evp.)
Vuodesta 2016

Neuvottelukunta

31.12.2019

Yhtiöjärjestyksen mukaan Patria Oyj:ssä on yhtiökokouksen asettama neuvottelukunta. Yhtiöjärjestyksen mukaan hallituksen tulee kuulla neuvottelukuntaa asioissa, jotka koskevat toiminnan huomattavaa supistamista, laajentamista tai yhtiön organisaation olennaista muuttamista tai joilla muutoin on suuri merkitys yhtiön toimialalle kotimaassa tai kansainvälisesti. Neuvottelukuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja enintään kymmenen muuta jäsentä.

Jussi Saramo
Puheenjohtaja
Kansanedustaja
Lokakuusta 2019 lähtien

Janne Sankelo
Varapuheenjohtaja
Kansanedustaja
Lokakuusta 2019 lähtien

Hannu Hoskonen
Kansanedustaja
Lokakuusta 2019 lähtien

Petri Huru
Kansanedustaja
Lokakuusta 2019 lähtien

Jussi Karimäki
Laiteasentaja,
Patria
Vuodesta 2009

Ilkka Kokko
Järjestelmäinsinööri,
Patria
Toukokuusta 2019 lähtien

Juha Kuusi
Järjestelmäasiantuntija,
Patria
Vuodesta 2011

Jari Metsälä
Suunnittelupäällikkö,
Patria
Maaliskuusta 2019 lähtien

Riitta Mäkinen
Kansanedustaja
Lokakuusta 2019 lähtien

Petri Peltonen
Alivaltiosihteeri
Työ- ja elinkeinoministeriö
Vuodesta 2012

Eero Pyötsiä
Pääesikunnan päällikkö,
kenraaliluutnantti
Pääesikunta
Elokuusta 2019 lähtien

Johtoryhmä

31.12.2019

Esa Rautalinko
s. 1962
Toimitusjohtaja
Vuodesta 2019

Ville Jaakonsalo
s. 1971
Talousjohtaja
Vuodesta 2010

Leena Olkkonen
s. 1962
Henkilöstöjohtaja
Vuodesta 2017

Jonas Geust
s. 1970
Liiketoimintajohtaja,
Systems
Vuodesta 2018

Jussi Järvinen
s. 1979
Liiketoimintajohtaja, Land
Vuodesta 2013

Birgitta Selonen
s. 1964
Viestintäjohtaja
Vuodesta 2010

Petri Hepola
s. 1965
Hankejohtaja, HX
Vuodesta 2002

Hanna Kyrki
s. 1962
Lakiasiainjohtaja, Chief
Compliance Officer
Vuodesta 2014

Martti Wallin
s. 1963
Liiketoimintajohtaja,
Aviation
Vuodesta 1989

Jukka Holkeri
s. 1962
Liiketoimintajohtaja,
International Support
Partnerships
Vuodesta 1988

Pasi Niinikoski
s. 1961
Kehitysjohtaja
Vuodesta 2006

Patria

Patria Oyj
Kaivokatu 10 A, 00100 Helsinki, Finland
www.patriagroup.com
info@patriagroup.com